

Laura Martinez Garcia

MIKKELIN
AMMATTIKORKEAKOULUN
VAIHTO-OPISKELIJOIDEN
TALOUDELLISET TILANTEET
Syksyllä 2013

Opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma

Joulukuu 2013

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU <small>Mikkeli University of Applied Sciences</small>	Opinnäytetyön päivämäärä 9.12.2013	
Tekijä Laura Martinez Garcia	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Liiketalouden koulutusohjelma, taloushallinto	
Nimeke Mikkelin ammattikorkeakoulun vaihto-opiskelijoiden taloudelliset tilanteet		
Tiivistelmä Tutkimuksen ongelma, johon tässä työssä haetaan ratkaisua, on Mikkelin ammattikorkeakoulun syyslukukauden 2013 vaihto-opiskelijoiden taloustilanteen selvitys. Tavoitteena on vertailla vaihto-opiskelijoiden avustusrahojen suuruuksia ja sen ohessa selvittää heidän menojensa suuruudet ja mielipiteet Suomesta. Teoreettinen viitekehys tässä tutkimuksessa rakentuu ensin opiskelijavaihtoja rahoittavasta organisaatiosta sekä nuoren ja/tai opiskelijan taloussuunnittelusta. Tämän jälkeen siirrytään maailmantaloustilanteeseen ja eri kulttuureihin, joissa pääpainona on Mikkelin ammattikorkeakoulussa esiintyvät kansallisuudet. Tutkimusmenetelmänä on käytetty sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista menetelmää. Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusmenetelmä oli käytössä vaihto-opiskelijoille tehdyn kyselyn analysoimisessa, Kvalitatiivista eli laadullista menetelmää käytettiin kyselyn lopussa olleiden avoimien kysymysten analysointiin. Tutkimukseen osallistui 31 vaihto-opiskelijaa, joista 24 oli Mikkelin kampuksella ja loput 9 Savonlinnan kampuksella. Tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että osalla vaihto-opiskelijoista oli hyvät edellytykset selviytyä Suomessa rahallisesti ilman ongelmia. Osa taas ei ollut niin onnekkaita avustusten suhteen, joten he joutuivat turvautumaan vanhempien taloudelliseen tukeen tai omiin säästöihin. Tuloksissa on vertailtu mm. eri maanosista tulevien tilannetta. Vaihto-opiskelijoiden yleinen mielipide Suomesta oli yhtäläinen, sillä useamman mielestä muun muassa elintarvikkeiden korkeat hinnat herättivät hämmästyksiä. Tutkimuksen avoimien kysymysten pohjalta selvisi mitä mieltä vaihto-opiskelijat olivat Suomesta.		
Asiasanat (avainsanat) kansainvälisyys, kulttuurit, taloustilanteet, vaihto-opiskelijat		
Sivumäärä 71 + liitteet 13	Kieli Suomi	URN
Huomautus (huomautukset liitteistä)		
Ohjaavan opettajan nimi Kristiina Kinnunen	Opinnäytetyön toimeksiantaja Mikkelin ammattikorkeakoulu, Kansainvälistymispalvelut	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis 9 December 2013
Author Laura Martinez Garcia	Degree programme and option Business Management	
Name of the bachelor's thesis The financial situation of the exchange students at Mikkeli University of Applied Sciences		
Abstract <p>The objective of this survey was to study the differences in the financial situation of the exchange students at Mikkeli University of Applied Sciences in the autumn term 2013 and at the same time to find out their opinions about Finland. Another objective was to compare the amounts of financial aids that they received and also to find out their expenses. The research problem was to find out the structure of the exchange students finances and also to find out what they thought about it.</p> <p>The theoretical framework is build first from the student exchange funding organization and the financial planning of students. After this it takes us to the world's economic situation and to different cultures, where the main objective is to concentrate on familiar cultures seen in Mikkeli's University.</p> <p>This survey used both quantitative and qualitative research methods. A quantitative method was used to analyze the results of the questionnaire. A qualitative method was used while analyzing the open answers in the end of the questionnaire. Altogether 31 exchange students participated in the survey of which 24 were studying on Mikkeli's campus and the rest 9 students on Savonlinna's campus.</p> <p>The results showed that some of the exchange students had a good starting point to survive financially in Finland without a problem. Some were not so lucky with the aids and so they had to resort to their parents' financial help or to their own savings. The exchange students had a similar opinion about Finland, because many of them thought, among other things, that the groceries had a high price. In the end, no matter what their financial starting points were, everybody seemed happy to be in Finland on the grounds what they answered to the open questions.</p>		
Subject headings, (keywords) cultures, economical situations, exchange students, internationality		
Pages 71 + app. 13	Language Finnish	URN
Remarks, notes on appendices		
Tutor Kristiina Kinnunen	Bachelor's thesis assigned by Mikkeli University of Applied Sciences, International services	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	OPISKELIJAVAIHTO JA TALOUS	2
2.1	Mikä on CIMO?.....	2
2.1.1	Erasmus-ohjelma ja korkeakoulut.....	4
2.1.2	Apurahat, avustukset ja tuet.....	5
2.2	Opiskelijan taloussuunnittelu.....	6
2.2.1	Rahan hallinta ja säästäminen.....	7
2.2.2	Tulot vs. menot	9
3	TALOUSTILANNE JA KULTTUURIT.....	12
3.1	Maailmantalous ja globalisoituminen.....	12
3.2	”Opening Finland and the rest”	15
3.2.1	Eurooppa	17
3.2.2	Aasia	22
3.2.3	Lähi-itä ja Afrikka.....	24
3.2.4	Amerikka.....	26
4	TUTKIMUKSEN TOIMEKSIANTAJA JA TOTEUTUS	28
4.1	Mikkelin ammattikorkeakoulu ja kansainvälistymispalvelut	28
4.2	Tutkimusmenetelmät	30
4.3	Tutkimusaineisto ja sen analyysi	33
5	VAIHTO-OPISKELIJOIDEN TALOUSTILANTEET.....	34
5.1	Taustatietoa vaihto-opiskelijoista	34
5.2	Eläminen ja rahan käyttö	37
5.3	Mielipiteitä Suomesta	48
6	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	51
6.1	Vaihto-opiskelijoiden tulo- ja menorakenne	51
6.2	Vaihto-opiskelijoiden matkustaminen ja budjetit.....	54
6.3	Vaihto-opiskelijoiden ajatukset	57
6.4	Yhteenvedo ja toimenpidesuosituksset	59
6.5	Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys.....	61
7	LOPUKSI.....	63
	LÄHTEET	65

LIITTEET

Liite 1. Mikkelin ammattikorkeakoulun vaihto-opiskelijat 2011–2013

Liite 2. Taloustilanne -kysely

Liite 3. Kyselyn vastaukset -taulukot

Liite 4. Avoimien kysymysten vastauksia

1 JOHDANTO

Vaihto-opiskelu on monen opiskelijan mahdollisuus laajentaa näkökulmia ja käsityksiä elämästä. Korkeakouluopiskelun aikana vaihtoon lähtö tulee ajankohtaiseksi toisena tai kolmantena opiskeluvuotena, kun kaikki koulutusohjelman perusopinnot on suoritettu. Vaihtoon lähtö avaa lukuisia mahdollisuuksia nuoren elämään ja auttaa nuorta opiskelijaa luomaan kansainvälisiä kontakteja ympäri maailmaa.

Kansainväliset opiskelijat ovat tärkeässä asemassa maailmantaloudessa. Kansainvälisyys on monelle itsestäänselvyys, jos esimerkiksi omassa perheessä on kahta kulttuuria. Kansainvälistyminen on kuitenkin jokapäiväisessä elämässämme yhä tärkeämmässä asemassa. Kansainvälistymiseen tarjotaan monia mahdollisuuksia, ja ensimmäinen mahdollisuus kansainvälisyyteen tulee yleensä opiskeluiässä, kun nuoret eivät ole vielä täysin sitoutuneet kotimaahansa. Vaihtoon lähtemisen mainostus alkaa yleensä toisen asteen koulussa, jolloin ensimmäinen ajatus kansainvälistymisestä alkaa itää nuorien ajatuksissa.

Tämän opinnäytetyön tavoite on selvittää Mikkelin ammattikorkeakoulun syysluku-kauden 2013 vaihto-opiskelijoiden taloudellinen tilanne tutkimalla vaihto-opiskelijoiden avustusten suuruksia ja lähteitä sekä kuluja ja kulukohteita. Pääongelmana on ”onko vaihto-opiskelijoilla tarpeeksi rahaa Suomessa elämiseen kun tarkastellaan heidän taloudellista tilannettaan”. Selvitän myös vaihto-opiskelijoiden mielipiteitä Suomesta. Alue on rajattu koskemaan ainoastaan ulkomaalaisia vaihto-opiskelijoita eikä esimerkiksi ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita.

Viitekehyksessä kerron opiskelijavaihdosta ja sitä pyörittävästä järjestöstä. Tutkin myös opiskelijan ja nuoren ihmisen taloussuunnittelun eri alueita. Seuraavassa osuudessa käyn läpi maailman taloustilannetta ja nuorten ihmisten vaikutusta asiaan kansainvälisyyden näkökulmasta. Käyn läpi myös eri kulttuureita ja niiden huomionarvoisia asioita, jotka kiinnostavat opiskelijoita. Viitekehyksessä pyrin rajaamaan aineiston opiskelijoiden näkökulman kannalta.

Tutkimusongelmaan lähdin hakemaan vastauksia teettämällä kyselyn Mamkin vaihto-opiskelijoille. Kyselyn avulla kerättyjen aineistojen pohjalta pääsen tutkimaan vaihto-opiskelijoiden taloudellista tilannetta ja analysoimaan heidän mielipiteitään. Tutki-

mustulosten pohjalta pystyn tekemään johtopäätökset, joita vertaan tutkimuksen teoriaosioon. Näiden jälkeen kokoan johtopäätöksistä vielä yhteenvedon ja kehittelen toimenpidesuosituksia toimeksiantajalle. Tulevaisuudessa kansainvälisyys lisääntyy ja vaihto-opiskelijoilla on entistä suurempi merkitys maailmantaloudelle, ja siksi tahdon selvittää onko vaihto-opiskelijoiden taloudellinen tilanne suotuisa suorittaa opiskelija-vaihto Suomessa ja erityisesti Etelä-Savossa.

2 OPISKELIJAVAIHTO JA TALOUS

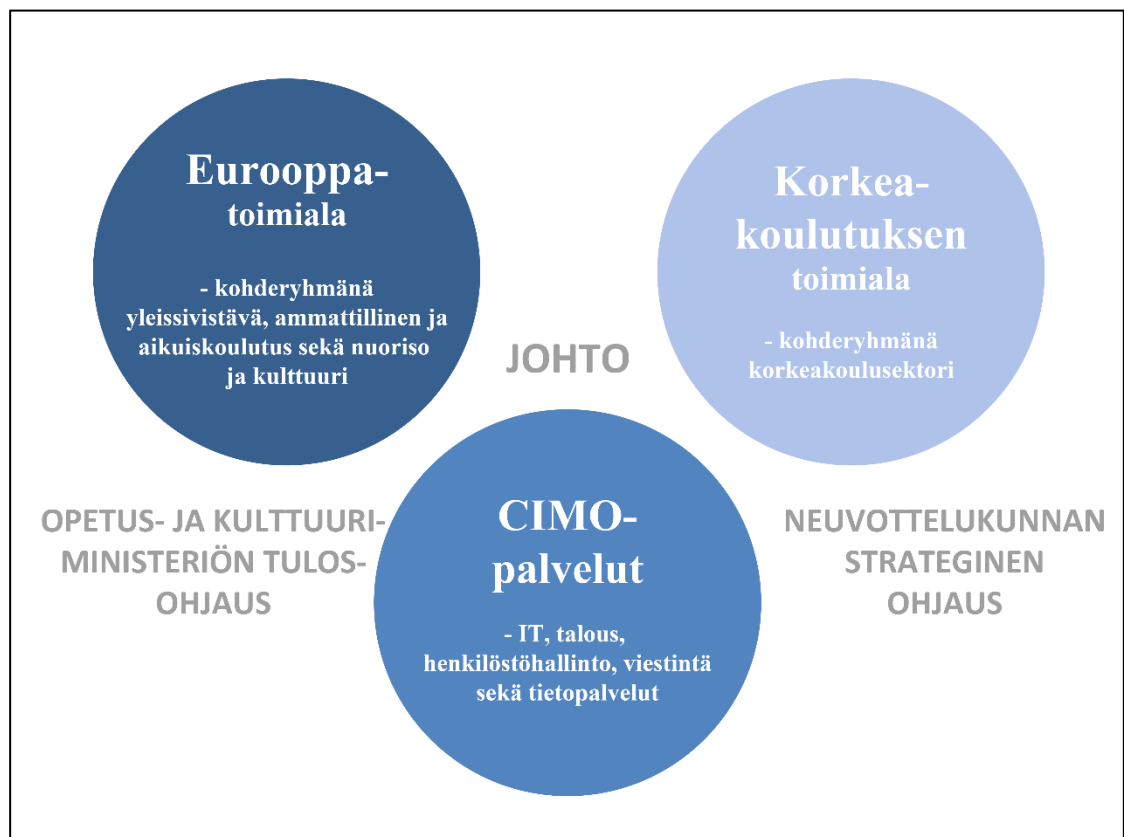
Monilla opiskelijoilla on jossain vaiheessa elämään mahdollisuus tarttua sellaiseen tilaisuuteen kuin opiskelijavaihto. Osa tarttuu tähän tilaisuuteen ja osa ei. Tässä luvussa tarkastellaan opiskelijavaihdon perusidea ja esitellään organisaatio, joka tekee siitä mahdollista muun muassa antamalla rahallisia avustuksia opiskelijoille. Samalla tarkastellaan opiskelijan tai nuoren ihmisen taloutta.

2.1 Mikä on CIMO?

Tämän luvun kuvaus perustuu CIMOn verkkosivuilla löytyneeseen perustietoon (Mikä on Cimo? 2013) sekä vuoden 2012 CIMOn vuosikertomukseen (Cimon vuosi 2012 (2013)). CIMO on kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön asiantuntija- ja palveluorganisaatio, joka perustettiin vuonna 1991 itsenäiseksi virastoksi, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alaiseksi. Sen tehtävänä on edistää suomalaisen yhteiskunnan kansainvälistymistä koulutuksen, työelämän ja kulttuurin alueilla sekä nuorison keskuudessa. CIMO rahoittaa toimintaansa pääosin ulkopuolisilla rahoituslähteillä. Ulkomaisten rahoituslähteiden, kuten Euroopan komission ja Pohjoismaiden ministerineuvoston antamat rahoitukset muodostavat yli puolet CIMOn rahoituksesta. Kotimaisista rahoituslähteistä, kuten Opetus- ja kulttuuriministeriön, Ulkoministeriön, muiden ministeriöiden ja virastojen sekä muiden rahoituslähteiden avulla CIMO hankkii vajaa 50 prosenttia lopuista rahoituksista. CIMOn vuoden 2012 kokonaisbudjetti oli 45 miljoonaa euroa, joista 33,1 miljoonaa jaettiin apurahoina ja avustuksina vaihto-opiskelijoille. Kaiken kaikkiaan CIMOn hankkeisiin osallistui noin 28 300 henkilöä. (Cimon vuosi 2012 (2013), 2–3.)

CIMO toteuttaa opiskelijavaihtoja sekä vaihto-, harjoittelu että apurahaohjelmien muodossa. Se vastaa myös Euroopan unionin koulutus- ja nuoriso-ohjelmien kansalli-

sesta toimeenpanosta. CIMO edistää Suomen kielen ja kulttuurin opetusta ulkomaisissa korkeakouluissa ja yliopistoissa. Kuviossa 1, joka löytyy CIMOn internetsivuilta, voi nähdä millaisella organisaatiopohjalla CIMO toimii. (Mikä on Cimo? 2013.) CIMOn strategia on kehitelty vuodelle 2020. CIMO tavoittelee aitoa kansainvälisyyttä ja korkeatasoista tietoa. (Strategia 2020 (2012).) Edellä mainitut ja osaaminen ovat Suomen tunnettuja menestystekijöitä, joista valtiomme maailmalla tunnetaan. Perinteisten strategioiden rinnalle CIMO:lle on noussut uusia vaatimuksia, kuten globaali kilpailu sekä ympäristökysymykset. (Cimon vuosi 2012 (2013), 5–6.) Pääpaino CIMOn toiminnassa on avarakatseisen kyvyn kehitys elämässä, kansainvälinen osaaminen, globaali vastuu, uudistava vuorovaikutus ja tietenkin suomalainen osaaminen ja kulttuuri (Cimon vuosi 2012 (2013), 18). Viimeinen osa-alue, eli suomalainen koulu, kiinnostaa maailmalla paljon ja se houkutteleeikin hyvällä maineellaan yhä enemmän ulkomaisia vierailijoita. Suomella on kuitenkin vielä paljon kehitettävää kansainvälisyydessä, ja siksi CIMOn unelma onkin aidosti avarakatseinen Suomi. (Cimon arvot 2012.)

KUVIO 1. CIMOn organisaatiopohja (Mikä on Cimo? 2013)

2.1.1 Erasmus-ohjelma ja korkeakoulut

Erasmus tarkoittaa Euroopan unionin vaihto- ja yhteistyöohjelma korkeakouluille. Erasmus-ohjelman avulla tuetaan eurooppalaisten korkeakoulujen välistä yhteistyötä ja opiskelija- sekä opettajavaihtoa. Kuten CIMOn tehtävä, on myös Erasmus-ohjelman tehtävänä tukea korkeakoulujen ja työelämän välistä yhteistyötä sekä liikkuvuutta. Erasmus-vaihto-ohjelma on Euroopan laajin korkeakouluopiskelijoiden vaihto-ohjelma. (Erasmus-Euroopan unionin... 2013.) Erasmus-ohjelmaan voivat osallistua yliopistot ja korkeakoulut sekä niiden opettajat ja muu henkilökunta. Jopa yritykset ja muut työelämän organisaatiot, sekä niiden henkilökunta voivat osallistua joidenkin toimintojen osalta. Lukuvuodesta 2010–2011 lähtien ovat kaikki korkeakoulujen tutkinto-opiskelijat ja koko henkilöstö kansalaisuudesta riippumatta saaneet osallistua Erasmus-ohjelmaan ja samalla saaneet nauttia EU:n varoista muodostuneista apurahoista. (Erasmus-Euroopan unionin... 2013.)

Erasmus-ohjelmalla haetaan tukea yksilölliseen liikkuvuuteen ja pitkäkestoisiin hankkeisiin, kuten korkeakoulujen välisten väylien edistykseen, jotka tukevat korkeakoulujen välistä yhteistyötä. Erasmus-ohjelmaan osallistuvat EU-maiden lisäksi myös Norja, Islanti, Liechtenstein, Turkki ja Sveitsi. Projekteissa on mukana myös Makedonia, mutta Makedoniaan vaihtoon lähteminen ei ole mahdollista. (Erasmus-Euroopan unionin... 2013.) Mikään muu Euroopan unionin toiminta, kuin Erasmus-ohjelma, ei ole koskaan saanut yhtä varauksetonta ja myönteistä vastaanottoa. Opiskelijoiden on ollut helppoa lähteä ulkomaille kyseisen ohjelman kautta, kun kaikki kontaktit on luotu jo valmiiksi ja byrokratia on ohjelmassa tehty kevyeksi. (Koivisto 2007, 42.) Tilastojen mukaan lähes kaikki Erasmus-opiskelijat ovat olleet tyytyväisiä kokemukseensa ja ovat tahtoneet suositella sitä myös ystävilleen (Ahrens ym. 2010, 32).

CIMOn (Koivisto 2007, 42.) Erasmus-ohjelmaa on kehitelty sen 20 vuoden olemassaolon aikana entistä paremmaksi ja voidaan sanoa, että erityisesti suomalaisissa korkeakouluissa on tehty erityisen paljon töitä lähtevien ja tulevien Erasmus-opiskelijoiden hyväksi. Opiskelijajärjestöt ovat olleet tyytyväisiä Erasmus-opiskelijoille suunnattujen tukipalveluiden kehittymiseen ja siihen, että vaihtojakson aikana suoritettujen opintojen hyväksi luku on helpottunut entisestään. Suomessa ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnilla, yliopistojen ylioppilaskunnilla ja muilla paikallisilla opiskelijajärjestöillä kuten esimerkiksi Erasmus Student Networkilla eli

ESN:llä on vahva rooli Erasmus-opiskelijoiden kotiuttamisessa paikalliseen ympäristöön ja opiskelupaikkaan. Opiskelijajärjestöjen onkin todettu saavan Erasmus-vaihto-opiskelijat kotiutumaan uuteen kulttuuriin todella nopeasti, joka pääasiassa johtuu vapaaehtoistyöstä ja vapaa-ajan tapahtumista, joita järjestetään vaihto-opiskelijoille. Osa vaihto-oppilasryhmistä ei lähde helposti mukaan erilaisiin järjestettyihin aktiviteetteihin, mutta ainakin mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen on annettu. Erasmus-opiskelijoiden tulee luonnollisestikin myös itse olla aktiivisia, eikä vain odottaa, että heille järjestetään ohjelmaa ja mahdollisuuksia tutustua paikallisiin sekä ulkomaisiin opiskelijoihin. (Koivisto 2007, 42–49.) Erasmus-vaihto-ohjelma on hyvä esimerkki eurooppalaisesta menestystarinasta, sillä yli 3 miljoonaa opiskelijaa on päässyt toteuttamaan mahtavan kokemuksen sitten vuoden 1987, jolloin tämä ohjelma aloitettiin. Vuosibudjetti Erasmus-toiminnalle on noin 450 miljoonaa, jonka avulla 33 valtiota osallistuu tähän projektiin. (The Erasmus programme... 2013.)

2.1.2 Apurahat, avustukset ja tuet

Ulkomaille lähtiessä opiskelijat saavat apurahoja korkeakouluopintoihin ulkomaille. CIMO myöntää ja välittää apurahoja suomalaisille perustutkinto ja jatko-opiskelijoille korkeakouluopintoihin ja tutkimustyöhön ulkomailla. Maakohtaiset apurahat on tarkoitettu maisterintutkinnon jälkeisiin opintoihin tai jonkin tietyn maan kieleen ja kulttuuriin liittyviin opintoihin. Jos on kiinnostunut opiskelemaan maan kieltä ja kulttuuria, ei siihen välttämättä edellytetä maisterintutkintoa. Suomalaiset, jotka ovat suorittaneet akateemisen loppututkinnon, voivat hakea College of Europe -oppilaitokseen suorittamaan Eurooppa-opintoja. CIMO tarjoaa osarahoitusta opiskelukustannuksiin. Suomalaisille tarjotaan apurahoja erikseen myös Venäjällä opiskeluun. (Apurahat korkeakouluopintoihin ulkomaille 2012.)

Suomen Kansaneläkelaitos KELA (Opintotuki ulkomaille 2013) tarjoaa rahallisen avustuksen suomalaisille vaihto-opiskelijoille, jotka kuuluvat Suomen sosiaaliturvan piiriin. Tuen voi saada ulkomaille koko tutkinnon suorittamista varten sekä kotimaan tutkintoon liittyviin opintoihin tai harjoitteluun. (Opintotuki ulkomaille 2013.) Koska tämä tutkimus käsittää vaihto-opiskelijat, jotka eivät suorita koko tutkintoaan ulkomailla, käsitellään tässä ainoastaan Kelan osuus niistä opiskelijoista, jotka suorittavat osan tutkinnosta ulkomailla. Tukea voi saada ulkomaille, jos kotimaiseen tutkintoon liittyvä opiskelu tai harjoittelu ulkomailla hyväksytään suorittamaasi tutkintoon Suo-

nessa. Harjoittelu- tai opiskelupaikan voi saada oman koulun kautta tai niitä voi hakea myös omatoimisesti. (Opintotuki ulkomaille 2013.) Ulkomailla opiskelevan opintoraha on samansuuruinen kuin Suomessa opiskelevalla, eli noin 400 euroa, mutta asumislisä on korkeampi eli noin 210 euroa kuukaudessa, joka myönnetään vain jos asut ulkomailla sellaisessa maassa, jossa ei ole alhainen vuokrataso. Opintolainan valtiontakaus on myös mahdollinen ja se on 600 € kuukaudessa (Opintotuen määrä... 2013.)

2.2 Opiskelijan taloussuunnittelu

Oman talouden suunnittelu on jokaiselle ihmiselle arkipäivää, vaikka taloussuunnittelu on enemmänkin tiedostamatta tehtyjä päätöksiä, kuten esimerkiksi kaupassa automaattisesti halvemmän tuotteen valitseminen. Harvalla ihmisellä on selvät laskelmat kuukauden budjeteista, mutta silti he elävät joidenkin rajoitusten mukaan, vaikka niitä ei kirjaimellisesti ole tulostettu oman jääkaapin oveen muistutukseksi. (Tarkkaa taloutta 2010, 10.)

Raha on pääasiallinen keskustelunaihe yhteiskunnassamme. Kaikkien ihmisten mielestä rahalla on pääasiallinen vaikutus elämään, vaikka sitä ei joka sekunti pohdikaan. Totuus kuitenkin on se, että suurin osa ihmisistä haluaa käsitellä rahojaan niin, että jokainen euro tulee käytettyä johonkin itselle tärkeänä pidettävään asiaan. Tällä tavalla varmistumme saavuttavamme mielestämme tärkeitä asetettuja tai asettamattomia tavoitteita. Taloussuunnittelu perustuu siis pääasiassa ihmisten omiin henkilökohtaisesti asetettuihin tavoitteisiin. (Kapoor ym. 2010, 2.) Kapoor ym. (2010, 3) toteavatkin tekstissään seuraavasti: ”Taloudellinen ja henkilökohtainen tyytyväisyys ovat järjestelyjen ja suunniteltujen, henkilökohtaisen rahan hallinnan tai taloussuunnittelun tulosta.

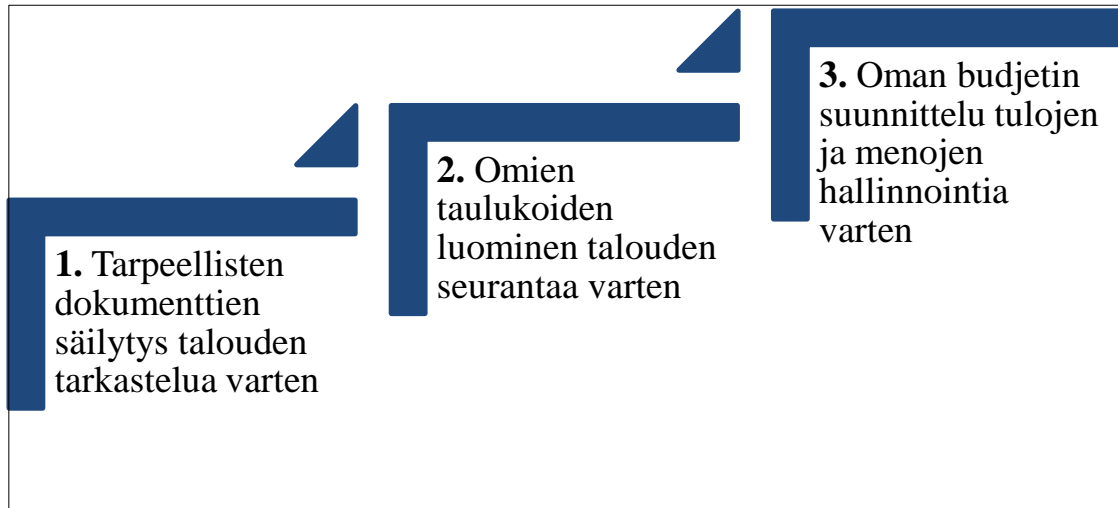
Henkilökohtainen taloussuunnittelu käsittää lähinnä oman rahan hallinnan, jolla saavutetaan taloudellisen tilanteen tyytyväisyys. Suunnittelemalla rahankäyttöä, sallitaan itselle rennompia hetkiä, kun jotain yllättävää tulee vastaan. Kun suunnittelee omaa talouttaan etukäteen, tulee ottaa huomioon omat tarpeet ja oma taloudellinen tilanne. (Kapoor ym. 2010, 4.) Suunnitelmaa tehdessä tulee ottaa huomioon myös mahdolliset rajoitteet, kuten isommat menoerät, esimerkiksi matkustus tai auton vuosihuolto.

Oman talouden suunnittelu pitäisi siis tapahtua jopa kerran kuussa, koska yllättäviä ”budjettirajoitteita” saattaa ilmaantua. (Miettinen ym. 2010, 67.)

Monet tekijät vaikuttavat päivittäisiin taloudellisiin päätöksiin. Jos taloussuunnittelua tehdään lapsiperheelle, niin on suunnitteluun vaikuttavien päätösten määrä paljon laajempi (Tarkkaa taloutta 2010, 6). Tässä tutkimuksessa keskitytään pääasiassa opiskelijoiden näkökulmiin taloussuunnittelusta puhuttaessa. Nuoren ja yksin asuvan on helpompaa hahmotella omaa talouttaan, koska ainoa vaikuttava tekijä budjetille on budjetin tekijä itse, opiskelija. Tärkeimmät kohdat nuoren ihmisen talouden suunnittelussa ovat itsenäisyyden säilyttäminen, eli toisten apua ei ihan heti saa, vaikka sitä miten kovin tarvitsisi. Opiskeluiden turvaaminen ja asunnon vuokraaminen ovat myös elintärkeitä asioita opiskelijalle. Nuorten opiskelijoiden tunnetaan myös hemmotellevan itseään aika-ajoin, joka rajoittaa opiskelijoiden taloudellista tilannetta jossain määrin. (Tarkkaa taloutta 2010, 7.) Taloussuunnittelun kahdeksan vaihetta, jotka Kapoor ym. (2010, 7) luettelevat kirjassaan ovat mielestäni oikein osuvat, kun puhutaan ihmisen koko elämänkaaresta. Tutkimuksessani otan huomioon kuitenkin vain neljä ensimmäistä, joilla on suurempi vaikutus opiskelijoiden elämäntilanteeseen. Kyseessä ovat taloudellisten tulojen hallinta, suunnittelu, säästäminen ja mahdollinen lainaaminen, eli oman taloudellisen tilanteen varmistaminen lainattavilla varoilla, jos omat varat eivät riitä. Nämä neljä päävaihetta ovat tärkeimmät huomioon otettavat vaiheet, kun tutkitaan nuorten taloussuunnittelua. (Kapoor ym. 2010, 5.)

2.2.1 Rahan hallinta ja säästäminen

Taloudellinen päätöksenteko eli valinta tulee tehdä eri vaihtoehtojen väliltä ja nämä päätökset vaikuttavat päätöksen tekijän taloudellisiin seuraamuksiin. Päivittäisen rahankäytön seuraaminen on todella tärkeä osa oman rahan hallintaa ja kaikki aika minä oman rahan käytön seuraamiseen käyttää, hyödyttää tulevaisuudessa rahan hallintaa entistä enemmän. (Kapoor ym. 2010, 45.) Taloudenhallinnassa tärkeää on tarvittavien dokumenttien säilyttäminen, jotta talouden tarkastelu olisi helpompaa myös myöhemmin. Kuten kuvio 2 osoittaa, saadaan talouden hallinnasta helpompaa, jos pystyy säilyttämään tarvittavat dokumentit talouden tarkastelua varten, myös myöhempiä tarkoitusta varten. (Talous tasapainoon 2009, 2.)

KUVIO 2. Dokumentit taloudellisen tarkastelun varalle

Kapoor ym. (2010, 47) kirjoittavat, millaista merkitystä oman talouden seuraamiseen tarkoitetuilla dokumenteilla ja niiden säilyttämisellä on: järjestäytynyt systeemi omien dokumenttien hallintaan edesauttaa (1) päivittäisten raha-asioiden hoidossa, kuten esimerkiksi laskujen maksussa; (2) taloudellisen tilanteen kehittymisen suunnittelussa ja mittaamisessa; (3) tarvittavien dokumenttien täyttämässä, kuten esimerkiksi veroilmoituksen täyttämässä; (4) tehokkaiden sijoituspäätösten tekemistä; ja (5) tulevaisuuden rahavirran hallitsemassa.

Tarvittavien dokumenttien ollessa helposti löydettävissä, tulee oman talouden tehokkaasta budjetoinnista erittäin helppoa. Budjetti, eli suunnitelma menoista ja tuloista on ehdoton hyvän taloussuunnittelun kannalta. Tavallisimmat opiskelijan ongelmat rahojen riittämisestä kuun lopussa, katoavat todella nopeasti, kun taloussuunnitelma on hyvin tehty. Budjetoinnin ideana on helpottaa omien tulojen mukaan elämistä ja rahojen viisaasti käyttämistä. Erinomainen budjetti valmistaa myös äkillisiin menoihin, kuten sairaalakuluihin tai matkapuhelimen rikki menemiseen. (Raha-asiat – yksityistalouden opas 2007, 6.). Opiskelijoilla onkin hyvän taloussuunnittelun tuloksena mahdollisuus kerryttää oma ”pesämuna”, jota ei hyvällä tuurilla tarvitse opiskeluiden aikana, vaan se jää myöhempää käyttöä varten (Kapoor ym. 2010, 46). Se miten kukin oman hätävaransa säästää, on opiskelijasta kiinni, mutta tämän hetkisen taloustilanteen vuoksi, isoja rahasummia ei kannata säilyttää vain käyttötilillä, jossa inflaatio syö niitä samalla tavalla kuin määräaikaistalletuksissa. Rahojen säilyttäminen on tuotta-

vampaa vaikka säästö- tai sijoitustilillä, jossa on parempi korko ja rahojen arvo ei vähene inflaation myötä. (Pankkitalletus ei tuota... 2012.)

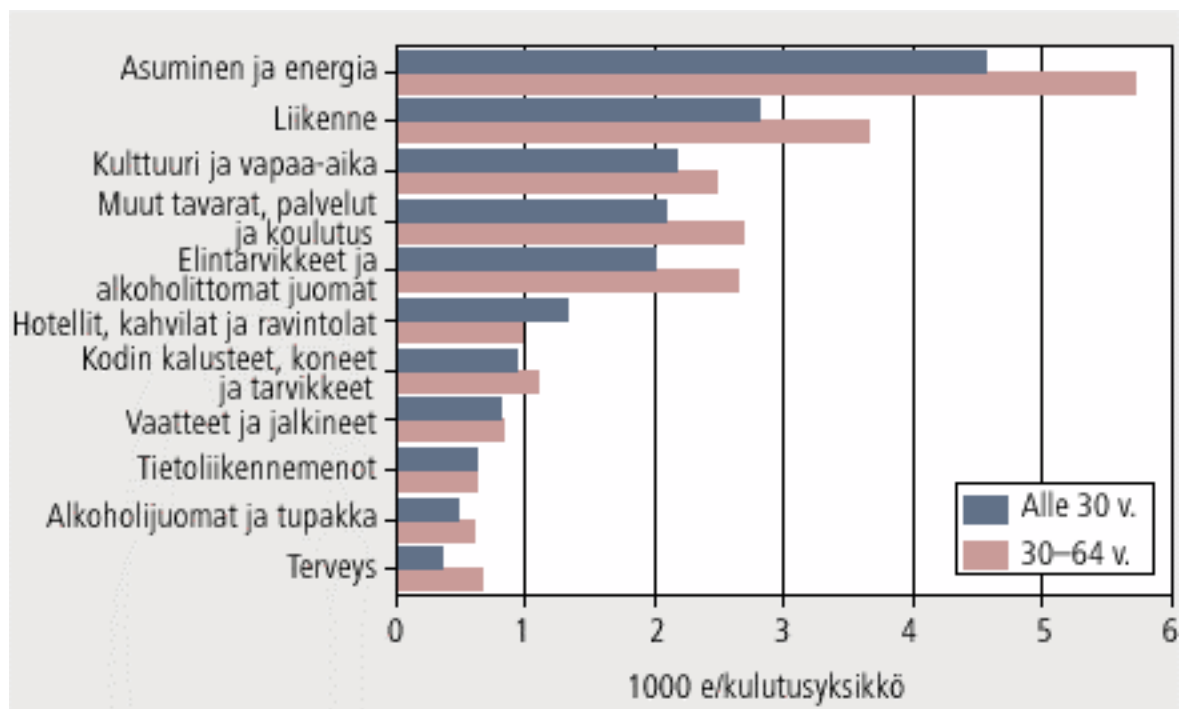
Opiskelijoille on tarjolla asuntosäästämisen tili, joka tunnetaan paremmin nimellä ASP-tili. Kyseisessä tilissä on tiukemmat ehdot kuin tavallisessa säästötilissä, mutta jos rahojaan ei nosta tililtä, niin pidemmän päälle ASP-tili on tuottavampi. ASP-tilillä nuori pääsee kiinni omaan ensiasuntoon. (ASP-tili 2013.) ASP-tilille tulee tallettaa kahdeksana vuosineljänneksenä vähintään 150 euroa ja maksimissaan 3000 euroa, joka kasvaa korkoa joka vuosi ja viiden vuoden säästämisaajan jälkeen, näistä viidestä vuodesta maksetaan vielä 3-4 prosentin lisäkorko, jos tilin ehdot täyttyvät. Sijoitus- tai säästötileillä on tämän hetken korkotilanteen mukaan melko matalia korkoja, mutta niiltä pystyy nostamaan rahaa ympäri vuoden esimerkiksi 12 kertaa kalenterivuodessa. Toisin kuin ASP-tilissä, jossa tilin ehdot menevät rikki, kun tililtä nostaa rahaa. (ASP-tili- ASP-säästöillä... 2013.)

Tilisäästäminen on yleisin vaihtoehto opiskelijoiden keskuudessa, mutta rahastosäästämistä ei pitäisi sulkea pois. Rahastosäästäminen on turvallinen vaihtoehto, kun sijoittaa esimerkiksi matalariskiseen rahastoon, jossa pääpaino on korkorahastoissa, eikä osakkeissa. Rahastosäästäminen on tuottoisampi vaihtoehto, jos rahaa jää kuukausittain hyvän taloussuunnittelun tuloksena aina yli. Opiskelija voi valita mieleisensä rahastot, joihin tekee kuukausisäästösopimuksen ja näin tililtä lähtee joka kuukausi automaattisesti rahastosäästöön kiva pieni summa joka voi olla vaikka 50 euroa. Rahastosäästämässä on myös se hyvä puoli, että omat rahastot voi aina tarvittaessa lunastaa, jos lisärahalle tulee äkkinäinen tarve. (Säästäjän rahastot 2013.)

2.2.2 Tulot vs. menot

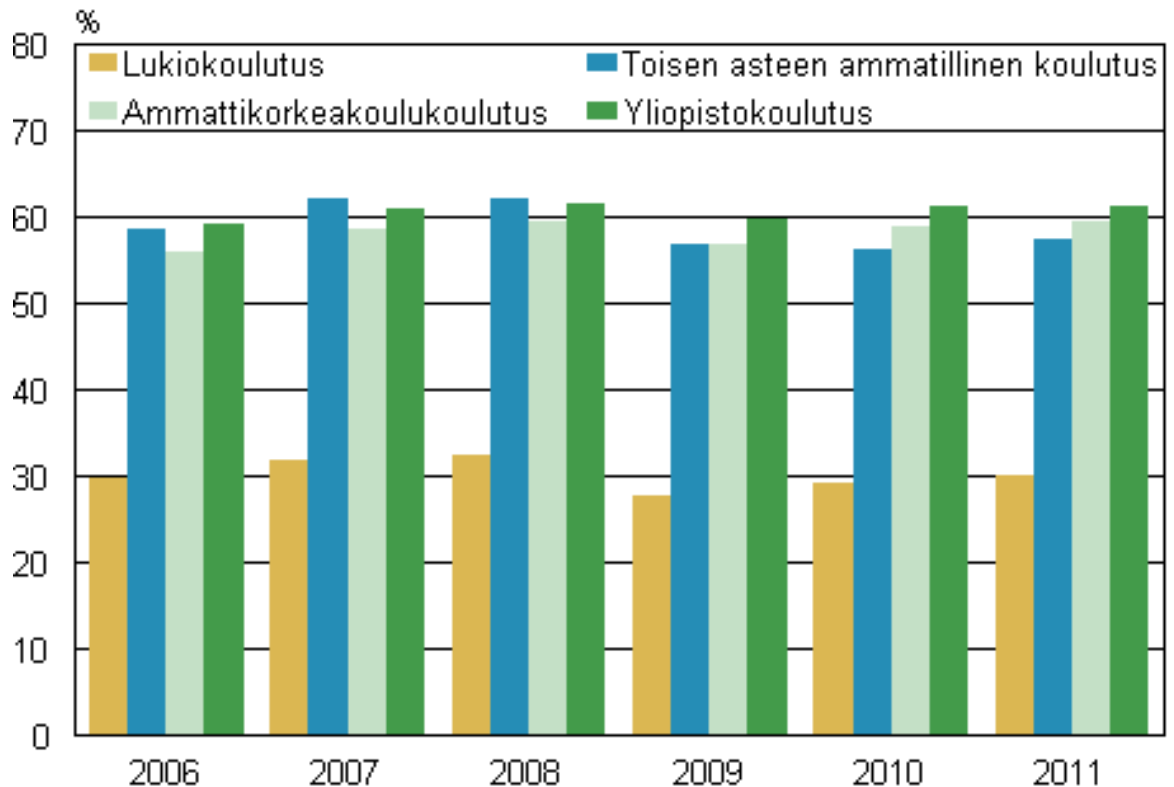
Päivittäiset kuluttajan, tässä tilanteessa opiskelijan, valinnat vaikuttavat menoihin. Opiskelijan talous perustuu siihen riittävätkö kuukauden tulot kattamaan kuukauden menot ja mahdolliset yllättävät menot. (Kapoor ym. 2010, 53.) Monesti opiskelijat etsivät ”helppoa” elämää, jolla tarkoitetaan normaalin elämän elämistä ilman, että täytyy kokoajan seurata tilin saldoa ja, että voi nauttia elämästä panostamalla vapaa-aikaan (Nuorten kotitalouksien asema... 2009). Helppoa elämää voi elää kuitenkin pienemmilläkin tuloilla. (Raha-asiat... 2007, 2.)

Opiskelijan taloussuunnittelu perustuu kuukauden eriin, kun opintotuet tulevat. Opintotuesta ja mahdollisesta asumislisästä lähtevät ensimmäiseksi tärkeimmät kuukausimenot, kuten vuokra, vesi, sähkö ja koti- ja/tai irtaimistovakuutus, jotka ovat tärkeimmät opiskelijalle. Menoerissä ensimmäisiksi nousevat siis asumiseen liittyvät kustannukset. (Nuorten kotitalouksien asema... 2009.) Muista menoista, kuten puhelin ja internet laskuista, kannattaa laskea yhden kuukauden osuus (Talous tasapainoon 2009, 2). Kun opiskelija vähentää kaikista tuloista pakolliset menonsa, niin selviää kuinka paljon ylimääräistä rahaa jää muuhun elämiseen (Raha-asiat... 2007, 6).

KUVIO 3. Kotitalouksien kulutusmenot henkilön iän mukaan pääryhmittäin vuonna 2006. (Nuoret kotitaloudet panostavat... 2009)

Suomen tilastokeskuksen kuviossa 3 on nähtävissä opiskelijoille ja nuorille yleensä tärkeitä asioita: kaikki yllä mainitut ”muut menot”, joihin ei ole pakko käyttää rahaa, kuten juhliminen, kauneus, muoti ja kulttuuri. Useimmat opiskelijat Suomessa kokevat, ettei opiskeluiden ohessa kerkeä töihin, mutta pyrkivät silti yhdistämään nämä kaksi asiaa, jotta kaikki muut menot saataisiin kustannettua (Kuvio 4). Taulukosta on nähtävissä, että mitä ylemmäksi koulutustasolla nousetaan, niin sitä enemmän uskalletaan käydä myös töissä opintojen ohessa. (Opiskelijoiden työssäkäynti 2001.)

KUVIO 4. Vähintään 18-vuotiaiden työllisten opiskelijoiden osuudet kaikista opiskelijoista 2006–2011 4 (Opiskelijoiden työssäkäynti 2011)

Opiskelijan valinnat ja vaihtoehdot vaikuttavat paljon siihen miten helpoksi oman rahatilanteensa tekee. Tarkkaa taloutta -oppaassa (2010) kerrotaan todella hyviä vinkkejä opiskelijan budjetin säilyttämiseksi. Oppaassa kerrotaan esimerkiksi miten viikko- ja päiväbudjetti on tehokas tapa säästää varoja. Ideana on nostaa lompakkoon se summa käteistä, joka opiskelijalla on vara tietyn aikajakson aikana käyttää. Kun rahat loppuvat kukkarosta, niin samalla loppuu ostelu. Tämän taktiikan onnistumisen salaisuus on tietenkin pitää pankkikortit visusti omassa lokerossaan, vaikka houkutus olisi suuri. Monilla muillakin tavoilla voi säädellä omia menojaan. Muun muassa kalliiden kuntosalimaksujen vaihtaminen ilmaiseen lenkkeilyyn ja painojen nosteluun kotona pienentää menoeriä kivasti. Lehtitilausten tekemättä jättäminen ja kirpputoreilta löytöjen tekeminen tekee elämästä halvempaa. (Tarkkaa taloutta 2010, 10.) Kun rahat eivät tunnu riittävän mihinkään, voi vaihtoehtojen tutkiminen ratkaista ongelman ja aikaansaada tyytyväisyyttä (Miettinen ym. 2010, 31). Pienelläkin budjetilla pärjää loistavasti, jos osaa tehdä oikeat valinnat ja on valmis karsimaan joistain elämän aineellisista hyödykkeistä (Talous tasapainoon 2009, 2).

3 TALOUSTILANNE JA KULTTUURIT

Tämän luvun pohjana toimivat maailmantalous ja globalisoituminen. Ensimmäisen alaluvussa tutustutaan maailmantalouden tilanteeseen ja joka päivä globalisoituvaan maailmaan. Samalla analysoidaan opiskelijoiden osuutta asiaan ja sitä miten kansainvälinen koulutus vaikuttaa maailmantalouden kehitykseen. Toisessa alaluvussa tutustutaan suomalaisuuteen ja, siihen millaisia kulttuureja maapallollamme on ja millaisia asioita opiskelijan kannattaisi ottaa huomioon vaihtoon lähtiessään.

3.1 Maailmantalous ja globalisoituminen

Globalisaatio sanalla on monta merkitystä ja merkitys vaihtelee aina ajattelijan mukaan. Osalle ihmisistä globalisaatio tarkoittaa laadullisesti jotain uutta ja toisille se tarkoittaa jotain vanhempaa ja ennestään tuttua, mutta laajemmassa mittakaavassa (Harisalo & Miettinen 2000, 33). Globalisaatio on hieman molempia, mutta pääasiassa sitä voisi kuvailla kansainvälisten toimintojen yhdistämiseksi. Se on kansainvälisten yhteisöjen ja organisaatioiden integroitua maailmanlaajuista toimintaa, joka muovaa maailmaa. (Vuoristo 2001, 10.) Kai-Veikko Vuoristo esittää teoksessaan Maailman talousalueet (2001, 11) suomenkielisen vastineen englanninkielestä lainatulle sanalle globalisaatio ja se on ”maailmanlaajuistuminen”.

Taloudellinen toiminta sisältää tietyt tekijät, oli kyse mistä alueesta tai valtiosta tahansa. Isolla ja laajalla tasolla, eli globaalilla tasolla, taloutta on vaikea tarkasti kuvailla. Globalisoituminen eli kansantalouksien laajempi yhtenäistyminen on lisääntynyt ja yhä laajemmilta alueilta on tullut lisää ihmisiä kansainvälisen talouden piiriin. Tästä johtuen talouden asioita tulee tarkastella entistä laajemmin, ottamalla huomioon maapallon kehitys. Suurtuotannot ja ketjuuntuneet yritykset ovat vaikeuttaneet perinteisten paikkasidonnaisten tuotantojen erottamista muista, mutta silti tällaista yhdentymistä pidetään tärkeänä. Yritykset luovat yhdentyessään erilaisia toimintaverkkoja, jotka edesauttavat niiden toiminnan laajentumisessa. Yritykset eivät siis ole enää vain yhteen ja määrättyyn paikkaan ja aikaan sidottuja, vaan toiminta jatkuu myös näiden alueiden ulkopuolella. (Nurminen 1999, 8.) Valtioiden kiinnostus kansainväliseen kauppaan lähtemisestä johtuu monista tekijöistä. Perustekijöinä on täyttää valtion tarpeet eli esimerkiksi kehittää naapurivaltioiden kanssa käytyä vuorovaikutusta. Vuorovaikutukseen halutaan päästä niiden valtioiden kanssa, joilla on samat intressit esi-

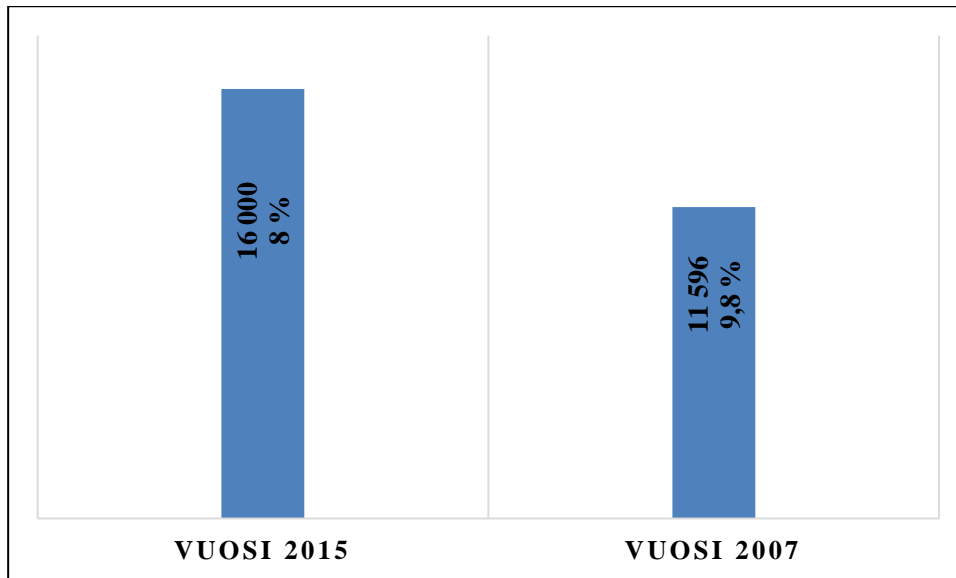
merkiksi politiikan, talouden ja kulttuurin suhteen. (Vuoristo 2001, 79.) Monesti tällaista valtioiden ryhmittymistä esiintyy niiden valtioiden välillä, joilla on yhteinen historiallinen menneisyys ja siihen liittyviä kulttuurisiteitä (Nurminen 1998, 118). Maantieteellinen läheisyys edesauttaa luonnollisesti myös näiden yhteyksien luomiseen. Joissakin tapauksissa alueellisella yhteenkuuluvuudella on suuri merkitys kumppanuussuhteita luodessa. Yksi esimerkki isommasta ryhmittymästä on YK eli Yhdistyneet kansakunnat, johon lähes kaikki maat ovat lähteneet mukaan. Huomattava osuus valtioiden väleille luoduista organisaatioista ja ryhmistä perustuu yhteistyöhön talouselämän eri sektoreilla. Muun muassa maailmankauppa on yhä enemmän valtioryhmittymien välistä ja sisäistä. (Vuoristo 2001, 79–80.)

Edellä mainittuihin globalisaation haasteisiin vastataan kouluttamalla korkeatasoisia asiantuntijoita joka päivä. Helsingin yliopiston kansainvälinen henkilökunta ja opiskelijat kertovat kuinka jatkuvan talouselämän kehityksen myötä kansainvälistyminen eli globalisaatio asettaa erilaisia haasteita suomalaiselle elinkeinoelämälle. Asiantuntijoita koulutetaan kuitenkin joka päivä korkeakouluissa, jotka hallitsevat oman erikoisalansa lisäksi jopa enemmän. Korkeakouluissa panostetaan kansainvälisyyteen ja niinpä kansainvälisen työympäristön vaatimat taidot yleensä löytyvät näiltä uusilta työelämän asiantuntijoilta. Suomalaiset korkeakoulut tarjoavat laajan valikoiman kansainvälisiä koulutusohjelmia, joissa koulutetaan sekä suomalaisia että ulkomaisia opiskelijoita. Globaaliin maailmaan sopeutuminen vaatii kansainvälisiä kontakteja ja siksi kansainväliset opiskelijat ovat merkittävä voimavara. Vaihto-opiskelijaohjelmat ja kansainväliset koulutusohjelmat edesauttavat uusien asiantuntijoiden potentiaalin lisäämisessä. Kansainvälisillä opiskelijoilla on kokemusta uusissa ympäristöissä elämisestä, joihin on sopeuduttu. Helsingin yliopiston maisteriohjelmassa opiskeleva Yjing Zhang kommentoi: ”Kansainvälisen työntekijän voi lähettää kolmanteen maahan ongelmitta, kun hän pystyy nopeasti aloittamaan työnsä siellä”. (BeGlobal 2013.)

Maailmantalouden tilanteesta keskustellaan koko ajan ja erilaisia mielipiteitä nousee esille yhä enemmän. Joidenkin tutkimusten ja tutkijoiden mukaan maailmantalous jarruttaa, koska Yhdysvaltain kasvu heikkenee, Kiina hiljentää ja Euroopan taantuma syvenee. Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n mukaan maailmantalous ei ole normaalissa nousussa, vaan sitä hiljentävät muun muassa Yhdysvaltojen talouden hidas kehitys. (IMF: Maailmantalous jarruttaa 2013a.) Kansainvälisen valuuttarahaston pääjohtajan Christine Lagarden mukaan maailmantalous on kuitenkin paremmassa kun-

nossa, kuin vuosi sitten (Lagarde 2013). Teollisuusmaiden järjestö OECD (2013) taas uskoo, että maailmantalouden kasvupettymyksistä huolimatta ollaan menossa parempaan suuntaan. Suomen Nordea Pankki Oyj:n mukaan (Nordea uskoo... 2013) maailmantalouden tilan kääntyneen parempaan ja, että sen yläpuolella olevat synkät pilvet ovat kerta kaikkiaan väistymässä pääasiassa Kiinan talouden kehityksen myötä.

Maaialmantalouden epävarmuuden vuoksi on hyvä pitää huolta valtion hyvinvoinnista ja vaurauden perustekijöistä. Näiden perustekijöiden menestyksen ydin on panostus tietoon ja osaamiseen. Kansainväliset tutkimustulokset ovat osoittaneet miten tärkeässä osassa näitä perusvahvuuksia ovat koulutus- ja kilpailuetu. Korkeakouluilla on ollut positiivinen vaikutus yhteiskunnan uudistumiseen ja talouden ja tuottavuuden kehitykseen. Kansainvälisissä toimintaympäristöissä korkeakouluilla on suuri merkitys, koska myös tulevaisuudessa menestyksen perustana tulee olemaan uuden tiedon tuottaminen ja sen hyödyntäminen. Korkeakoulujen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmiä kehitellään paljon, jotta kansalaisten hyvinvointi lisääntyisi ja kulttuuri ja sivistys saisivat vahvemman aseman. Opetusministeriön luomaan hallitusohjelmaan (2009) kirjattiin, että korkeakoulutukselle kansainvälistymiselle on luotava kansallinen strategia, jossa korostetaan opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden kansainvälisen liikkuvuuden lisäämistä. Kaikkien globaalisten muutosten huomioiminen korkeakouluissa tulee ottaa selkeämmin esille ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia tulee myös hyödyntää. Tämä strategia on toteutettavissa, kun samanaikaisesti liikkujille tarjotaan oikeanlaiset ympäristöt kansainvälisen liikkuvuuden toteuttamiseen. Lisäämällä kansainvälisten opiskelijoiden määrää varmistetaan luovien ja innovatiivisten yksilöiden lisäyksen, joka toimii pohjana menestymiselle. (Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia 2009, 4–5.)

KUVIO 5. Opetusministeriön opiskelijavaihtojen tavoite ammattikorkeakouluille (Korkeakoulujen... 2009, 30)

Kuviossa 5 (Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia 2009, 30) on nähtävissä opetusministeriön tavoite ammattikorkeakouluille saapuvista ja lähtevistä opiskelijavaihtoista. Siinä on verrattu vuoden 2015 tavoitetta vuoden 2007 tilanteeseen (kuvio 5). Korkeakoulut ovat itse vastuussa kansainvälisyystoiminnastaan, mutta opetusministeriö on sitoutunut luomaan oikeanlaiset olosuhteet toiminnan onnistumiselle. Maailmantalouden kehitys on meistä itsestämme kiinni ja globaalius auttaa meitä sen kehittämisessä.

3.2 ”Opening Finland and the rest”

Suomalainen kulttuuri on vuosisatojen kehityksen tulos (Frisk & Tulkki 2005, 30). Suomalainen kulttuuri on muodostunut maamme sisäisten ja alueellisten kulttuurien maantieteellisten erojen vaikutuksesta. Jo pitkän aikaa luonnonolot ja saatavilla olevat raaka-aineet ovat olleet suuressa osassa identiteettimme muodostumisessa. Eri alueiden erot edesauttoivat eri ihmisryhmien muodostumisessa ja näin syntyi eri ihmisryhmiä, joiden kielenkäyttö, tavat, tottumukset ja uskomukset olivat muokkautuneet sen alueen sisäisiksi. Nämä jo melkein esihistorialliset tavat ja perinteet ovat kulkeutuneet aina nykysuomalaiseenkin kulttuuriin, vaikka yhteydenpitovälineet ja muu tekniikka onkin kehittynyt vuosien varrella. Suurin osa Suomen kulttuuriperinteistä on pysynyt vahvoina ja muuttumattomina siksi, että useimmat suomalaiset eivät juurikaan matkustele, vaan pysyvät koko elämänsä verrattain pienellä alueella. (Frisk & Tulkki

2005, 30–32.) Muutosta on kuitenkin ollut havaittavissa, sillä yhä useammalla suomalaisella on kiinnostusta lähteä ulkomaille tutustumaan uusiin kulttuureihin (Frisk & Tulkki 2005, 32).

Kansainvälisissä yhteyksissä suomalaisia pidetään rehellisinä, suorina, sisukkaina ja luotettavina. Hiljaisuus ei ole suomalaisille vaikea asia keskustelutilanteissa, sillä monet suomalaiset uskovat, että ylimääräiset ”koukerot”, joita lisätään viestintään, syövät jossain määrin sanoman uskottavuutta (Chaker 2011, 204). Kansainvälisen stereotypian mukaan suomalainen ilmaisee mielipiteensä turhaan kaunistelematta suoraan ja jos ei ole mitään sanottavaa, niin suomalainen ei sano mitään. Suomalainen identiteetti on paljolti yhdistelmä eurooppalaisuutta ja suomalaisuutta (Frisk & Tulkki 2005, 32). Lisääntyneen kansainvälistymisen myötä on herännyt pelko, että suomalaisen kulttuurin ominaispiirteet olisivat katoamassa, mutta tapamme toimia on juurtunut niin syväälle ”juuriimme”, että suomalaisesta on vaikea erottaa suomalaisuutta. (Chaker 2011, 205.) Suomalainen tuntee itsensä epävarmaksi monesti, kun on kyse vieraista kulttuureista. Joskus ehkä jopa eriarvoiseksikin, kun joutuu käyttämään vierasta kieltä. Vieraisissa kulttuureissa selviytyminen vaikeutuu, jos henkilö itse tiedostaa puutteellisen kielitaitonsa, eikä ehkä tunne kulttuurin taustoja. Monesti tähän liittyy myös heikko itseluottamus ja sen mukana tulevia epäonnistumisen pelkoja (Lehtonen (toim.) 1993, 28–29). Suomalaisten käsitys itsestään ja ulkomaisista on kuitenkin muuttumassa, koska kansainvälisyys alkaa olemaan yhteiskunnassa arvostettu käsite. Kansainvälistymistä tuodaan kouluissakin paljon enemmän esille päivittäin, vaikka kielenopettamisen käsite onkin ollut hieman epäselvä. Kieltä opetellaan, jotta toista kieltä puhuvien kanssa olisi mahdollista kommunikoida. Valitettavasti kouluissa opetetaan enemmän kielioppia, kuin itse kommunikointia, jonka seurauksena kielenopetuksesta on tullut hieman myytti. (Lehtonen (toim.) 1993, 160.)

Suomenkieli aiheuttaa hankaluuksia ulkomaisille opiskelijoille, jotka toisivat potentiaalista kansainvälisyyttä ja työvoimaa Suomeen. Ulkomaalaiset, jotka sopeutuvat Suomeen, kokevat yhtäläisyyttä Suomen kulttuurin ja oman kulttuurinsa välillä, vaikka pystyykin omaksumaan uudenlaisia ajattelu- ja toiminta tapoja uudesta kulttuurista. Opiskelijaa, joka on sopeutunut Suomeen, voidaan kutsua integroituneeksi. Tällaista integroitumista on vaikea mitata, koska selkeää mittaria tai mittayksikköä ei ole. Integroituminen on kuitenkin toivottua korkeakoulujen opintojen onnistuneen suorittamisen kannalta erityisesti esimerkiksi tutkinto-opiskelijoiden kannalta, jotka opiskele-

vat ulkomailta koko tutkinnon. Jotta kansainväliset opiskelijat tunsivat olevansa sopeutuneita Suomeen, tulisi heidän saada Suomesta esimerkiksi töitä. Monien tutkimusten mukaan kansainväliset tutkinto-opiskelijat kohtaavat erilaisia ongelmia suomalaisessa kulttuurissa, jotka vähentävät Suomen kansainvälistä vetovoimaa. muun muassa sosiaalisten suhteiden solmiminen aiheuttaa hankaluuksia ulkomailta tuleville opiskelijoille. (Niemelä 2008, 11–12.) Seuraavissa alaluvuissa tutustaan maapallon eri kulttuureihin, joista löytyy yhtäläisyyksiä, jotka helpottavat opiskelijoiden sopeutumista.

3.2.1 Eurooppa

Kansainvälisen kaupan koulutuskeskus Fintra (2000a, 8) kertoo eurooppalaisuuden olevan monikansallista alkuperää, mikä tarkoittaa sitä, että sinne mahtuu lukematon määrä erilaisia kieliä, tapoja, arvoja, uskomuksia ja tottumuksia. Euroopan aluetta pystytään erottelamaan eri kulttuuriperheisiin, mutta loppujen lopuksi kaikki valtiot ovat omia kokonaisuuksiaan. Uskonnolla on joissakin valtioissa isompi vaikutus, jolloin se vetää määrävän rajan eri valtioiden välille; esimerkiksi Pohjois- ja Etelä-Euroopan maiden välille. EU-alue mielletään muissa maanosissa yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, mutta yhtenäisyys on kuitenkin näennäistä. (Fintra 2000a, 7–8.) Seuraavaksi käsitellään Euroopan tunnetuimpia vaikuttajavaltioita, jotka ovat tunnettuja ihmisten keskuudessa, ja joista on suurin osa Mikkelin ammattikorkeakoulun vaihto-opiskelijoista.

Länsi-Eurooppa

Euroopan ”napa”, Saksa, on teollinen valtio, joka on tunnettu laadukkaista tuotteistaan ja asiallisesta kaupankäyntitavastaan. Henkilökohtainen tila ja itsenäisyys eivät ole niin suuressa asemassa, kuin esimerkiksi Pohjoismaissa tai Amerikassa. Saksalaisen kanssa keskustellessa pärjää englannilla, mutta saksalaiset arvostavat suuresti jos kansapuhuja osaa edes hiukan saksaa. (Lewis 2006, 231.) Saksassa henkilöiden hierarkialla onkin suurempi merkitys kuin Suomessa ja juuri tässä yhteydessä teittelyn muistaminen on tärkeää. Esimerkiksi opettajia ”heroitellaan ja rouvitellaan”, kun taas Suomessa peruskoulutasolla oppilaat sanovat ”opettaja” ja yliopistotasolla on normaalia sinutella opettajia sekä kutsua etunimellä. Suurilta osin käyttäytyminen on kuitenkin verrattain samanlaista, kuin Suomessa. (Sabath 1999, 121–122.) Saksassa julkiset

kulkuvälineet kulkevat paljon tehokkaammin kuin Suomessa ja edullisesti (Maantiedosto 2012b). Saksalaiset eivät joudu maksamaan lukukausimaksuja ja jos joutuvat niin ne ovat vain murto-osia monien muiden maiden perimistä summista. Saksa on siis moniin maihin verrattuna edullinen maa opiskella. (Lukukausimaksut 2013.) Saksassa asumiskustannukset ovat pienemmät kuin Suomessa, koska on hyvin tyypillistä jakaa asunto 2–3 muun opiskelijat kanssa. Asumis- ja opintotukea ei Saksassa saa, joten harva pystyy maksamaan vuokraa 500 euroa. Eri osissa Saksaa kelvollisen huoneen saa vuokrattua 200–300 eurolla ja näin ollen kulut tulee puolitettua. Myös kaikki muut asumiskustannukset menevät jakoon yhdessä asuvien opiskelijoiden kesken. (Saksassa yhteisöasuminen... 2009.)

Teitittelyä käytetään myös Ranskassa ja Espanjassa. Ranskalaiset käsittelevät liiketoimintaan liittyviä asioita intohimoisemmin ja luovammin, kuin saksalaiset, mutta ovat monissa kehityksen askelissa hieman jäljellä naapurimaataan. Liike-elämässä toimitaan konservatiivisesti ja päätöksenteko saattaa kestää, koska ranskalaiset pitävät puhumisesta (Fintra 2000a, 101.) Ranskassa joukkoliikenne toimii tehokkaasti ja jokaisella paikkakunnalla on hyvin toimiva paikallisliikenne. Ranskan koko maan kattava hyvin kulkeva rautatieverkosto edesauttaa ihmisten kulkemista paljon. (Maantiedosto 2012a.) Ranska tarjoaa opiskelijoille tasokasta koulutusta kohtuuhintaan, sillä yliopistojen lukukausimaksut ovat paria poikkeusta lukuun ottamatta melko kohtuulliset (Opiskelemaan Ranskaan 2013). Ranskassa asuminen on yleensä halvempaa kuin Suomessa, lukuun ottamatta Pariisiin aluetta, jossa hinnat ovat kaksinkertaiset. Ranskassa asumiskustannuksiin lasketaan vuokran lisäksi kiinteistön ylläpitomaksu, joka kattaa muun muassa talonmiehen palkan. Ranskassa yleiset elinkustannukset ovat eurooppalaista keskitasoa ja siksi hieman halvempaa kuin Suomessa. Opiskelijalennuksia ei saa Ranskassa yhtä hyvin kuin Suomessa, mutta esimerkiksi korkeakouluopiskelijat saavat syödä opiskelijaravintoloissa edulliseen hintaan. Jos haluaa Ranskaan vaihto-opiskelijaksi, kannattaa valita pienempi kaupunki kuin Pariisi, koska se on tilastojen valossa kalliimpi kuin Helsinki. (Elinkustannukset 2013c.)

Espanja on kulttuuriselta taustaltaan samaa luokkaa, kuin Ranska, mutta tavat ja toimintatyyli ovat täysin erilaiset. Espanjalaisilla on optimisempi suhtautuminen aikatauluihin, kuin ranskalaisella, joka on tottunut nopeatempoiseen elämään. (Fintra 2000a, 26.) Espanjan valtio jakautuu useampaan Espanjaan ja jokaisella alueella on hieman erilaiset toimintatavat ja ihmiset (Salminen 1998, 47). Espanja jakautuu 17 itsehallin-

toalueeseen, joista tunnetuimmat ja suurimmat ovat Andalusia, Katalonia, Baskimaa, Kastilia, Valencia ja Galicia. Kataloniassa puhutaan katalaania, joka eroaa suuresti espanjankielestä ”castellanosta”, joka on yleisin kieli Espanjassa. Galicialaiset ovat enemmän käytännönläheisiä ja melankolisia ihmisiä, kun taas andalusialaiset elävät enemmän hetkessä ja rennommin. (Lewis 2006, 269–270.) Espanjalaiset yleisesti pitävät erittäin tärkeinä perhesuhteita ja niitä huolletaan paljon. Liike-elämässä espanjankielen osaaminen on lähes välttämätöntä ja liikesopimuksia tehtäessä tulkin käyttäminen on jopa välttämätöntä (Fintra 2000a, 28.) Tervehtiminen ja kohteliaisuus ovat tärkeitä elementtejä espanjalaisessa kulttuurissa. Kaikki vähemminkin tuttavien tervehditään ja kaikkien kanssa on kohteliasta vaihtaa kuulumiset pienen rupattelun muodossa. Naapurit tunnetaan melkein yhtä hyvin kuin perheenjäsenet, vaikka perhe ja suku muodostavatkin ”espanjalaisuuden” perustan. (Sabath 1999, 267–269.) Espanjassa elinkustannukset vaihtelevat paljon kaupungeittain. Espanjan pääkaupunki Madrid muun muassa on kallis opiskelijalle. Perinteisemmissä opiskelijakaupungeissa, kuten Granadassa, eläminen on paljon halvempaa. Esimerkiksi ruokailu ulkona on erittäin halpaa, koska Etelä-Espanjassa elää vielä vanha tapas-kulttuuri, joka tarkoittaa sitä, että ravintoloissa saa tilattua juomaa kohden aina pienen ruoka-annoksen. Vuokrien hinnat Etelä-Espanjassa ovat myös matalammat ja esimerkiksi vaateketjujen tarjoamat tuotteet on tuotettu hintatasoltaan kaikille saataviksi. Opiskelemaan Espanjaan kannattaa siis mennä niin kutsuttuihin opiskelijakaupunkeihin. (Elinkustannukset 2013a.)

Belgia, Ranskan ja Saksan rajanaapuri, on tunnettu kahteen kieleen jakautuneesta maastaan, koska Belgiassa puhutaan ranskaa ja flaamia, joka on jakanut Belgian kahteen hieman erilaiseen kulttuuriin (Fintra 2000a, 18). Suurin osa belgialaisista koostuu flaamilaisista ja Pohjois-Belgiassa jopa yli puolet belgialaisista on flaamilaisia. Etelä-Belgiassa ranskankieli on yleisempää. Belgiasta löytyy myös pieni alue, jolla puhutaan lähestulkoon pelkkää saksaa. Kyseessä on siis eurooppalainen monikulttuurinen valtio (Sabath 1999, 35.) Liike-elämässä kunnioitetaan siistiä tyyliä, kuten Euroopassa yleensä. Liike-elämässä täsmällisyys on belgialaisille tärkeää, ja jos haluat välttää ”small talkin” yhteydessä konflikteja, älä mainitse flaamilaisen ja ranskalaisen Belgian eroja tai muuta sitä vastaavaa. (Lewis 2006, 251–254.) Belgialaiset ovat ylpeitä maastaan, mutta silti kahden kielen jakama valtio kinastelee pohjoisen ja etelän eroista ja vahvuuksista (Gannon & Pillai 2010, 373). Belgiassa lukukausimaksut opiskelijoille vaihtelevat paljon. Tyypillisesti ne ovat noin 600–850 euroa vuodessa. (Belgia

2013.) Vuokra-asuntoja löytyy suhteellisen paljon ja joukkoliikenne pelaa hyvin isoimmissa kaupungeissa. Esimerkiksi Brysselissä on huomattavasti edullisempaan kuin Suomessa. (Maantiedosto 2010a.)

Tanska on yksi Euroopan pohjoismaihin luetuista valtioista ja siksi sen tavat toimia niin arkielämässä kuin liike-elämässä, muistuttavat suuresti Euroopan ja erityisesti Pohjois-Euroopan linjaa (Salminen 1998, 33). Tanskalaisten sanotaan kuitenkin olevan sosiaalisempia ja positiivisempia kuin pohjoisemmat naapurinsa Norja, Ruotsi ja Suomi, ja siitä syystä tanskalaisia kutsutaankin Pohjoismaiden latinoiksi. (Gannon & Pillai 2010, 170.) Tanskalaisten sanotaan olevan mukavuudenhaluisia ja, että he haluavat myös tarjota samanlaiset olosuhteet vierailleen. Liiketapaamiset hoidetaan eurooppalaisella tavalla; tunnollisesti ja sivistyneesti. Tanskalaiset eivät halua tehdä itsestään suurta numeroa turistien silmissä, vaan käyttäytyvät maltillisesti. Samaa lähestymistapaa odotetaan vierailijoiltakin. Tämä pohjolan leppoisin maa on vapaamielinen ja seurallinen, jossa yksilönvapautta arvostetaan samalla tavalla, kuin Suomessa. (Lewis 2006, 354–355.) Tanska on opiskelijalle kohtuullisen edullinen maa, jos osaa seurata paikallisten tapaa elää. Muun muassa pyöräily ja kotona syöminen säästävät budjetista ison osan. Elintasoltaan Tanskalla on kuitenkin ollut tapana ylittää opiskelijoiden budjettirajat. Tanskassa vuokrataso on alhaisempi, jos opiskelija pystyy löytämään asuntolan tai jaettavat asunnon, jossa kaikki kulut eivät kasaannu vain omille harteille. Tanskan vuokra taso vaihtelee 2500–4000 Tanskan kruunun välillä, mikä euroissa on noin 300–500 euroa. (Study in Denmark 2013.)

Kreikkalaisten arvot ovat sekoitus pohjoismaita ja Etelä-Eurooppaa. Tärkeitä asioita heille ovat vapaus, järki, liikeosaaminen ja karisma. Kreikkalaisten rakkaus merta kohtaan on suuri, sillä valtiota ympäröi lähestulkoon kokonaan turkoosit meret. Kreikkalaisille tärkeitä asioita eteläeurooppalaisen tavan mukaan ovat läheiset perhesiteet ja rento elämäntyyli. (Lewis 2006, 279.) Liiketapaamisiin tullaan jotakuinkin ajoissa, mutta puolen tunnin myöhästymisenkin on normaalia, varsinkin kun kreikkalaisilla on aina hyvä syy myöhästymiselle. (Sabath 1999, 136–137.) Kreikkalaiset ovat äänekkäitä, eläväisiä ja lämpimiä persoonia, jotka pitävät puhumisesta sekä kuuntelemisesta. Liike-elämässä kreikkalaiset noudattavat melko lailla eurooppalaista kaavaa ja antavat korkeimmassa asemassa olevan henkilöstön jäsenen puhua. (Lewis 2006, 280.) Kreikasta löytyy vapaita asuntoja erilaisiin tarpeisiin melko paljon. Vuokra-asuntojen hintataso on pääsääntöisesti alempi kuin Suomessa. Asuntoa vuokrattaessa

opiskelija tulee ottaa huomioon, että asunnot vuokrataan useimmiten ilman keittiökoneita. Niinpä asunnon etsimiseen kannattaa pyytää apua. Elintarvikkeet ovat useimmissa tuoteryhmissä lähellä Suomen hintatasoa. Suomeen verrattuna Kreikka on kohtuuhintaisempi kuin Suomi ja näin ollen edullinen valinta opiskelijalle. (Maantiedosto 2013a.)

Itäinen Keski-Eurooppa

Unkari, Tšekki ja Slovakia muodostavat itäisen Keski-Euroopan keskustan. Maiden kieli ja tavat muistuttavat erityisen paljon toisiaan, mutta tiettyjä erilaisuuksia nousee kuitenkin esille. Unkari on saavuttanut kaikista entisistä Itä-Euroopan sosialistisista maista ehkä nopeimmin markkinatalouden alkeet ja kehitystä tapahtuu joka vuosi lisää uuden länsimaisittain koulutetun sukupolven ansiosta. (Fintra 2000a, 157.) Unkarilaisilla on tarve saavuttaa kokoajan enemmän ja kehittää valtiotaan parempaan suuntaan. Unkarin yksilönarvostuksen parannuttua, on kaikki kehitys tapahtunut harppauksin ja nykyään Unkari ei enää pidä arvossa minkäänlaista johtajuutta. Niinpä unkarilaiset ovat panostaneet erityisesti sillä alalla, jossa he ovat loistaneet aikaisemminkin; kulttuuri ja tiede. Unkarissa arvostetaan opettajia, runoilijoita, näyttelijöitä ja muita artisteja. (Lewis 2006, 289.) Taiteilijoita ja liikemiehiä puhutellaan on hyvä käyttää titteleitään, jolloin esittelyssä on unkarilaisten mielestä tyyliä. (Fintra 2000a, 157.) Unkarista löytää paljon asunnonvälityspalveluita, jota kautta asunnon löytäminen hyvältä paikalta saattaa viedä aikaa. Rakennuskulttuuri ei ole Unkarissa täysin samalla tasolla kuin Suomessa, joten asunnossa vieraillessa kannattaa kiinnittää huomiota asunnon kuntoon. (Maantiedosto 2013b.) Unkarilaiset yliopistot veloittavat lukukausimaksuja väliltä 1200–1500 euroa (Tuition fees 2013).

Tšekki Unkarin tavoin on yksi Itä-Euroopan entisistä sosialistisista valtioista. Unkarilaisten tavoin, tšekkiläiset ovat melko konservatiivisia, eivätkä osoita läheisyyttä tai tunteita julkisilla paikoilla. Kättely on normaalein tervehtimistapa ja suutelua tai halailua ei paljon kaduilla pääse todistamaan. Tšekkiläiset keskustelevat harkitsevasti ja hitaasti, joten päätöksiä ei tehdä erityisen nopeasti. Kuuntelijoina tšekkiläiset ovat erittäin kohteliaita, jotka todella harvoin keskeyttävät puhujaa. Tšekkiläiset tunnetaan hyvin sivistyneinä ja rauhallisina ihmisinä ja avain tšekkiläisten kanssa käymiseen onkin olla lojaali, rauhallinen ja vakaa. (Lewis 2006, 294–29.) Tšekkiläiset vaikuttavat ujoilta keskustelua aloittaessa, mutta pienen alkulämmittelyn jälkeen tšekkiläiset ovat

melko avoimia vastaamaan henkilökohtaisiinkin kysymyksiin, jotka liittyvät esimerkiksi perheeseen tai uskontoon. (Fintra 2000a, 145–146.) Keskustelutilanteessa tšekkiläiset eivät käytä suuria eleitä tai kosketa keskustelukumppania, mutta yllättäen henkilökohtainen tila tšekkiläisillä onkin lyhempi. Toisin sanoen, ihmisiä ei kosketeta, mutta tšekkiläisten lähelle tulemista ei kuitenkaan pidä säikähtää. (Lewis 2006, 295.) Opiskelijaelämä Tšekissä on huomattavasti alhaisempaa hintatasoltaan. Kaikki kuukauden kulut kerryttävät yhteensä noin 450–1000 euroa riippuen opiskelijan elämäntyylistä. Tšekissä saa opiskelijakortilla melko paljon alennuksia vapaa-ajan vietossa esimerkiksi elokuvaan tai näyttelyihin. (Study in the Czech Republic 2013.)

Slovakia muistuttaa monilla tavoin Tšekkiä ja tietyt toimintatavat ovat erittäin samantaisia, koska aikaisemmin nämä kaksi valtiota olivat yhtä. Slovakialaiset ovat täsmällisiä, kuten tšekkiläiset vaikkakin elämänrytmi on hieman rauhallisempi. Slovakialaiset arvostavat isoja perheitään ja kaikista sen jäsenistä pidetään hyvää huolta. Isot perheet ovat siis normaalikäytäntö. Slovakialaiset kunnioittavat luontoa ja hyvää koulutusta sekä ovat melko uskonnollista kansaa. (Lewis 2006, 298.) Slovakialainen puolustaa mielellään omia mielipiteitään ja samoin omaa maataan eli Slovakian kansaa ja kulttuuria. Jos slovakialaiselle esimerkiksi sanoo, että he muistuttavat tšekkiläisiä, tulee vastalauseena kuulemaan monen monta piirrettä, joissa nämä kaksi kansaa eroavat. Tässä muun muassa muutama: tšekkiläiset ovat piirteiltään enemmän saksalaisia kun taas slovakialaiset slaavilaisia; tšekkiläiset ovat varautuneita ja slovakialaiset ulospäin suuntautuneita juhlijoita; tšekkiläiset noudattavat kaikkia sääntöjä kun taas slovakialaiset menettelevät aina tilanteen mukaan (Lewis 2006, 300–301.) Slovakiassa erityisesti Bratislavan alueella on helposti saatavilla vuokra-asuntoja jatkuvan rakentamisen tuloksena. Asuntojen hinnatkaan eivät päätä huimaa, eikä niissä ole odotettavissa nousua. Asumisen hintataso on jotakuinkin samaa luokkaa kuin pääkaupunkiseudulla, mutta silti kohtuullinen. Vuokranantajat vaativat yleensä 2–3 kuukauden vuokraennakon vakuudeksi, mikä saattaa olla ongelma opiskelijalle. (Maantiedosto 2010c.)

3.2.2 Aasia

Aasialaisessa kulttuurissa on monia erityispiirteitä ja tapoja, jotka nitovat Aasian maat yhteen. Tärkeimpänä kaikista yhtäläisyyksistä on uskonto. Uskonto on suurin vaikuttava tekijä Aasialaisessa kulttuurissa. Se määrittelee elämänrytmin, eikä toisinpäin, kuten esimerkiksi nykyään Pohjoismaissa. Aasialaisten pääuskonto on Islam ja Kii-

nasta löytyy myös vielä taolaisia. Vaikka uskonnoilla on eri nimet, uskotaan jokaisessa ainakin yhteen jumalaan. Uskonto opettaa aasialaisille perheen tärkeyden ja sillä onkin suuri vaikutus tavallisessa sekä liike-elämässä. Perhe pidetään yhtenäisenä ja vanhuksia ei laiteta hoitokoteihin heti kun ongelmia tulee, vaan lähimmäisistä pidetään huolta. Erityisesti vanhuksien kunnioitus lisää aasialaisten perheiden yhtenäisyyttä. Joissakin Aasian maissa, kuten Intiassa ja Pakistanissa on havaittavissa brittiläisiä vaikutteita, jotka perustuvat lähinnä urheiluun, ruokaan, koulutukseen (Cambridgen eliitti) ja kirjallisuuteen. (Lewis 2006, 435.)

Kiinassa eläminen on melko halpaa opiskelijalle. 20 euron päiväbudjetilla pärjää loistavasti. Vuokra-asunnot maksavat jotain väliltä 300–500 euroa ja tämä hintataso pätee vain Kiinan isoimpiin ja tunnetuimpiin kaupunkeihin. Opiskelija kannattaa siis ottaa harkintaan myös vähemmän tunnettuja kaupunkeja, joissa kuukausivuokra vähenee noin 200 euroon. Julkiset kulkuvälineet ovat erittäin suosittuja ja halpoja Kiinassa, ja ainoa haittapuoli on se, että paikallisetkin tietävät sen ja käyttävät niitä todella paljon aiheuttaen ruuhkia. Kiinassa liikkuminen ilman autoa on siis erittäin helppoa. Elintarvikkeet ja ulkona syöminen ovat myös alhaisia hinnoiltaan. Hongkong on yksi Kiinan tunnetuimmista alueista, jossa hintataso on sama kuin muualla, mutta kysyntä on paljon suurempaa. (CUCAS 2013.)

Aasialaisessa kulttuurissa on erittäin tärkeää säilyttää ihmisten kasvot, joilla tarkoitetaan sitä, että ketään ei saa missään määrin häpäistä tai mustamaalata muiden ihmisten silmissä, ja että pienet valkoiset valheet ovat sallittuja, jos ne auttavat säilyttämään jonkun kasvot (Frisk & Tulkki 2005, 71). Kasvot voidaan määritellä yksilön arvoksi tai maineeksi muiden silmissä. Suomessa puhutaan kunniallisesta perääntymisestä (Fintra 1999, 10). Aasialaiset kunnioittavat paljon länsimaista koulutusta ja erityisesti se näkyy niissä Aasian maissa, joissa on brittiläisiä vaikutteita. Muun muassa jo aikaisemmin mainittu Cambridgen eliitti tarkoittaa Englannin kuningaskunnan korkeasti koulutettuja korkea-arvoisia henkilöitä. Aasialaiset asettavat heidät korkealle hierarkisessa järjestyksessään. Aasiaan mentäessä voi usein törmätä ylimaalliseen ystävällisyyteen ja iloisiin ihmisiin. Paikalliset haluavat antaa itsestään positiivisen kuvan ulkomaalaisten silmissä ja, siksi monesti esimerkiksi hymyilevät paljon. Joissakin maissa kuten Japanissa, hymyily saatetaan kuitenkin käsittää vaivalloiseksi ja epämuksuvaksi, koska monesti hymyllä yritetään paikata vaivaantunutta tilannetta (Lewis 2006, 513). Japanissa asuminen mielletään opiskelijalle kalliiksi ja tällaiset mielikuvat liitty-

vät usein Japanin pääkaupunkiin Tokioon, joka on pääkaupunkina kalleimmasta päästä. Elinkustannukset riippuvat luonnollisesti kuitenkin opiskelijasta, joten esimerkiksi japanilaiseen elämäntapaan ja ruokakulttuuriin totuttautumalla, voi säästää elinkustannuksissa. (Elinkustannukset 2013b.)

Aasian mantereeseen kuuluu myös Venäjä. Venäjä tunnetaan ehkä paremmin huonoista puolistaan kuin hyvistä puolistaan. Venäjän presidenttiä kunnioitetaan paljon ja häntä ei saa kyseenalaistaa. Venäläiset ovat monien mielestä ylimielisiä, eivätkä he kunnioita lakia. Venäjä on täynnä salapoliiseja ja he uskovat lähestulkoon kaikki juurut, vaikka Venäjän lehdistö ei olekaan luotettava lähde. Venäjällä on kuitenkin hyvätkin puolensa, sillä venäläisiä pidetään tunteikkaina ja ystävällisinä ihmisinä. Liike-elämässä venäläisten kanssa neuvottelu saattaa olla haastavaa. Venäläiset haluavat olla tehokkaita ja päästä itseään miellyttävää lopputulokseen. Kompromissien teko on hankalaa venäläiselle, jos lopputulos ei ole haluttu. Venäläiset ovat melko konservatiivisia ihmisiä luonteeltaan, eivätkä hyväksy muutosta helposti. (Lewis 2006, 375–379.) Venäjä on opiskelijalle kohtuullisen edullinen opiskelumaa lukuun ottamatta isoimpia kaupunkeja, kuten Pietari tai Moskovaa, jossa elinkustannukset saattavat nousta jopa Helsingin tasoisiksi (Elinkustannukset 2013d). Elintarvikkeissa onnistuu säästämään Venäjällä, kun tekee kaiken ruoan alusta alkaen itse, koska puolivalmiita tuotteita on vaikea löytää edullisesti. Eineksiä on harvoin tarjolla. (Elintarvikkeet ja ruokailu 2013.)

3.2.3 Lähi-itä ja Afrikka

Lähi-Itä on tunnettu rikkauksistaan öljyistä ja mausteista sekä heikkouksistaan poliittisesta epävarmuustilasta ja jyrkästä uskonkannastaan. Rikkaat Lähi-idän maat, kuten esimerkiksi Arabiemiirikunnat ovat eurooppalaisille ja erityisesti suomalaisille lupaa- via vientikohteita, esimerkiksi matkustuksen suhteen. Niissä maissa ei ole samanlaista poliittista epävarmuutta, kuten esimerkiksi Libanonin ja Palestiinan akselilla, jossa islamilaisuus on suuri voima ja heikkous yhtä aikaa. Näiden esimerkkimaiden poliittinen tilanne heijastuu kaikkiin Lähi-idän maihin ja näin ollen heikentää niiden tunnelmaa esimerkiksi turistikohteina, vaikka öljystä saadun rahan avulla Lähi-idän jälleerakennus Persianlahden sodan jälkeen onkin lähtenyt hurjaan nousuun. Lähi-idän tarjoama kulttuuriperintö saa kovin vähän ansaitsemastaan arvostuksesta juurikin näiden paljon mainostettujen huonojen puolien vuoksi. (Fintra 1998, 8–9.)

Lähi-itä käsittää monia valtioita, joista suurin osa luetellaan arabivaltioiksi. Tähän ryhmään luetaan muun muassa myös Kaakkois-Aasian Turkki ja Afrikan mantereella sijaitseva Marokko, jotka tunnetaan suosittuina matkakohteina ympäri maailmaa. Turkki tunnetaan Suomessa tummasta kahvistaan ja turkkilaisista saunoistaan. Turkki on omien perinteidensä ja länsimaisen ajatusmaailman sekoitus, ja se tekee kyseisestä valtiosta erikoisen. (Gannon & Pillai 2010, 73–74.) Turkkilaiset arvostavat kohteliaisuutta ja rehellisyyttä. Nämä kaksi piirrettä miellyttävät myös länsimaisia ihmisiä. Turkkilaiset ovat ylpeitä perinnöstään ja siksi heidät nähdään monesti pelottomina persoonina. (Lewis 2006, 390–391.) Turkkilaiset ovat olleet mukana kehityksen askeleissa, mutta samalla he ovat jääneet jälkeen esimerkiksi tasa-arvoisuudessa, sillä naisten asema ei ole erityisen hyvä. Paikalliset omat naiset pidetään visusti omina. Liike-elämässä turkkilaiset naiset eivät ole vielä saaneet jalansijaa. (Fintra 1998, 140–141.) Turkkilaiset osaavat pitää henkilökohtaisen tilansa, mutta Välimeren rannalla asuvat turkkilaiset ovat sosiaalisempia ja uskaltavat tulla lähelle (Lewis 2006, 391). Opiskelijan kannalta Turkissa on kohtuullisen halpaa elää. Julkiset kulkuneuvot toimivat melko mutkattomasti ja ovat edullisesti hinnoiteltu. Isommissa kaupungeissa pääsee kulkemaan metrolla ja pienemmissä bussilla. (Study in Turkey 2013b.) Opiskelijat saavat monesti alennusta julkisilla kulkuvälineillä matkustamisesta, ravintoloissa ja elokuvateatterissa. Opiskelija-alennusta ei välttämättä mainosteta, mutta sitä kannattaa aina kysyä. (Study in Turkey 2013a.)

Marokkolaiset ovat Pohjois-Afrikan sivistynyt kansakunta, jossa puhutaan arabian- ja ranskankieltä. Lähestulkoon kaikki marokkolaiset puhuvat molempia kieliä ja maan pohjoisosassa puhutaan myös paljon espanjankieltä maiden läheisyydestä johtuen. Marokkolaisuus on paljolti pohjautunut arabialaisuuteen esimerkiksi naisten aseman suhteen sekä uskonnon suhteen. Suurin osa marokkolaisista on muslimeja, joten he elävät uskontonsa ehdoilla. Muun muassa alkoholia ei juoda tai sian lihaa ei syödä. Marokon talous on ollut kehittymään päin suuren turismin johdosta. Turismi on tuonut myös länsimaisia vaikutteita. (Lewis 2006, 414–415.) Marokko on opiskelijalle mieluinen paikka, jos puhuu ranskankieltä. Pääosissa korkeakouluja puhutaan arabiaa paitsi yksityisissä oppilaitoksissa ranskaa. Marokosta löytyy myös amerikkalaisia kouluja. (Maantiedosto 2010b.)

Afrikka-kuva on hyvin rajoittunut. Monelle tulee mieleen nälänhätä ja villinä riehuvat tartuntataudit ja kaikki nämä kuvat perustuvat pitkälti tiedotusvälineiden välittämään tietoon, sillä muuta raportoimisen arvoista sieltä ei muka ole. Lapsikuolleisuus ja poliittinen tilanne vievät uutisotsikoiden tilan ja positiiviset asiat jäävät mainitsematta. Jokaisella Afrikan maalla on oma kulttuurinsa, identiteettinsä ja omat tapansa, jotka ovat alkaneet muokkautumaan pikkuhiljaa kansainvälisen yhteistyön seurauksena euro-amerikkalaiseen muotoon. Afrikassa yleisesti tulee pärjäämään, kun ottaa ennakkoluulottoman asenteen ja menee maahan kunnioittaen maan tapoja. (Fintra 1998, 11–14.) Afrikkaan on alettu sijoittamaan yhä enemmän ja tämä näkyy myös Afrikan kehityksessä, joten vieraillessa Afrikassa, tulee ottaa huomioon sen kehityspotentiaali, eikä kiinnittä huomiota ainoastaan sen alkukantaiseen tapaan toimia (Afrikka tekee nousua... 2013). Useimmat opiskelijat lähtevät Afrikkaan korkeakoulujen omien vaihtosopimusten kautta. Myös kehitysyhteistyömäärärahoilla järjestetyt vaihdot ovat yleisiä. Harvoilla Afrikan mailla on omia koulutuksen verkkopalveluita. Afrikka on vielä melko tuntematon vaihtokohde opiskelijoiden keskuudessa. (Maantieto 2013a.)

3.2.4 Amerikka

Amerikka, pohjoinen ja eteläinen maanosa, tunnetaan amerikkalaisesta- ja tavallisesta jalkapallosta (Gannon & Pillai 2010, 249). Onko siellä muuta? Seuraavaksi pyritään antamaan laajempi kuva pohjois- ja etelä-amerikkalaisista ja heidän tavastaan toimia liike-elämässä.

Yhdysvallat

Yhdysvallat tunnetaan mahdollisuuksien maana, jossa ekonomia on nelinkertainen muihin verrattuna. Yhdysvalloilla on suurimmat liikeluvut kaikessa: heidän vienti- ja tuontiluvut ovat omaa luokkaansa, teollisuuskehitys on pelottavan nopeaa, öljyn ja veden kulutus on järjetöntä ja luonnonsaastuttamisen luvut ovat vain kirsikkana kakun päällä. Amerikan Yhdysvallat lupaa kansalaisilleen paljon, mutta vain harvoja onnistaa niin paljon, kuin tämä mahdollisuuksien maa antaa ymmärtää. Koskaan ei kuitenkaan kannata lähteä kyseenalaistamaan tätä niin kutsuttua ”American Dream” -käsitettä, jolla viitataan amerikkalaiseen unelmaan. (Lewis 2006, 179–186.) Yhdysvaltalaisia liikuttaa raha. Se on heitä eniten motivoiva tekijä ja amerikkalainen liikemies kiirehtii sinne, mistä dollari on kaikista nopeimmin saatavilla. Liikepukeutuminen on

melko muodollista ja vapaata kuten Suomessa. Tässä isossa maassa on monta eri kulttuuria, jotka on ripoteltu ympäri maata eri osavaltioihin. Esimerkiksi Kaliforniassa elämäntyyli on paljon rennompaa ja hitaampaa verrattuna suuriin metropoleihin, kuten Chicago, koska Kaliforniassa asuu paljon latinoita, joiden elämäntyyli on aikaisemmin kuvatun mukainen. Amerikassa pitää muistaa, että ”aika on rahaa” ja isänmaallisuudella ei leikitä. (Fintra 2000b, 104–105.) Yhdysvalloissa isoin vaikuttava tekijä opiskelijalle on yliopistojen lukukausimaksut. Lukukausimaksut vaihtelevat alueesta ja yliopistosta riippuen. Yhdysvaltoihin lähtevät opiskelijat tarvitsevat viisumin ja sitä varten opiskelijan tulee pystyä todistamaan taloudellinen tilanteensa. Toisin sanoen opiskelijat tulee todistaa kykynsä elättää itsensä. (Peterson’s 2013.)

Latinalainen Amerikka

Etelä-Amerikassa eli latinalaisessa Amerikassa toimitaan jokaisessa maassa jotakuinkin samoja tapoja noudattaen. Latinalaiseen Amerikkaan kuuluvat: Argentiina, Meksiko, Bolivia, Brasilia, Chile, Costa Rica, Ecuador, Guatemala, Panama, Paraguay, Peru, Uruguay, Venezuela ja Kolumbia. Murteet vaihtelevat alueittain ja Brasiliassa puhutaan portugalinkieltä, kun muissa puhutaan eri versioita espanjankielestä. Kaikissa latinalaisen Amerikan maissa etäisyys ja henkilökohtainen tila ovat melko pieniä. (Sabath 2000, 5–9.) Etelä-Amerikkalaiset pitävät siis lähekkäin työskentelystä, eivätkä koe sitä epämiellyttävänä. Poikkeuksena ovat chileläiset, joilla etäisyyttä muihin on noin metri, riippuen tietysti siitä, kuinka tuttu on kyseessä (Lewis 2006, 549.) Keskustelun kulku latinalaisessa Amerikassa on hieman kaarteleva, eli ”small talk” on erittäin toivottavaa. Suoraan aiheeseen meneminen antaa kiireisen kuvan keskustelijasta, joka on latinalais-amerikkalaisten silmissä hieman töykeää. Kuuntelemaan he ovat hyviä, mutta keskeyttämistä ei tule säikähtää, sillä heidän silmissään se on kiinnostuksen osoittamista. (Lewis 2006, 520–521.) Esimerkiksi meksikolaiset keskeyttävät kaiken työn tai mitä tahansa olivatkaan tekemässä, sillä sekunnilla, kun näkevät ystävän tai perheenjäsenen, koska tervehtiminen ja siitä seurannut kuulumisten vaihto on tärkeää (Gannon & Pillai 2010, 403). Latinalaisessa Amerikassa arvostetaan vanhempia ihmisiä heidän kokemuksensa vuoksi. Kokemuksella he tarkoittavat monesti elämäkokeusta, eikä niinkään esimerkiksi koulutus- tai työtaustaa, jota arvostetaan esimerkiksi Pohjoismaissa enemmän. (Sabath 2000, 12.)

Etelä-Amerikka on harvinainen vaihtokohde etenkin suomalaisille. Joillakin korkeakouluilla on yhteistyösopimuksia etelä-amerikkalaisten koulujen kanssa, joten vaihtoehto sinne pääsemisestä ei ole pois suljettu. Opiskelijoiden kannalta on tärkeää osata puhua espanjankieltä ennen vaihtoon lähtemistä, koska se on yleensä edellytys opiskeluun. Brasiliassa kielitaidoksi vaaditaan portugalin kieltä. (Maantieto 2013b.) Argentiina esimerkiksi on potentiaalinen vaihtokohde sen edullisuuden takia. Argentiinassa tarjotaan myös laadukasta opetusta vaihto-opiskelijoille. (Ministerio de Educación de Argentina 2013.)

4 TUTKIMUKSEN TOIMEKSIANTAJA JA TOTEUTUS

Tutkimukseni ensisijaisena tavoitteena on tutkia Mikkelin ammattikorkeakoulun syksyn 2013 vaihto-opiskelijoiden taloustilanteita ja niiden eroja. Toimenpidesuosituksina tahdon kehittää tulosten pohjalta ideoita, josta MAMK:n Kansainvälisyyspalvelut hyötyisivät. Tahdon kehittää ideoita, jotka edesauttavat opiskelijoiden hakemista ja pääsyä vaihtoon.

Seuraavissa kappaleissa esittelen toimeksiantajani Mikkelin ammattikorkeakoulun ja sen kansainvälistymispalvelut. Sen jälkeen kerron käyttämästäni tutkimusmenetelmästä ja tutkimusaineistostani.

4.1 Mikkelin ammattikorkeakoulu ja kansainvälistymispalvelut

Toimeksiantaja Mikkelin ammattikorkeakoulun kansainvälistymispalvelut valikoitui melko helposti tutkimuksen aiheen myötä. Olen tehnyt vaihto-opiskelijoiden kanssa paljon töitä vuodesta 2011 lähtien ja koko toiminta oli minulle ennestään tuttua. Oltuani vuoden 2013 kevään itse vaihdossa pääsin kokemaan sen mitä vaihto-opiskelijat ovat kohdanneet ollessaan Mikkeliissä tai Savonlinnassa, ja siitä heräsi idea tutkimukselleni. Lähdin tutkimusideani kanssa kysymään kansainvälistymispalveluiden koulutussuunnittelijalta mielipidettä ideaani ja yhteinen sävel löytyi melko nopeasti.

Mikkelin ammattikorkeakoulun tiedottaja Kati Hoffren kertoi Mamkin historiasta. Vuonna 1991 Mikkelin väliaikaiselle ammattikorkeakoululle myönnettiin toimilupa, jonka perustana toimi liiketalouden instituutti ja teknillinen oppilaitos. Aina vuoteen 1997 asti Mikkelin ammattikorkeakoulu aloitti eri koulutuksia ja ryhtyi muun muassa

yhteistyöhön Pietarin kaupungin kanssa, josta Mamk ansaitsi opetusministeriön tuloksellisuuspalkinnon kansainvälisyydestä. Vuonna 1997 Mamkin vakinainen toiminta alkoi, jonka yhteydessä Mamk sai sosiaali- ja terveystieteiden toimintaan. Vuonna 2001 Mikkelin koulutusyhtymä nimike muuttui Mikkelin ammattikorkeakouluyhtymäksi ja Mamkin kirjasto Mikki liitettiin Mikkeli-korkeakoulujen verkkoon. Tämän jälkeen Mamk on lähes joka vuosi saanut opetusministeriön tuloksellisuuspalkinnon joko kansainvälisyydestä, työelämäyhteyksistä tai tutkimus- ja kehitystyöstä. Vuonna 2012 Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulu Oy:t siirtyivät Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Oy:n omistukseen. (Hoffren 2013.)

Mikkelin ammattikorkeakoulu tarjoaa koulutusta seitsemällä koulutusalueella ja tekee tutkimus- ja kehittämistyötä. Mamk tuottaa myös palveluja Mikkelin alueen yrityksille ja ihmisille. Mikkelin ja Savonlinnan kampuksilla on yhteensä 4 500 opiskelijaa ja henkilökuntaa löytyy 400. Mamkissa aloittaa uusia opiskelijoita 720 vuosittain. Alempaan ammattikorkeatutkintoon johtavia koulutusohjelmia on 18, joista kolme on englanninkielisiä ja ylempään ammattikorkeatutkintoon johtavia on 9. Mamk tarjoaa hyvät ulkomaille lähtömahdollisuudet opiskelijoilleen, sillä sen yhteistyökorkeakouluverkostoon kuuluu yli 200 korkeakoulua. Mikkelin ammattikorkeakoulu on elinikäisen oppimisen korkeakoulu ja erityiskiitosta se on niittänyt digitaalisen tiedon hallinnassa. Mamk muodostaa Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kanssa yhdessä Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy:n. (Mamk-Sinne on päästävä 2013.)

Mikkelin ammattikorkeakoulussa on hyvät mahdollisuudet laajentaa opiskelua kansainvälisempään suuntaan, koska Mamk tarjoaa siihen paljon eri elementtejä. Tutkimuksen tai osan siitä voi suorittaa englanniksi. Mamk tarjoaa koulutusohjelmia, jotka ovat englanniksi ja kesäopintoja, joihin osallistuu myös ulkomaalaisia opiskelijoita. Kansainvälinen opiskelu tai harjoittelun suorittaminen ulkomailla on myös mahdollista eri vaihtosopimusten kautta. Kansainvälisen toiminnan lisääminen opiskeluun lisää opiskelijoiden valmiuksia kansainvälisyyteen ja toimimiseen monikulttuurisessa toimintaympäristössä. Opiskelijavaihto on osa korkeakouluopiskelua, ja se tarjoaa osaamisen lisäksi uusia kontakteja, kielitaitoa ja itsevarmuutta. Vaihto-opiskelun pituus on normaalisti 3–12 kuukautta ja vaihtoon lähdetään yleensä toisena tai kolmantena opiskeluvuotena. Vaihto-kohteessa käydyt kurssit on tarkoitus suorittaa Suomessa käytävään tutkintoon, joten opiskeluaika ei varsinaisesti pitene. Opiskelijoilla on mahdollisuus hakea apurahaa opiskelijavaihtoon. Mikkelin ammattikorkeakoulun Kansainväliset

palvelut auttavat lähteviä ja tulevia opiskelijoita, kuten myös tukee koko korkeakoulun yksiköitä kansainvälisyysasioissa. (Kansainväliset opinnot 2013.) Mikkelin ammattikorkeakoulu valittiin vasta *Talouselämä*-lehden tekemässä vertailussa Suomen parhaaksi ammattikorkeakouluksi. Mamk oli 25 ammattikorkeakoulun ryhmästä helposti paras, johon vaikuttivat korkea opiskelijatytyväisyys ja opintojen hyvä sujuminen ja sitä kautta tutkintomäärätavoitteisiin pääseminen. (Mikkelissä on Suomen... 2013.)

Toimeksiantajani kansainvälistymispalvelut kertoi, minkälaisissa tehtävissä kansainvälistymispalvelut toimii. KV-palveluiden pääasiallinen tehtävä on koordinoida saapuvia ja lähteviä vaihto-opiskelijoita muun muassa tiedottamalla heitä asioista ja auttamalla käytännön järjestelyissä. Samat tehtävät toimivat myös opettajavaihtojen osalta toisten laitosten kanssa. Kansainvälistymispalvelut ovat myös aktiivisesti mukana vaihto-opiskelijatoiminnassa tutoreiden välityksellä eli he auttavat esimerkiksi koulun International Clubin uusien tutoreiden koulutuksessa. Yksi tärkeimmistä kv-palveluiden tehtävistä on järjestää kansainvälinen kesälukukausi. Kesällä paikalliset opiskelijat eivät yleensä käy tunneilla, mutta kesälukukausi tarjoaa siihen mahdollisuuden kansainvälisissä merkeissä, sillä kurseille osallistuu pääasiassa muiden maiden opiskelijoita, jotka ovat täydentämässä opintojaan kesän ajan. Kansainvälistymispalvelut hoitavat kaksoistutkinnon suorittajia, pitävät yhteyttä eri partnereihin ja hallinnoivat Erasmus-ohjelmaa. KV-palveluiden tehtäväkirjo on melko runsas ja tässä kappaleessa niistä on mainittu osa toimeksiantajani mielestä huomionarvoisimpia tehtäviä. (Vuorinen 2013.)

4.2 Tutkimusmenetelmät

Kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä pyritään ymmärtämään tutkimuksen aineistoa, kun taas kvantitatiivisella selittämään sitä (Eskola & Suoranta 1998, 14). Kvalitatiivista tutkimusmenetelmää kuvaillaan pehmeäksi tutkimukseksi, kun taas kvantitatiivista tutkimukseksi, jossa on jäykät tutkimusrakenteet (Tuomi & Sarajärvi 2009, 66). Hirsjärvi ym. (2009, 138) toteavat että ”tutkimuksen tarkoitusta luonnehditaan yleensä neljän piirteen perusteella. Tutkimus voi olla kartoittava, selittävä, kuvaileva tai ennustava.” Oma tutkimukseni on kartoittava, sillä etsin uusia näkökulmia Mikkelin ammattikorkeakoulun vaihto-opiskelijoiden taloustilanteiden tarkasteluun. Selvitän vaihto-opiskelijoiden avustusten suuruudet ja samalla myös heidän henkilökohtaisen

mielipiteensä siitä onko Suomi kallis maa. Tutkimuksessa syvennyn yhteen ryhmään, joten tutkimuksen strategia on tapaustutkimus. Tutkimustavaksi valitsin sekä kvantitatiivisen että kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän. Tutkimuksen kvantitatiivisessa osiossa kaikki tieto tulee suorien vastausten pohjalta, joten jos kyselyyn vastanneen ihmisen vastaus merkataan järjestelmään huolimattomasti, näkyy se heti ohjelman tuottamissa kaavioissa. Kvalitatiivisessa osiossa tutkimukseni kaikki laadullinen tieto tulee kyselyssä olevien avoimien kysymyksiensä pohjalta, joita pyrin tulkitsemaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti.

Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä

Kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta voidaan nimittää tilastolliseksi tutkimukseksi (Heikkilä 2008, 16). Alasuutarin (1993, 17) mukaan kvantitatiivisessa analyysissä argumentoidaan lukujen ja niiden välisten systemaattisten, tilastollisten yhteyksien avulla. Tämän tutkimusmenetelmän avulla voidaan selvittää lukumääriin ja prosentiosuuksiin liittyviä kysymyksiä, mutta se edellyttää riittävän isoa havaintoaineistoa (Heikkilä 2008, 16).

Kvantitatiivista tutkimusmenetelmää voidaan kutsua myös hypoteettis-deduktiiviseksi, eksperimentaaliseksi tai positivistiseksi tutkimukseksi. Näitä tutkimusmenetelmiä käytetään melko paljon sosiaali- ja yhteiskuntatieteissä. (Hirsjärvi ym. 2009, 139.) Tutkimuksessa analysoidaan kerättyä tietoa, joka lähestulkoon aina hankitaan kyselyn avulla. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa analysointi perustuu numeeristen tietojen pohjalta löytyneisiin faktoihin, jotka nykyään tulkitaan eri aineistonpurkuohjelmilla. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tulee olla huolellinen, kun saatuja tuloksia syöttää tulkintaohjelmiin. (Heikkilä 2008, 18.)

Kvantitatiivisessa tutkimusta havaintoaineistoa selvitetään numeeristen suureiden avulla ja niistä saatuja tuloksia voidaan havainnollistaa taulukoin ja kuvioin. Tutkimuksista saatuja tuloksia pyritään selittämään mahdollisimman perusteellisesti, ja se onkin määrällisen tutkimuksen perimmäisin idea, joka erottaa sen laadullisesta tutkimuksesta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 66.) Tutkimusaineisto kerätään määrällisessä tutkimuksessa usein kyselyn avulla (Heikkilä 2008, 18).

Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Laadullinen tutkimus on kokonaisuus (Tuomi & Sarajärvi 2009, 68). Karkeimmillaan laadullinen tutkimus voidaan ymmärtää yksinkertaisesti aineiston (ja analyysin) muodon kuvaukseksi. Tässä tutkimusmenetelmässä tärkeimpinä asioina pidetään tekstin syvää analysointia ja ymmärtämistä. (Eskola & Suoranta 1998, 13). Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä on tutkimustapa, jossa ei analysoida käsin kerättyä numeerista tietoa, kuten esimerkiksi laadullisen tutkimuksen vastakohtassa, kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä auttaa ymmärtämään tutkimuskohdetta ja selittämään sen käyttäytymistä sekä päätösten syitä. Sen tutkimusaineisto on yleensä suppeampi, mutta laadultaan yksityiskohtaisempaa tulkita. (Eskola & Suoranta 1998, 13–14.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään analysoimaan aineisto mahdollisimman tarkasti niin, että monesti tutkija osallistuu tutkimansa yhteisön toimintaan samalla kun kerää sieltä aineistoa. Tällaista havainnointia kutsutaan osallistuvaksi havainnoinniksi. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 84.) Tutkija ei saa vaikuttaa tutkimansa kohteen toimintaan ja samalla vaikuttaa tapahtumien kulkuun. Havainnointi on kuitenkin hyvin subjektiivista ja inhimillistä tulkintaa. (Eskola & Suoranta 1998, 99–101.)

Kvalitatiivista tutkimusmenetelmää voidaan kutsua tapaus-, toiminta-, kenttä- tai yhteistoiminnalliseksi tutkimukseksi. Kvalitatiivisen tutkimuksen lajeja on koottu yli neljäkymmentä, mutta mainitut tutkimukset tunnistavat lähes jokainen. Näitä tutkimusmenetelmiä käytetään melko paljon sosiologiassa, psykologiassa, kasvatustieteissä ja antropologiassa. (Hirsjärvi ym. 2009, 162.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa analysointi perustuu objektiivisesti todettaviin faktoihin ja todellisen elämän kuvaamiseen. Tällaisessa tutkimuksessa tulee olla tarkka, jotta omat tulkinnat ja mielipiteet eivät asetu objektiivisten havainnointien tielle. (Eskola & Suoranta 1998, 20–22.)

Kvalitatiivisessa tutkimusmenetelmässä tutkimus on luonteeltaan kokonaisvaltaista tiedon hankintaa, jossa aineisto kootaan luonnollisista ja todellisista tilanteista (Hirsjärvi ym. 2009, 161). Kvalitatiivisissa tutkimuksissa suositaan tiedon keruuta ihmisiltä, ja tässä tutkimuksessa suoritetaan aineiston keräämisen kyselyn avulla suoraan tutkimusryhmältä. Kvalitatiivinen tutkimus sopii hyvin vaihtoehtojen etsimiseen (Heikkilä 2008, 16).

4.3 Tutkimusaineisto ja sen analyysi

Tutkimuksen aineiston keruu toteutettiin teettämällä kysely (liite 2) Mikkelin ammattikorkeakoulun vaihto-opiskelijoille syksyllä 2013. Kyselyn teki tutkija itse opinnäytetyön toimeksiantajan antamien rajausten pohjalta. Kysely sisältää pääasiassa monivalintakysymyksiä, mutta kyselyn lopussa on myös pari avointa kysymystä, joiden pohjalta toteutettiin tutkimuksen laadullinen puoli. Kyselyn alussa on viisi perustietokysymystä, joiden avulla tutkimusaineiston pystyi luokittelemaan analysointia varten. Monivalintakysymyksiä, joissa osassa oli vain kaksi vastausvaihtoehtoa ja osassa kolme, oli seitsemäntoista. Kuten jo aikaisemminkin mainittiin, kyselyn lopusta löytyi kaksi avointa kysymystä, johon vaihto-opiskelijat saivat vastata oman halunsa mukaan. Kaiken kaikkiaan kysymyksiä oli siis 24 kappaletta ja se oli juuri sopiva määrä, sillä ne mahtuivat yhdelle A4-paperille, molemmin puolin. Tämä oli kyselyn tekemisvaiheessa yksi kriteeri, sillä kolmesivuisen kyselylomakkeen teettäminen tutkimusryhmälle saattaisi olla jo liikaa ja hieman liian raskas.

Tutkimukseen vastasi kaiken kaikkiaan 33 vaihto-opiskelijaa, joista 24 olivat Kasarmin kampuksen vaihto-opiskelijoita ja 9 Savonniemen kampuksen vaihto-opiskelijoita. Kyselyyn jätti vastaamatta 3 vaihto-opiskelijaa, jotka eivät olleet kyselyn teettämisvaiheessa Mikkelissä. Kysely Mikkelissä teetettiin yhteisessä illallistilaisuudessa Mikkelin Amarillossa, jossa tutkimuksen toimeksiantaja oli tarjonnut vaihto-opiskelijoille ilmaisen illallisen. Savonlinnassa kyselyn vaihto-opiskelijoille teetti Savonniemen kampuksen kansainvälisyyskoordinaattori. Savonlinnalaiset vaihto-opiskelijat vastasivat kyselyyn elektronisesti ja Mikkelin vaihto-opiskelijat taas manuaalisesti.

Tutkimukseen tarkoitettu kysely testattiin kolmella koehenkilöllä ennen sen varsinaista teettämistä. Koehenkilöiden avulla varmistettiin, että kyselyssä ei ole epäselvyyksiä ja, että se on helposti ymmärrettävissä. Koehenkilöiltä saadut kommentit auttoivat minua ajoittamaan kyselyn teettämisen. Alun perin olin ajatellut teettäväni kyselyn Mikkelin ammattikorkeakoulun vaihto-opiskelijoille niin pian kuin mahdollista, mutta koehenkilöiden ansiosta ymmärsin jättää kyselyn vasta lokakuulle, jolloin kaikki vaihto-opiskelijat olivat viettäneet aikaansa Mikkelissä ainakin kuukauden. Kyselyn piti sisällään melko yksityiskohtaisia kysymyksiä muun muassa vaihto-opiskelijoiden kuukausibudjeteista ja, koska suurin osa vaihto-opiskelijoista oli tullut Suomeen vasta

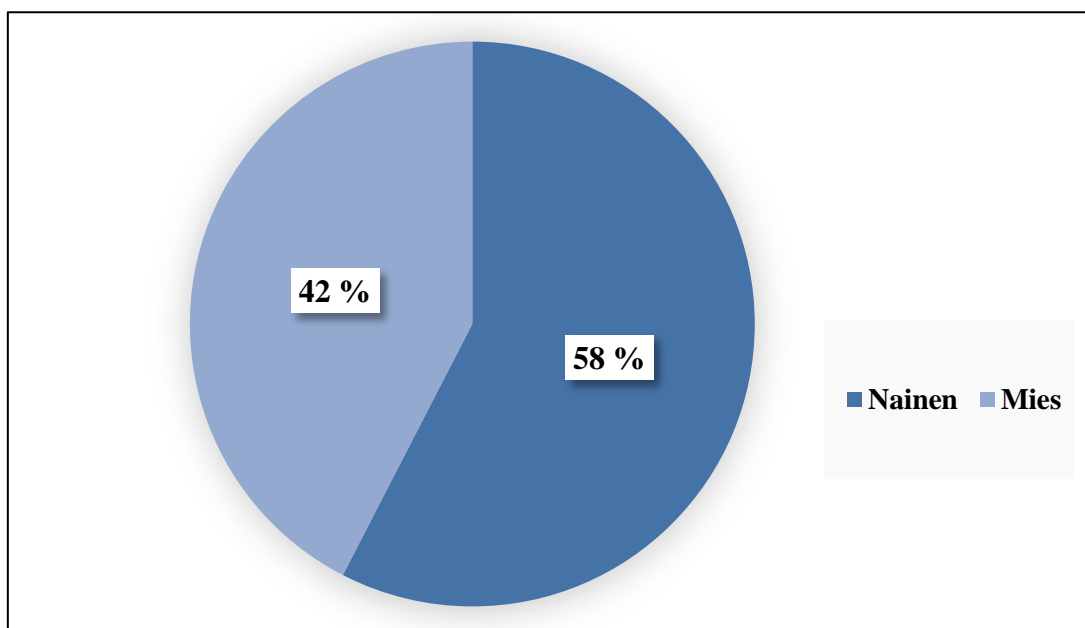
elokuun loppupuolella, oli hyvä jättää kysely lokakuulle, jolloin kyselyyn vastanneilla vaihto-oppilailla oli jo yhden kuukauden kokemus Mikkelissä tai Savonlinnassa asumisesta.

5 VAIHTO-OPISKELIJOIDEN TALOUSTILANTEET

Tässä luvussa puretaan kyselylomakkeista saadut tiedot. Ensin käydään läpi kyselyn määrällisten kysymysten tuottama aineisto ja sen jälkeen kyselyn lopussa olleiden avoimien kysymysten laadullinen aineisto. Määrällisen tutkimuksen tulokset käydään läpi kuvien, taulukoiden ja tekstin avulla, kun taas laadullinen aineisto käsitellään pääasiassa tekstimuodossa. Tutkimuksesta saatujen tulosten pohjalta voi nähdä vaihto-opiskelijoiden taloustilanteiden erot ja pystyn vertailemaan niitä myös sukupuoli- ja maanosakohtaisesti.

5.1 Taustatietoa vaihto-opiskelijoista

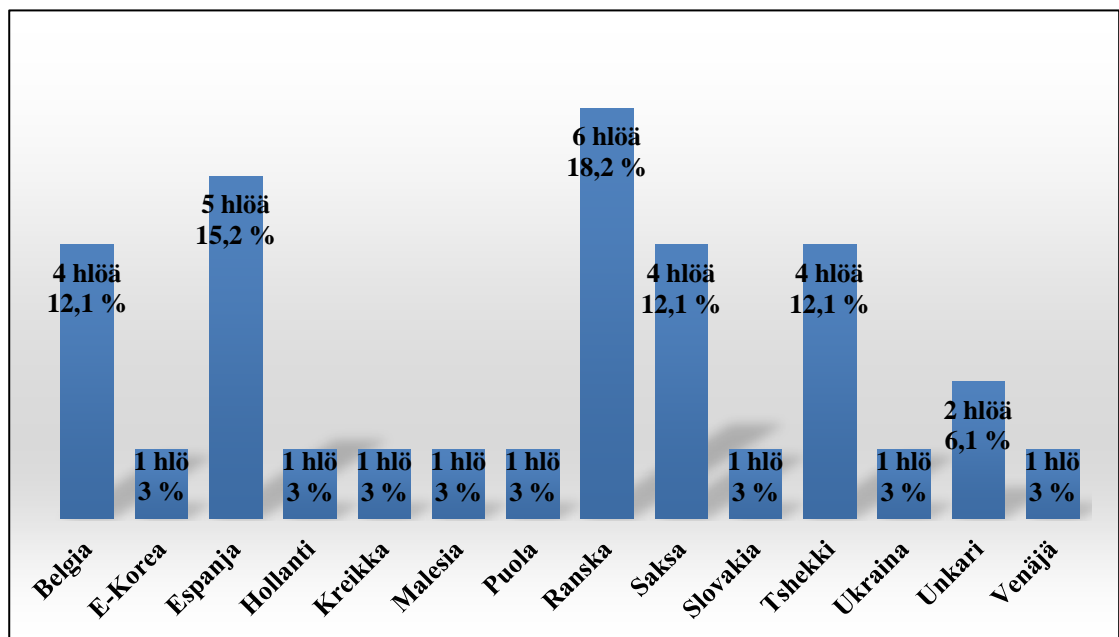
Kyselyyn vastasivat Mikkelin ammattikorkeakoulun syksyn 2013 vaihto-opiskelijat, joista 24 opiskeli Mikkelin Kasarmin kampuksella ja loput 9 Savonlinnan Savonniemen kampuksella. Kaikki kyselyn kysymysten vastaukset selvittävine taulukoineen löytyvät liitteestä 3. Yhteensä vastanneita oli 33. Kyselyyn vastanneiden kesken 19 oli naisia ja 14 miehiä (kuvio 6). Kyselyyn vastattiin Mikkelissä ravintola Amarillossa

KUVIO 6. Vaihto-opiskelijoiden sukupuolijakauma

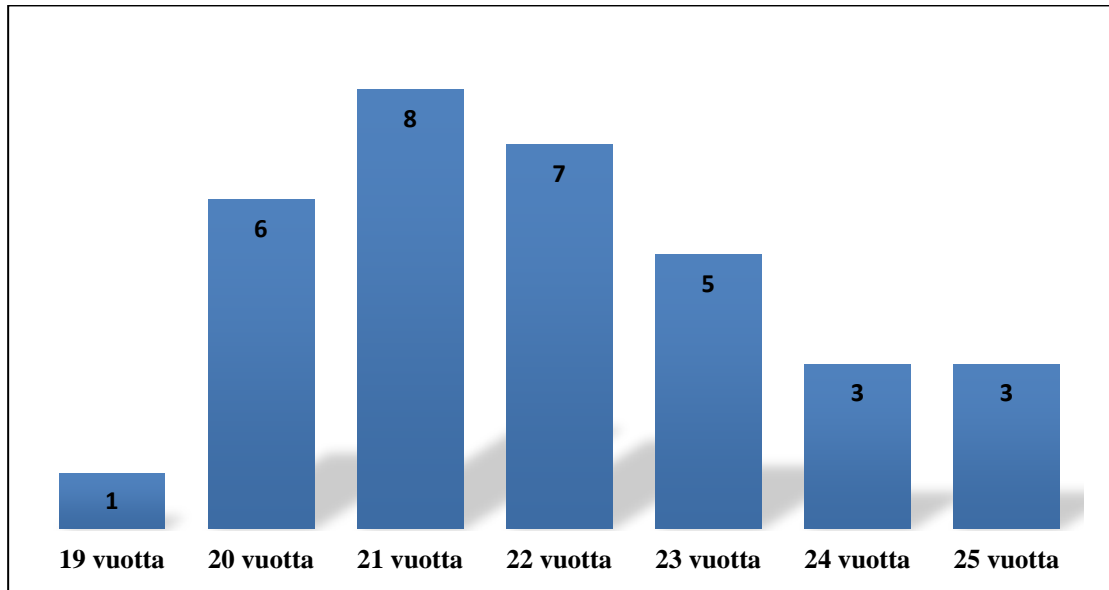
yhteisessä illallistilaisuudessa ja Savonlinnassa vaihto-opiskelijat vastasivat kyselyyn omalla ajallaan sähköpostilla. Suurin osa vaihto-opiskelijoista opiskelee tradenomeiksi, sairaanhoitajiksi ja ympäristö- tai tietotekniikan insinööreiksi. Kaikki kurssit, joita he Suomessa kävivät, lasketaan heidän koulutusohjelmiinsa omissa korkeakouluissa.

Mikkelissä ja Savonlinnassa opiskelleiden vaihto-opiskelijoiden joukosta löytyi kansallisuksia niin Euroopasta kuin Aasiastakin. Kuvio 7 voi nähdä eri kansalaisuuksien jakauman. Syksyn 2013 vaihto-opiskelijoista 90,8 prosenttia oli Euroopasta, mikä

KUVIO 7. Vaihto-opiskelijoiden kotimaat

vastaa melko lailla aikaisempaakin linjaa vaihto-opiskelijoiden maanosista. Tänä syksynä ei esimerkiksi ollut ketään vaihdossa Kiinasta tai Afrikasta, mutta Aasian maita edustettiin Malesian, Etelä-Korean ja Venäjän voimin (kuvio 7). Liitteestä 1 löytyy vuosien 2001–2013 vaihto-opiskelijamäärät ja heidän kotivaltionsa, joita voi verrata keskenään.

KUVIO 8. Vaihto-opiskelijoiden ikäjakauma

Vaihto-opiskelijoiden ikäjakauma keskittyi välille 20–23 vuotta, mikä on melko normaali ikä vaihto-opiskelijoille, kun vaihtoon lähdetään normaalisti toisen tai kolmannen korkeakouluvuoden aikana. Mukana oli kuitenkin myös yksi alle 20-vuotias ja muutama yli 23-vuotias. (Kuvio 8.)

TAULUKKO 1. Vaihto-opiskelijoiden vaihtoaika Suomessa

		3	4	9	10	Yhteensä
Nainen	Lukumäärä	2	15	2	0	19
	Prosenttia sukupuolen sisällä	10,5%	78,9%	10,6%	0,0%	100,0%
Mies	Lukumäärä	0	8	5	1	14
	Prosenttia sukupuolen sisällä	0,0%	57,1%	35,7%	7,1%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	2	23	7	1	33
	Prosenttia yhteensä	6,1%	69,7%	21,3%	3,0%	100,0%

Vaihto-opiskelijoista suurin osa, noin 76 prosenttia, vietti Mikkelissä ja Savonlinnassa vain syyslukukauden eli 3-4 kuukautta. Kaikki Savonlinnan yhdeksän vastaajaa viettivät Savonlinnassa vain syyslukukauden, kun loput vaihto-opiskelijoista eli noin 24 prosenttia, jotka olivat valinneet vaihtoaikakseen noin 8-10 kuukautta, asuivat Mikke-

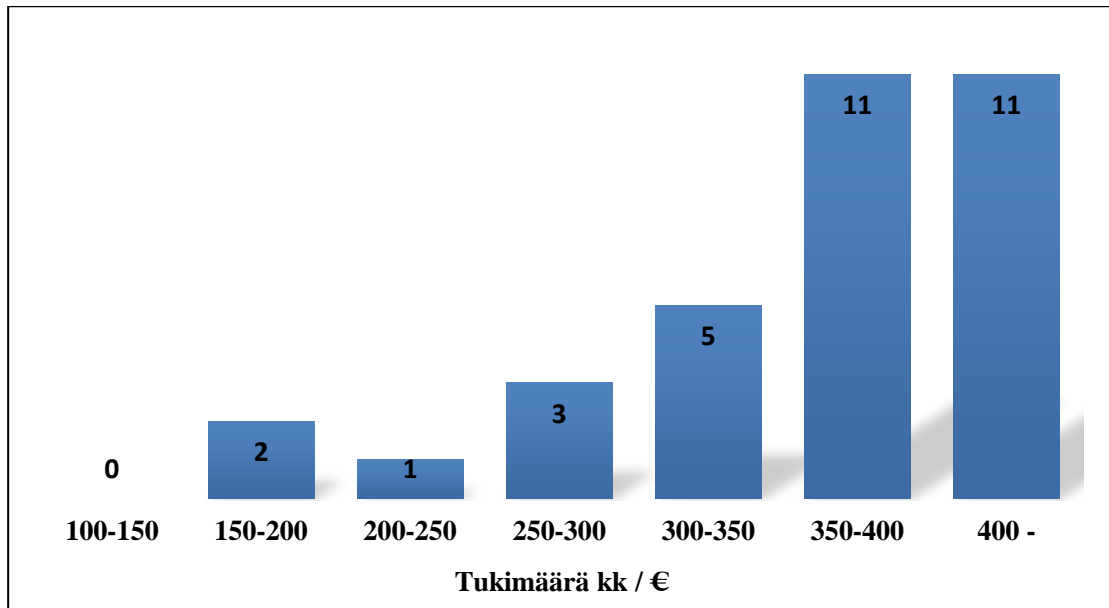
lissä. Ristiintaulukoinnista näkee, että miehet valitsivat vaihtoajakseen pidemmän ajanjakson kuin naiset. Miehistä noin 43 prosenttia vietti Suomessa 9–10 kuukautta. (Taulukko 1.)

5.2 Eläminen ja rahan käyttö

Suurin osa teetetystä kyselystä sisälsi kysymyksiä liittyen vaihto-opiskelijoiden avustuksiin eli tulonlähteisiin ja menoihin eli mihin kaikki varat Suomessa kuluvat. Tässä alaluvussa tutustutaan siis pääosin näihin asioihin ja lisäksi vaihto-opiskelijoiden matkustamiseen, jota heillä on vaihtoaikana tapana tehdä. Kaikista yleisintä on kiertää vaihtomaan tunnetuimmat kaupungit ja mahdollisesti naapurivaltiot. Monien vaihto-opiskelijoiden on todettu myös matkustavan ympäri Eurooppaa vaihtoaikansa jälkeen, joten kyselyssä kysyttiin myös heidän tulevaisuuden suunnitelmia matkustukseen liittyen vaihtoajan jälkeen. Kyselyssä kysyttiin myös, että olisivatko vaihto-opiskelijat kiinnostuneita hankkimaan töitä Suomesta.

Tulot

Vaihto-opiskelijoilla on erilaisia tulolähteitä, joista yleisin on Erasmus-raha, jonka kaikki Erasmus-ohjelman avustuksella lähtevät saavat vaihtoon. Osa vaihto-opiskelijoista totesi myös saavansa rahaa vanhemmiltaan tai, että heillä on omia säästöjä joko pidemmältä ajalta tai säästöjä, joita he ovat kerryttäneet tekemällä töitä. Kuvio 9 voi nähdä millä tavalla vaihto-opiskelijoiden avustukset jakautuivat. Suurin osa vaihto-opiskelijoista saa yli 300 euroa kuukaudessa. Kaikista vastanneista yli 300 euroa saavien vaihto-opiskelijoiden osuus on noin 82 prosenttia. Alle 300 euroa saavista kaksi vaihto-opiskelijaa saa vain 150–200 euroa kuukaudessa. Vain viisi vastanneista vaihto-opiskelijoista saa yli 500 euroa (kuvio 9).

KUVIO 9. Vaihto-opiskelijoiden tukimäärät kuukaudessa

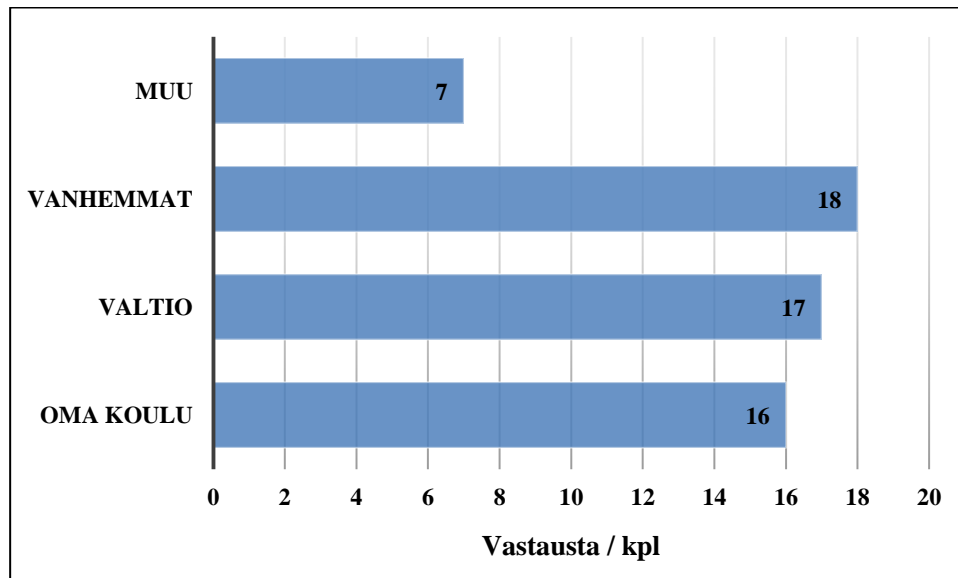
Ristiintaulukoidessa vastaajien sukupuolen ja tukimääriä selvisi, että kaikki miespuolisista vaihto-opiskelijoista kukaan ei saanut alle 300 euroa kuukausitukia, kun taas naisista noin 32 prosenttia saa (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Vaihto-opiskelijoiden tukimäärät kuukaudessa

		150-200 €	200-250 €	250-300 €	300-350 €	350-400 €	Yli 400 €	Yhteensä
Nainen	Lukumäärä	2	1	3	1	5	7	19
	Prosenttia sukupuolen sisällä	10,5%	5,3%	15,8%	5,3%	26,3%	36,8%	100,0%
Mies	Lukumäärä	0	0	0	2	8	4	14
	Prosenttia sukupuolen sisällä	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	57,1%	28,6%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	2	1	3	3	13	11	33
	Prosenttia yhteensä	6,1%	3,0%	9,1%	9,1%	39,4%	33,3%	100,0%

Kyselyssä esitettiin myös jatkokysymys liittyen vaihto-opiskelijoiden rahavirtaan. Kysymys selvitti sen, mistä vaihto-opiskelijat saavat rahansa Suomessa elämiseen ja tulokset olivat melko tasaiset eri vaihtoehtojen välillä (kuvio 10). Vastaajat saivat valita enemmän kuin yhden vaihtoehdon ja tarvittaessa lisätä sellaisen, jota ei kyselyssä mainittu. Vastaukset olivat jakautuneet pääasiassa kolmen vaihtoehdon sisälle. Van-

hemmat, kotivaltio ja kotikoulu valittiin vaihto-opiskelijoiden tulolähteiksi yhden äänen eroin. Vanhemmat saivat 18 ääntä, kun kotivaltio sai 17 ja kotikoulu 16 ääntä. ”Muu”-vaihtoehtoon vastaajat saivat itse kirjoittaa heille sopivan vaihtoehdon ja kaikkien seitsemän muu-äänien joukosta ”säästöt” ja ”työ” nousivat eniten esille. Molemmat käsitteet mainittiin kahdesti. (Kuvio 10.)

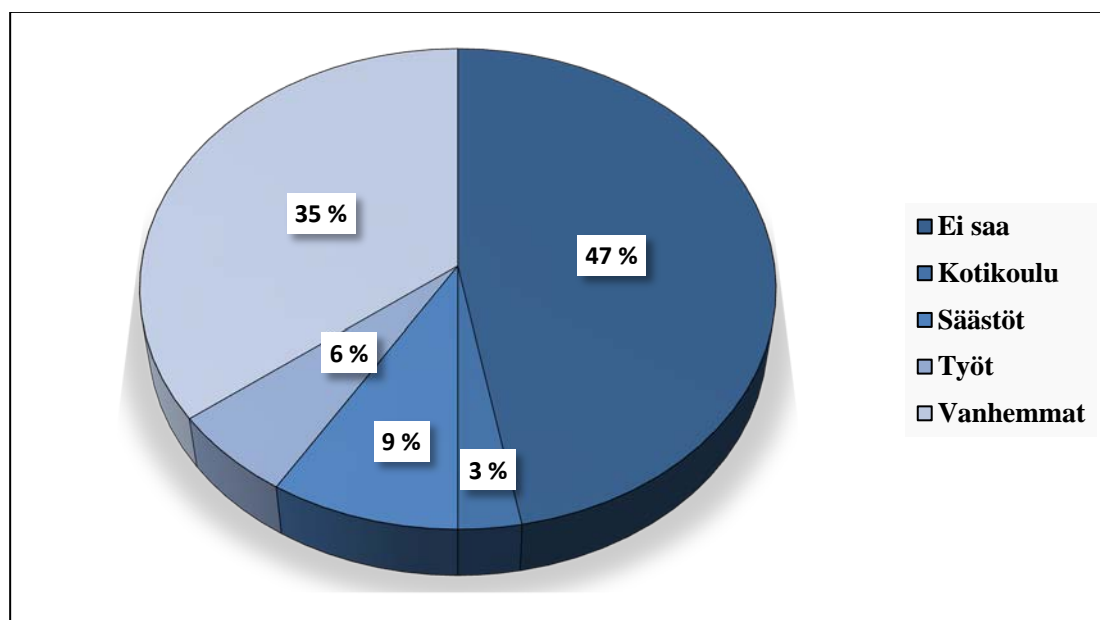
KUVIO 10. Mistä vaihto-opiskelijat saavat rahaa

Kyselyn seitsemäs kysymys liittyi vaihto-opiskelijoiden matkustuskulujen kattamiseen. Matkustustukia vaihto-opiskelijat saivat eri tahoilta. Suurin huomio kohdistui kuitenkin siihen, että lähes puolet vaihto-opiskelijoista tulee Suomeen ilman matkustusavustuksia, sillä vain 52 prosenttia vastaajista vastasi saavansa matkustustukia. Näin ollen elämiseen tarkoitetut tuet menevät jo vaihdon alkumetreillä pelkkään kohdemaahan saapumiseen, kun 48 prosenttia vastanneista ei saa matkatukia ollenkaan. (Liite 3, Taulukko 19.) Ristiintaulukointi maanosien ja vaihto-opiskelijoiden matkatukien saamisen välillä toi joitakin uusia tuloksia ilmi. Vastaajista kaikki Aasian mantereelta tulevat saivat matkustustukia ja Euroopasta tulevista yli puolet eli noin 53 prosenttia. (Taulukko 3.)

TAULUKKO 3. Vaihto-opiskelijoiden matkustustuet

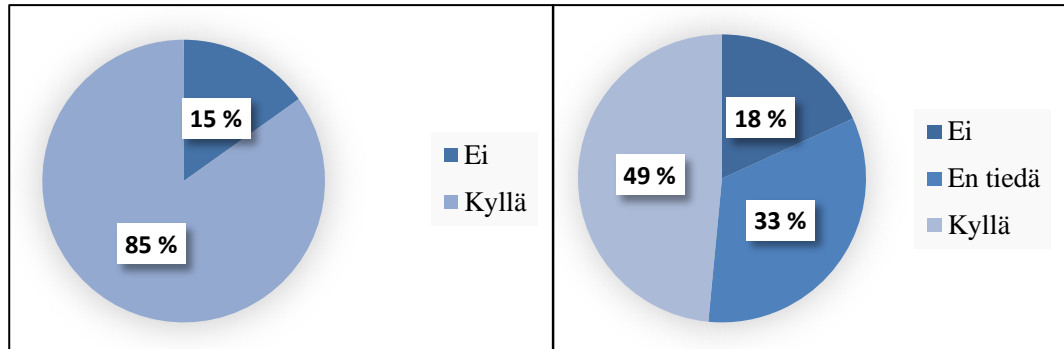
		Ei	Kyllä	Yhteensä
Eurooppa	Lukumäärä	16	14	30
	Prosenttia maanosan sisällä	53,3%	46,7%	100,0%
Aasia	Lukumäärä	0	3	3
	Prosenttia maanosan sisällä	0,0%	100,0%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	16	17	33
	Prosenttia yhteensä	48,5%	51,5%	100,0%

Kuviossa 11, voi nähdä matkatukien lähteet. Prosentit eivät kyseisessä taulukossa vastaa täysin vastaajien määrää, koska osa vastaajista halusi valita useamman vaihtoehdon matkatukien lähteeksi. Yksi vastaajista kertoi muun muassa saavansa matkustusavustuksia sekä vanhemmilta, että omista säästöistä. Suurin huomio tuloksissa kuitenkin keskittyy siihen, että noin 35 prosenttia vastanneista saa matkustukseen rahallista apua vanhemmilta. (Kuvio 11.)

KUVIO 11. Vaihto-opiskelijoiden matkatukien lähteet

Kysymyksessä 8 kysyttiin, onko molempien opiskelija- ja harjoitteluvaihdon suorittaminen mahdollista omasta koulusta. Selvästi reilu enemmistö vastasi molempien vaihtojen olevan mahdollista (kuvio 12). Tarkemman vastausjakauman voi katsoa

myös liitteen 3 taulukosta 21. Jatkokysymyksenä esitettiin, että onko avustuksia mahdollista saada molempiin vaihtoihin. Valitettavasti noin 33 prosenttia ei tiennyt kysymykseen vastausta mikä kertoo siitä, että vaihto-opiskelijat eivät ole ottaneet kaikista mahdollisuuksistaan selvää. Puolet vastaajista kuitenkin tiesi, että opiskelija- ja harjoitteluvaihtoon molempiin on mahdollista saada avustukset. (Kuvio 12.)

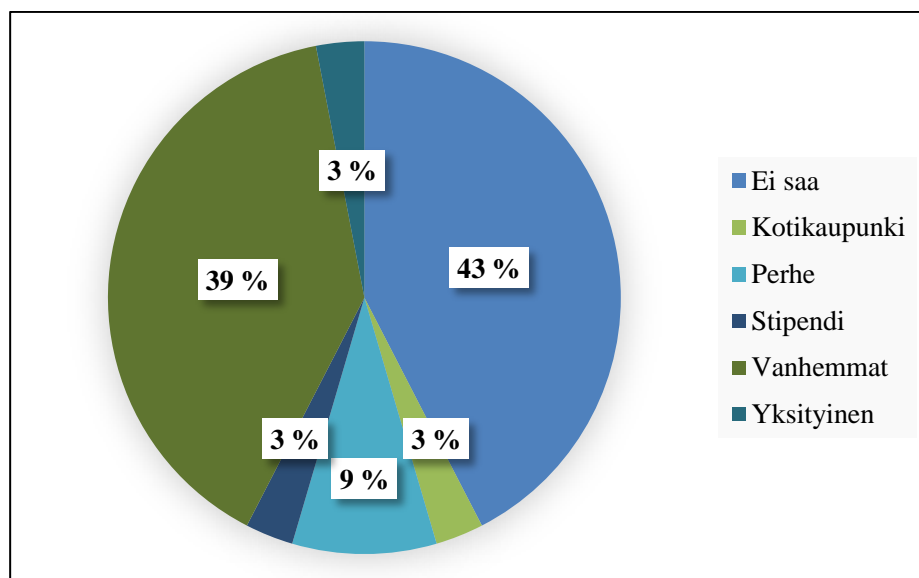
KUVIO 12. Vaihto-opiskelijoiden mahdollisuudet eri vaihtoihin ja niiden avustukset

Vastanneista noin 88 prosenttia (taulukko 4), eli huomattava enemmistö, kertoi säästäneensä vaihtoaan varten, ja että nyt heillä on mahdollisuus käyttää säästöjään. Lopuilla vastanneista ei ollut säästöjä. Naisista melkein 90 prosenttia kertoi säästäneensä, kun viisi prosenttia vähemmän miehistä kertoi samaa. Säästäminen oli ollut sukupuolien välillä siis melko tasaista, eikä suurta eroa ollut.

TAULUKKO 4. Vaihto-opiskelijoiden säästöt

		Ei	Kyllä	Yhteensä
Nainen	Lukumäärä	2	17	19
	Prosenttia sukupuolen sisällä	10,5%	89,5%	100,0%
Mies	Lukumäärä	2	12	14
	Prosenttia sukupuolen sisällä	14,3%	85,7%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	4	29	33
	Prosenttia yhteensä	12,1%	87,9%	100,0%

Kyselyssä seuraavaksi tiedusteltiin lisätukien määrää. Reilusti yli puolet vastaajista kertoi saavansa lisätukia (liite 3, taulukko 24) ja näiden 21 vastaajan kesken jakautuivat lisätukien saantilähteet. Edelleen rahanlähteistä tärkeimpänä pinnalle nousi vastaajien vanhemmat tai perhe, jotka auttoivat heitä lisätukien muodossa. Yksi vastaajista kertoi saaneensa stipendin ja toinen kertoi yksityisestä rahoittajasta. Lisätuet tulivat vastaajille siis pääosin omalta perheeltä, jos pois luetaan yksittäiset poikkeukset, kuten stipendin saaja. (Kuvio 13.)

KUVIO 13. Vaihto-opiskelijoiden lisätuet

Menot ja matkustaminen

Yleisimpiä kommentteja, mitä vaihto-opiskelijoilta kuulee Suomessa olon ensimmäisten viikkojen aikana, liittyvät useimmiten maamme elintasoon ja korkeisiin hintoihin (Liite 4). Kyselyn yksi tärkeimmistä tavoitteista olikin selvittää vaihto-opiskelijoiden tulojen ja menojen erot. Vaihto-opiskelijat ovat aina olleet avoimesti sitä mieltä, että Suomi on kallis maa ja siihen pureudutaan enemmän luvussa ”Mielipiteitä Suomesta”. Taulukossa 4 on nähtävissä kuinka paljon vaihto-opiskelijat keskimäärin kuluttavat kuukauden aikana. Vastaajien oli tarkoitus laskea kaikki kuukauden kulut yhteen, mukaan lukien vuokra, joka vie suurimman osan budjetista. Kolmasosa vastaajista vastasi kaikkien kuukauden kulujen muodostavan yhteensä noin 500–550 euroa. Parhaimmillaan kuukauden kulut sai pysymään 300–350 eurossa, mutta tämä oli vain yhden vastaajan mielipide, sillä noin 90 prosenttia vastanneista oli sitä mieltä, että kulut menevät yli 400 euron yli helposti. (Taulukko 5.)

TAULUKKO 5. Vaihto-opiskelijoiden keskimääräinen kulutus kuukaudessa

		300-350 €	350-400 €	400-450 €	450-500 €	500-550 €	Yli 550 €	Yhteensä
Nainen	Lukumäärä	1	0	2	5	8	3	19
	Prosenttia sukupuolen sisällä	5,3%	0,0%	10,5%	26,3%	42,1%	15,8%	100,0%
Mies	Lukumäärä	0	1	3	2	3	4	13
	Prosenttia sukupuolen sisällä	0,0%	7,7%	23,1%	15,4%	23,1%	30,8%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	1	1	5	7	11	7	32
	Prosenttia yhteensä	3,1%	3,1%	15,6%	21,9%	34,4%	21,9%	100,0%

Taulukossa on myös verrattu vastaajien sukupuolta ja kuukausikulutusta keskenään. Ristiintaulukoinnin mukaan naiset arvioivat kuluttavansa kuukaudessa enemmän kuin miehet. Naisista selvästi yli puolet arvioi käyttävänsä kuukaudessa ainakin 500 euroa. Miehet olivat asiasta samaa mieltä neljä prosenttiyksikköä vähemmän eli ero ei ollut suuri. Yksi naisvastaajista arvioi pärjäävänsä 300–350 eurolla kuukaudessa, kun samaan aikaan miehistä neljä uskoi käyttävänsä yli 550 euroa. (Taulukko 5.)

Taulukko 6 näyttää, miten vastaukset jakautuivat eri menojen kesken. Vastaajilla oli viisi vaihtoehtoa joista valita ja lähestulkoon kaikki valitsivat vuokran suurimmaksi menoeräksi. Kaikkien vastausvaihtoehtojen kesken vuokran osuus oli 56 prosenttia, koska osa vastaajista valitsi useamman vaihtoehdon. Kaikista 33 vastaajasta kuitenkin 27 eli noin 82 prosenttia vastasi, että pääasiassa rahaa kuluu vuokraan. (Liite 3, taulukko 28.) Osa vastaajista laittoivat useamman vaihtoehdon ja yleisimmät yhdistelmät olivat vuokran ja ruoan tai vuokran ja elämisen yhdistelmät. ”Juhla” käsitteellä tarkoitetaan vaihto-opiskelijoille suunnattuja juhlia ja tapahtumia, joihin heidän ei ole tarvinnut maksaa esimerkiksi osallistumismaksua tai muuta sellaista. Nämä vapaaajan kulut muodostuvat pääasiassa vastaajien omista valinnoista ja heidän halustaan kuluttaa. ”Muu” sarakkeessa oli kaikkien vastanneiden mielestä kulukohde ”matkustaminen”. Ristiintaulukointia tarkastellessa isoimman eron voi huomata miesten ja naisten välillä käsitteen ”juhla” sarakkeessa. Miehistä melkein 29 prosenttia vastasi, että vapaa-ajalla käytetty raha muodostaa yhden isoimmista menoeristä. ”Muu” sarakkeessa naisista noin 21 prosenttia oli sitä mieltä, että matkustelu vaihtoaikana on yksi suurimmista menoeristä. (Taulukko 6.)

TAULUKKO 6. Vaihto-opiskelijoiden suurimmat menoerät

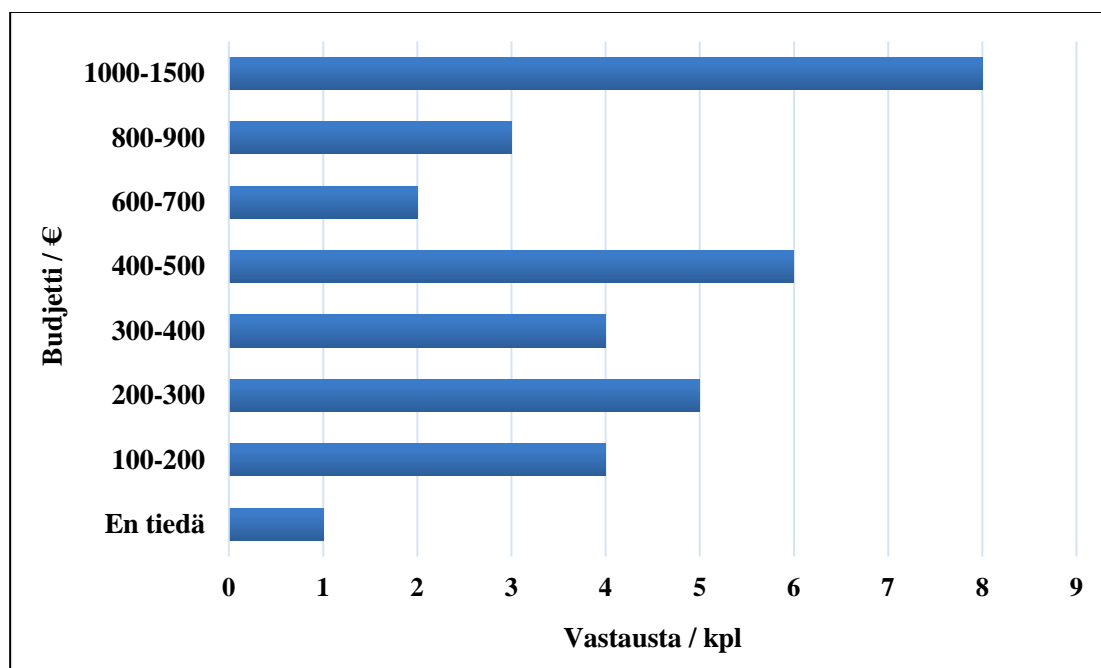
		Vuokra	Ruoka	Eläminen	Juhla	Muu	Yhteensä
Nainen	Lukumäärä	15	6	1	1	4	19
	Prosenttia sukupuolen sisällä	78,9%	31,6%	5,3%	5,3%	21,1%	
Mies	Lukumäärä	12	2	2	4	1	14
	Prosenttia sukupuolen sisällä	85,7%	14,3%	14,3%	28,6%	7,1%	
Yhteensä	Lukumäärä	27	8	3	5	5	33

Taulukossa 7 nähdään miten vähän rahaa enemmistön mielestä jää kuukauden kaikkien kulujen jälkeen. Yli puolet, eli noin 60 prosenttia, on sitä mieltä, että kuukaudessa aiheutuneiden kulujen jälkeen heillä on jäljellä jotain väliltä 0–100 euroa. Kolmas osa vastaajista vastasi, että kuukauden kaikkien kulujen jälkeen jäljellä on 10–50 euroa. Kuusi vastaajaa eli noin 20 prosenttia oli kuitenkin sitä mieltä, että kuukauden lopussa heillä ei ole jäljellä enää euroakaan. Ristiintaulukoinnissa verrattiin vastaajien sukupuolta ja kulutuksen eroavaisuuksia. Vastanneista miehistä selvä enemmistö, 77 prosenttia, koki kuukauden kulujen jälkeen jäljelle jäävän 0–50 euroa. Naisten vastaukset jakautuivat enemmän eri vastausvaihtoehtojen välille, mutta vastausvaihtoehdoista eniten ääniä saanut oli 10–50 euroa. Naisista kolme ja miehistä yksi jätti vastaamatta. (Taulukko 7.)

TAULUKKO 7. Vaihto-opiskelijoiden rahat kuukauden jälkeen

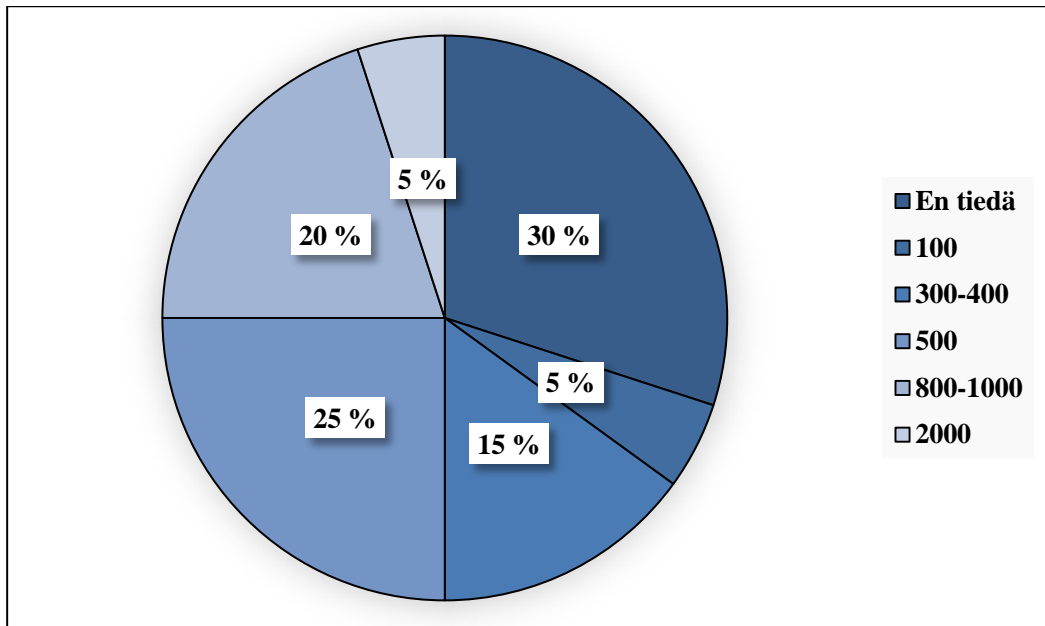
		0 €	10 - 50 €	50 - 100 €	100 - 150 €	150 - 200 €	300 - 350 €	Yhteensä
Nainen	Lukumäärä	1	6	2	5	2	0	16
	Prosenttia sukupuolen sisällä	6,3%	37,5%	12,5%	31,3%	12,5%	0,0%	100,0%
Mies	Lukumäärä	5	5	1	0	1	1	13
	Prosenttia sukupuolen sisällä	38,5%	38,5%	7,7%	0,0%	7,7%	7,7%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	6	11	3	5	3	1	29
	Prosenttia yhteensä	20,7%	37,9%	10,3%	17,2%	10,3%	3,4%	100,0%

Mikkelin ammattikorkeakoulun kansainvälistymispalvelut olivat panneet merkille vaihto-opiskelijoiden matkustelun ympäri Eurooppaa vaihdon jälkeen. Tästä syystä kyselyssä päätettiin kysyä vastaajien vaihdon jälkeisistä matkasuunnitelmista ja budje-teista. Ensin saimme vastauksen siihen, että vaihto-opiskelijoista kaikki pystyivät ja aikoivat matkustaa vaihdon aikana esimerkiksi ympäri Suomea. Kaikki vastaajat ai-koivat matkustaa vaihtoaikana eli vastausvaihtoehdoista ”kyllä ja ei”, kyllä sai 100 prosenttia äänistä (Liite 3, taulukko 30). Matkustamiseen vaihdon aikana 97 prosenttia tiesi oman budjettinsa. Huomio kiinnittyy kuvion 14 tuloksissa siihen, että melkein neljäsosa vastaajista uskoi käyttävänsä vaihdon aikana matkusteluun jopa 1000–1500 euroa. Melkein puolet, eli noin 46 prosenttia vastaajista, uskoi käyttävänsä vaihdon aikana matkusteluun 200–500 euroa. Tarkemman jakauman voi nähdä liitteen 3 taulu-kosta 31.

KUVIO 14. Vaihto-opiskelijoiden matkustusbudjetti vaihdon aikana

Eurooppaan lähtemistä vaihdon jälkeen piti todennäköisenä 60 prosenttia vastaajista eli reilu enemmistö (liite 3, taulukko 32). Näistä 20 myönteisesti vastanneesta vaihto-opiskelijasta yksi neljäsosa uskoi käyttävänsä Euroopassa matkustamiseen 500 euroa. Kuvioista 15 on nähtävillä miten yksi viidesosa arvioi käyttävänsä 800–1000 euroa, kun yksi vastaajista ylitti kaikki muut kertomalla 2000 euron ”Eurooppa”-budjetistaan. Kuusi vastaajaa 20:stä ei osannut arvioida omaa budjettiaan Euroopan kiertämistä varten.

KUVIO 15. Vaihto-opiskelijoiden budjetit vaihdon jälkeiseen Eurooppa-reissuun

Budjetit ja työskentely Suomessa

Monella vaihto-opiskelijalla on yleensä jonkunlainen budjetti koko vaihtoajalle, jota ei voi ylittää. Budjetti määräytyy sen mukaan miten paljon rahaa on käytettävissä, eli sitä ei ole varsinaisesti suunniteltu. Jos vaihto-opiskelija saa lisätukia esimerkiksi vanhemmiltaan, saattaa budjetti kasvaa siinä samalla. Kyselyssä kysyttiin vastaajilta, että onko heillä vaihtoajalle kokonaisbudjettia. Noin 76 prosenttia eli huomattava enemmistö oli sitä mieltä, että budjetti löytyy (liite 3, taulukko 34). Monelta siis löytyi budjetti, mutta olivatko he pystyneet noudattamaan sitä? Taulukon 8 mukaan vain yksi vastaajista (mies) ei tiennyt oliko budjetti pysynyt rajoissaan, kun taas 12 vastaajaa, eli noin 38 prosenttia tiesi jo ylittäneensä budjetin. Ristiintaulukoinnista pystyy näkemään, että naisilla oli vaikeampaa pysyä budjetissa, sillä noin 44 prosenttia naisista myönsi, että budjetin rajojen sisäpuolella ei ole pysytty. Miehistä noin 29 prosenttia kertoi samaa. (Taulukko 8.)

TAULUKKO 8. Vaihto-opiskelijoiden budjetissa pysyminen

		Ei	Kyllä	Yhteensä
Nainen	Lukumäärä	8	10	18
	Prosenttia sukupuolen sisällä	44,4%	55,6%	100,0%
Mies	Lukumäärä	4	10	14
	Prosenttia sukupuolen sisällä	28,6%	71,4%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	12	20	32
	Prosenttia yhteensä	37,5%	62,5%	100,0%

Kyselyssä selvitän ovatko vaihto-opiskelijat kokeneet rahojensa riittävän Suomessa elämiseen. Kuten jo kävi ilmi, budjetissa pysyminen ei ollut helppoa vastaajille, joten yllätyksenä ei tullut, että noin 27 prosenttia vastanneista koki, etteivät rahat riittäneet Suomessa elämiseen. Noin 73 prosenttia eli 24 vastaajaa uskoi kuitenkin rahojensa riittävän Suomen elintason nähden. (Liite 3, taulukko 36.) Ristiintaulukoidessa maanosia vaihto-opiskelijoiden rahojen riittävyyteen, voi huomata että jokainen Aasiasta tullut vastaaja koki rahojensa riittävän Suomessa elämiseen. Euroopasta tulleista 30 prosenttia koki, että rahaa ei ole tarpeeksi Suomen elintason varten. (Taulukko 9.)

TAULUKKO 9. Vaihto-opiskelijoiden rahojen riittävyys

		Ei	Kyllä	Yhteensä
Eurooppa	Lukumäärä	9	21	30
	Prosenttia maanosan sisällä	30,0%	70,0%	100,0%
Aasia	Lukumäärä	0	3	3
	Prosenttia maanosan sisällä	0,0%	100,0%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	9	24	33
	Prosenttia yhteensä	27,3%	72,7%	100,0%

Vastaajat kertoivat olisivatko he kiinnostuneita tekemään töitä Suomessa. Taulukko 10 osoittaa miten vastaukset jakautuivat puoliksi, sillä 50 prosenttia oli kiinnostunut

tekemään töitä samanaikaisesti vaihdossa ollessaan. Toinen puolikas taas ei ollut kiinnostunut ja vain yksi vastaaja oli kahden vaiheilla eikä vastannut kysymykseen. Miehet olivat kiinnostuneempia tekemään Suomessa töitä vaihtoaikana noin 62 prosentin äänienemmistöllä. (Taulukko 10.)

TAULUKKO 10. Vaihto-opiskelijoiden kiinnostus tehdä töitä vaihtoaikana

		Ei	Kyllä	Yhteensä
Nainen	Lukumäärä	11	8	19
	Prosenttia sukupuolen sisällä	57,9%	42,1%	100,0%
Mies	Lukumäärä	5	8	13
	Prosenttia sukupuolen sisällä	38,5%	61,5%	100,0%
Yhteensä	Lukumäärä	16	16	32
	Prosenttia	50,0%	50,0%	100,0%

Töitä oli myös haettu ihan oikeasti, vaikkakin pienin prosenttein. Kaksi vastaajaa kaikista 33:sta oli hakenut töitä, joista toinen oli nainen Savonlinnasta ja toinen mies Mikkelistä. Töihin hakeminen on selvästi siis ollut korkeamman kynnyksen takana, kun noin 94 prosenttia vastanneista ei ollut töitä hakenut laisinkaan. (Liite 3, taulukko 38.)

5.3 Mielenpitoita Suomesta

Tässä alaluvussa käsitellään vaihto-opiskelijoiden mielenpitoita Suomesta. Teetetyssä kyselyssä oli kahtena viimeisenä kysymyksenä avoimet kysymykset liittyen Suomeen (liite 4). Pyysin vastaajia kertomaan mielenpitoensa Suomesta ja vertaamaan Suomea omaan kotimaahan. Vastauksissa oli todella paljon yhtäläisyyksiä, joita analysoin tässä alaluvussa. Kuviossa 16 voi nähdä kuinka monta kertaa avoimissa vastauksissa mainittiin käytetyimmät alla kuvatut käsitteet.

Korkeat hinnat

Yleisin kommentti molemmissa avoimissa kysymyksissä oli Suomen korkeat hinnat. Kun vastaajia pyydettiin kuvailemaan Suomea, sisälsi huomattavan suuri osa vastauk-

sista kalleuden ja korkeat hinnat. Samat vastaukset tulivat myös, kun vastaajien piti vertailla kotimaatansa Suomeen. ”Kotimaassani kaikki on paljon halvempaa” oli yleisin kommentti. Korkeisiin hintoihin vedoten osa vastaajista kertoi elämisen olevan vaikeampaa, vaikkakin korkealaatuisempaa. Enemmän kuin kaksi vastaajista kommentoi myös ruoan korkeita hintoja. Ruoan korkeat hinnat haittaavat terveellisesti syömistä, mutta osa vastaajista taas oli sitä mieltä, että syöme Suomessa terveellisemmin, kuin heidän kotimaassaan. Loppujen lopuksi on siis vaihto-opiskelijoiden kotimaista kiinni mitä pidetään terveellisenä ja mitä ei, koska osa koki terveellisesti elämisen Suomessa vaikeammaksi ja osa taas helpommaksi. Muun muassa Espanjasta tulleet kommentoivat vaikeutta syödä terveellisesti. Kaiken kaikkiaan korkeat hinnat mainittiin 33 kertaa avoimissa vastauksissa, joten todennäköistä on, että kaikki vastaajat ajattelivat tätä kohtaa jossain määrin.

Luonto

Suurin osa vastaajista mainitsi kauniin luontomme avoimissa vastauksissaan. Vaihto-opiskelijoiden mielestä oli erittäin tärkeää, että luonto löytyy jokaista suomalaista läheltä, ja että heidän itsekkin on ollut helppo löytää luonnon kauneus ilman, että tarvitsee matkustaa kauas. Suurin osa vaihto-opiskelijoistahan asuu Raviradantiellä, joka taas on aivan Kalevankankaan metsien vieressä. Yksi vastaajista kommentoi luonnon läheisyyttä mainitsemalla myös oravien paljouden. Kyseisen eläimen näkeminen läheltä joka päivä saattaa tuntua hassulta vaihto-opiskelijan mielessä, sillä suurissa kaupungeissa ei paljon villieläimiä pääse näkemään. Useampi vastaaja mainitsi kommentissaan myös luontomme puhtauden ja raikkaan ilman. Saastuneita alueita ei juurikaan ole ja aina ulos lähtiessä voi huoletta hengittää ilmassa leijuvia molekyyilejä. Melusaasteetkin mainittiin, sillä niitä ei Etelä-Savossa paljon ole.

Suomalaisten luonne

Vastaajat olivat ensimmäisen Suomessa asumiskuukauden jälkeen pistäneet merkille suomalaisten luonteenpiirteitä. Ensimmäisen vaihtokuukauden aikana vaihto-opiskelijat tarvitsevat aina paljon avustusta ja ohjausta, ja tässä yhteydessä he olivat huomanneet positiiviset piirteemme. Kommenteissa oli maininta rauhallisuudestamme. Vastaajat kokivat, että meillä Suomessa ei ole kamalan kiire koskaan, ja että elämme rauhallisemmin. Avoimista kommenteista löytyi myös useampaan otteeseen

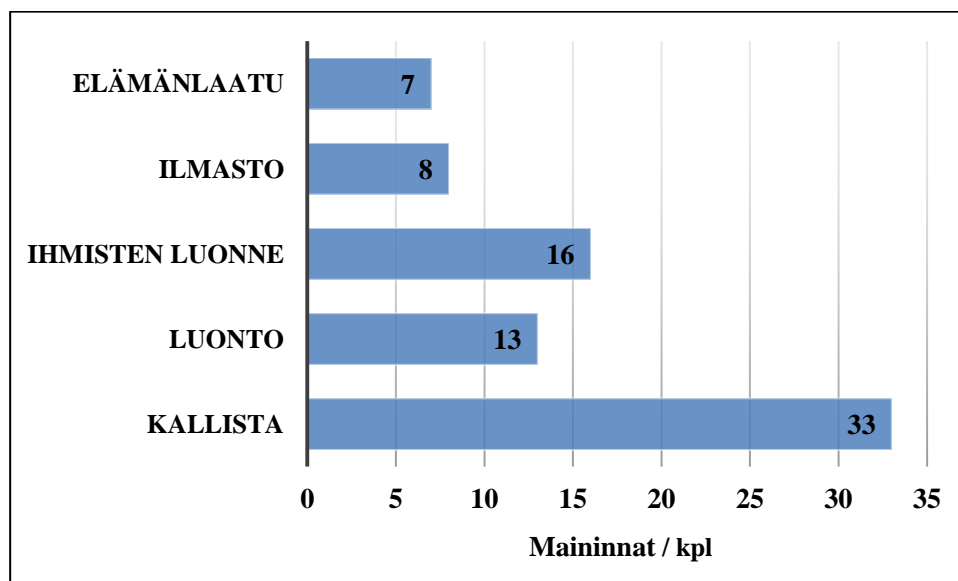
sanat ystävällisyys ja rehellisyys. Saimme maininnan myös kunnioituksesta toisiamme kohtaan, jolla vastaaja tarkoitti toisten ihmisten kunnioitusta.

Ilmasto

Monelle vaihto-opiskelijalle tulee yllätyksenä se, että Suomi on melko sateinen maa. Avoimissa kommentteissa olikin useampi maininta huonosta kelistä ja sen kylmyydestä. Kyselyn teettämisvaiheessa Mikkelissä tai Savonlinnassa ei ollut vielä satanut lunta, joten avoimet kommentit huonosta ilmastosta saattoivat olla ennenaikaisia. Lokakuun alussa, kun kysely teetettiin, oli parhaimmillaan miinusasteita ollut 2 celsiusta, joten Suomen talvi ei ollut vielä alkanut ollenkaan.

Elämänlaatu

Vaihto-opiskelijat kokivat olonsa hyväksi ja turvalliseksi Suomessa kaikista sen negatiivisista puolista, kuten korkeista hinnoista huolimatta. Turvallisuuden mainitsi pari naisopiskelijaa, jotka ehkä kotimaassaan eivät uskaltaisi yksin esimerkiksi kävellä kotiin illanvieton jälkeen. Suomi sai luonnollisesti maininnan myös korkeasta koulutustasosta, joka on yleensä ollut arvostettu vaihto-opiskelijoiden keskuudessa. Yleistä elämänlaatua keuhuttiin myös, ja sitä kuinka hyvää elämää me täällä elämme.

KUVIO 16. Avoimien kysymyksien käsittemaininnat / kpl

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa vertailen keräämiäni tuloksia kirjoittamaani viitekehyksen teoriatietoon. Pyrin löytämään myös yhtäläisyyksiä määrällisten ja laadullisten tulosten väliltä. Tämän luvun pohjalta muodostuvat johtopäätökset ja lopullinen yhteenveto minun mielipiteistäni tulosten pohjalta.

6.1 Vaihto-opiskelijoiden tulo- ja menorakenne

Kyselyyn vastasi Mikkelin ammattikorkeakoulun syyslukukauden vaihto-opiskelijat, jotka opiskelivat eri aloilla. Määrällisen tutkimuksen kysely oli laaja liittyen vaihto-opiskelijoiden taloustilanteisiin. Otos oli niin kattava kuin oli mahdollista, sillä vaihto-opiskelijoiden määrät vaihtelevat vuosittain. Tänä vuonna vastaajia oli 36, joista sain 33 vastauksen. Otokoko ei ole kovin suuri, koska vaihto-opiskelijoiden osuus Mikkelin ammattikorkeakoulussa ei ole suuri. Mamkista löytyy paljon ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita, mutta suurin osa heistä muodostuu tutkinto-opiskelijoista, jotka suorittavat koko tutkinnon Suomessa. Etelä-Savon sijoittuminen kartalla aiheuttaa tutkinto-opiskelijoiden olevan suurimmaksi osaksi Venäjältä. Venäjän läheisyys siis houkuttaa tutkinto-opiskelijoita tulemaan sieltä opiskelemaan Mikkeliin. Tutkimusta ei mielestäni voi yleistää muiden korkeakoulujen vaihto-opiskelijoihin, sillä Etelä-Savo alueena on esimerkiksi edullisempi kuin pääkaupunkiseutu. Vaihto-opiskelijoiden avoimista mielipiteistä Suomea kohtaan maana voi tehdä yleistyksiä, sillä valtiona olemme kuitenkin melko yhtenäinen kokonaisuus ja näin ollen ensimmäisen kuukauden kokemukset Suomesta ovat varmaa samantyyppisiä eri alueista riippumatta.

Vaihto-opiskelijoiden kotimaat olivat pääpainotteisesti Euroopassa. Muutama poikkeus kuten Etelä-Korea, Malesia ja Venäjä lisäsivät Aasian mantereeseen mukaan. Aikaisemmin vaihto-opiskelijoita on ollut myös Afrikan mantereelta (liite 1). Yhteensä vaihto-opiskelijoita Euroopasta oli noin 90 prosenttia vastanneista. Suomi kohteena on ehkä tunnetumpi eurooppalaisille, kuin esimerkiksi afrikkalaisille, joten siitä syystä pääpaino on ollut enemmän eurooppalaisissa vaihto-opiskelijoissa. Vaihto-opiskelijoita tulee eniten Suomeen Etelä- ja Länsi-Euroopasta ja uskoisin sen johtuvan Suomen pohjoisesta asemasta. Etelästä tulevia kiinnostaa nähdä korkeat lumikinokset ja kokea kylmä ilmasto. Suomalainen koulutusjärjestelmä on myös niittänyt kansainvälistä kunniaa, joten uskoisin että myös sillä on ollut vaikutusta asiaan. Tahtoisin

myös uskoa, että Mikkelin ammattikorkeakoulun saatua kunnia maininta Talouselämä-lehdeeltä parhaimpana ammattikorkeakouluna, auttaa korkeakoulua luomaan uutta kuvaa potentiaalisten vaihto-opiskelijoiden silmissä. Muun muassa pelkkä maininta koulun verkkosivuilla asiasta saattaa tehdä vaihtokohdetta mieltivään ulkomaalaiseen opiskelijaan vaikutuksen ja tämän seurauksena valita vaihtokohteekseen Etelä-Savon ja Mikkelin ammattikorkeakoulun.

Vaihto-opiskelijoiden ikä vaihteli välillä 19–25. Tämä ikäskaala on melko yleinen Erasmus-vaihdon suorittamiseksi. Vaihtoon lähdetään yleensä toisen tai kolmannen kouluvuoden aikana. Jos suomalainen nuori ei ole koskaan pitänyt välivuotta ja on opiskellut tiensä ammatilliseen korkeakouluun säännönmukaisin opiskeluajoin, on hän todennäköisesti vaihtovuotenaan täyttänyt 22 vuotta. Mikkelin ammattikorkeakoulun vaihto-opiskelijoista suurin osa olikin 20–23 vuotta, joten ikäskaala tässäkin suhteessa täsmää niin kutsuttuun yleiseen ”vaihtoikään”. Poikkeuksia toki löytyy, sillä kaikissa maissa opiskelut aloitetaan eri aikoihin ja kaikki eivät ole välttämättä noudattaneet säännönmukaista opiskeluaikaa, jolloin edelliset opinnot ovat saattaneet venyä ja näin ollen ikävuosia on kerennyt kerääntyä enemmän ennen vaihtoon lähtöä. Sama juttu on asiaa toisin päin tarkastellessa. Vaihtoajat, eli aika jonka vaihto-opiskelijat viettivät Suomessa, vaihteli 3–10 kuukauden välillä. Yleisin vaihto-aika oli neljä kuukautta, joka on yhteen lukukauteen riittävä aika. Noin 70 prosenttia vaihto-opiskelijoista vietti Suomessa vain syyslukukauden.

Vaihto-opiskelijoiden tukimäärät vaihtelivat laajasti ja olin positiivisesti yllätynyt niiden suuruuksista. Ennen tutkimuksen teettämistä ajattelin, että Suomen korkean elintason vuoksi osa vaihto-opiskelijoista joutuisi elämään tiukalla budjetilla koko vaihtoaikansa. Kävi kuitenkin ilmi että noin 67 prosenttia vaihto-opiskelijoista saa yli 350 euroa kuukaudessa. Kuukausituet kuluvat pääasiassa vuokra maksuun, vaikka vaihto-opiskelijat asuvatkin Mikkelin opiskelija-asunnoissa. Opiskelija-asuntojen hinnat kuitenkin vaihtelevat sen mukaan asuuko vaihto-opiskelija yksin vai jonkun toisen vaihto-opiskelijan kanssa. MOAS (2012) tarjoaa vaihto-opiskelijoille asuntojaan 1 ja 2 asuntoloistaan. Kaksio maksaa noin 485 euroa, joka maksetaan luonnollisestikin puoliksi asuinkumppanin kanssa ja näin ollen vuokran hinnaksi tulee noin 242 euroa. Yksiossā asuvat joutuvat maksamaan enemmän: noin 322 euroa kuukaudessa (Moas 2, 2012). Halvempaa on siis asua toisen vaihto-opiskelijan kanssa erityisesti, jos kuukausituet ovat luokkaa 300–350 euroa.

Mikkelin ammattikorkeakoulu antaa matkatukirahoja kauas matkustaville vaihto-opiskelijoille, joten tahdoin selvittää saavatko Suomeen matkustavat vaihto-opiskelijat myös tukia matkustamiseen. Vastaukset jakautuivat tasan, mikä oli melko mieluisa yllätys. Vastaajien ollessa pääasiassa Euroopasta voisi kuvitella, että kukaan ei saa matkustamista varten avustusrahoja, mutta noin 52 prosenttia kertoi kuitenkin saaneensa matkustamista varten rahallista apua. Kyselyä tehdessäni huomasin myös laittaa selventävän kysymyksen matkustustukiin liittyen, sillä halusin välttää väärinymmärrykset. Valitettavasti vain yksi vastaaja kertoi saaneensa matkustustukia Suomeen matkustamista varten. Lopuksi vastaukset jakautuivat vanhempien ja säästöjen välille. Todellisuudessa matkatukia ei saanut virallista kautta kuin yksi vaihto-opiskelija, sillä loppujen matkatuet koostuivat vanhemmilta saaduista rahoista tai työllä ansaituista säästöistä (liite 3, taulukko 20).

Mikkelin ammattikorkeakoulu tarjoaa opiskelijoilleen mahdollisuuden suorittaa tavalinen opiskelijavaihto eli vaihto, jossa opiskelija menee pääasiassa opiskelemaan ulkomaille, sekä harjoitteluvaihto, jossa opiskelija menee suorittamaan opintosuunnitelmaansa kuuluvan harjoittelun oman alansa yrityksessä tai organisaatiossa. (Mikä on Cimo? 2013.) Tahdoimme toimeksiantajan kanssa selvittää ulkomailta tulevien vaihto-opiskelijoiden mahdollisuudet molempiin vaihtoihin. Noin 85 prosenttia uskoi molempien vaihtojen olevan mahdollista suorittaa omasta koulusta. Loput 15 prosenttia eivät välttämättä tieneet asiaa varmaksi, vaikka vastasivat kysymykseen ”ei”. Minä itse en esimerkiksi henkilökohtaisesti tiennyt oman koulumme suhtautumista asiaan ennen kuin aloin tekemään tutkimusta. Tässä saattaisi siis olla yksi potentiaalinen markkinointirako, koska tieto ei selvästi mene kaikille opiskelijoille. Kyselyssä seuraavana kysytty kysymys viittasi heihin, jotka tiesivät molempien vaihtojen suorittamisen olevan mahdollista. Mamk tarjoaa rahoitusta molempia vaihtoja varten (Vuorinen 2013), mutta tarjoavatko vaihto-opiskelijoiden kotikoulut?

Useiden vaihto-opiskelijoiden täytyy säästää ennen vaihtoon lähtöä, koska kohde maan elintaso saattaa olla korkeampi kuin kotimaassa. Säästäminen on hyvä vaihtoehto muutenkin, sillä samalla varautuu yllättäviin menoihin, joita vaihdossa varmasti tulee. Mamkin vaihto-opiskelijoilla lähestulkoon kaikilla oli säästöjä. Uskoisin, että vaihto-opiskelijat ottivat selvää Suomesta ja Etelä-Savosta ennen vaihdon alkua, ja tällä menetelmällä varmistivat rahojensa riittävän. Seuraava kysymys oli tarkoitettu

selventämään vaihto-opiskelijoiden lisätuista, koska kaikilla ei ollut säästöjä. Lisätukien saajien määrä yllätti kunnes selvisi mistä vaihto-opiskelijat saavat lisätukensa. Melkein 40 prosenttia vastaajista kertoi saavansa avustuksia vanhemmiltaan. Yllätyksekseni yksi vaihto-opiskelijoista sai lisätukia stipendistä. Tämä kyseinen vaihto-opiskelija ei ollut tarkemmin selittänyt kyselylomakkeessa stipendin taustaa, joten en tiedä käyttikö vastaaja sanaa stipendi vahingossa vai puhuiko hän ihan oikeasti stipendistä. Mielestäni stipendi mahdollisuuksia pitäisi olla enemmän tarjolla, jotta opiskelijat, joilla ei ole töitä tai vanhempien tarjoamaa rahallista tukea, saisivat mahdollisuuden lähteä opiskelijavaihtoon.

Vaihto-opiskelijoiden menopuoli oli suurempi suhteessa heidän kuukausituloihinsa. Kuukausitukien määrä vaihteli 150–600 euron välillä ja suurin osa oli sitä mieltä, että 350–400 euroa oli tukimäärä mitä kuukaudessa tulee. Menopuolella eniten ääniä sai välimuoto 500–550 euroa. Oli siis selvää, että pelkillä kuukausituilla vaihto-opiskelijat eivät pärjäisi, vaan lisätukien määrä tulisi tarpeeseen.

Kyselyn kysymys numero 13 selvitti vaihto-opiskelijoiden suurimman kulukohteen. Vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon kyselylomakkeelta ja siitä johtuen lähestulkoon kaikki vastaajat valitsivat vuokran. 27 vaihto-opiskelijaa oli sitä mieltä, että vuokra on yksi suurimmista kulukohteista. Viisi vaihto-opiskelijaa kertoi rehellisesti, että vapaa-aikaan eli juhlimiseen ja muuhun toimintaan kuluu myös paljon rahaa. Kaiken kaikkiaan ääniä oli jaettu 48 kappaletta eli 15 kappaletta enemmän kuin mitä vastaajia oli yhteensä. Puolet vaihto-opiskelijoista oli sitä mieltä, että kuukauden kulujen jälkeen rahaa on jäljellä 0–50 euroa. Vaihto-opiskelijat kokivat siis rahojen jäävän melko vähiin, mikä ei tullut yllätyksenä tukimäärät selvitettyäni. Kysely tosin teetettiin ensimmäisen Suomessa asumiskuukauden jälkeen, joten ensimmäisen kuukauden aikana vaihto-opiskelijat ovat voineet joutua tekemää isompia hankintoja, jolloin rahat ovat olleen vähissä. Osa vaihto-opiskelijoista ostaa pyyhkeitä, peittoja ja esimerkiksi polkupyörän, jos sellaisen vuokraus ei ole onnistunut koululta. Kulutuksen laajuus ja määrä on toki kiinni kuluttajasta itsestään (Raha-asiat... 2007).

6.2 Vaihto-opiskelijoiden matkustaminen ja budjetit

Vaihto-opiskelijoilla on tapana matkustaa vaihtomaassa tutustumassa eri kaupunkeihin. Suomessa vierailun arvoisiksi paikoiksi vaihto-opiskelijat ovat arvioineet yleensä

kaupungit: Tampere, Turku, Helsinki ja Rovaniemi. Rovaniemelle International Clubin tutorit ovat järjestäneet yleensä keväällä viikon reissun, jossa on muun muassa vierailtu joulupukin luona. Reissu on järjestetty tosiaan yleensä ainoastaan keväällä, joka tarkoittaa sitä, että vaihto-opiskelijat ovat joutuneet järjestämään reissun itse syyslukukaudella. Kaikki vaihto-opiskelijat aikoivat matkustaa vaihdon aikana. Yleensä Mikkelin ammattikorkeakoulussa olleet vaihto-opiskelijat ovat lähteneet tutustumaan myös naapurivaltioihin. Venäjä, Ruotsi ja Viro ovat yleisimmät vierailukohteet. Kyselyssä selvitettiin vaihto-opiskelijoiden matkustusbudjetti vaihto-ajalle ja tulokset olivat melko yllättäviä. Noin 24 prosenttia vaihto-opiskelijoista kertoi vaihdon aikaisen matkustusbudjetin olevan 1 000–2 000 euroa. Matkustusbudjettien suuruus ihmetyttää, koska vaihto-opiskelijat kertoivat kuukauden menojen jälkeen rahaa olevan todella vähän. Myöhemmin analysoitavissa avoimissa kommentteissa vaihto-opiskelijat mainitsevat todella usein myös maamme korkeat hinnat, mutta silti vaihto-opiskelijat löytävät isoja summia rahaa matkustamista varten. Uskoisin, että koska vaihdossa oleminen on kerran elämässä tapahtuva kokemus suurimmalle osasta opiskelijoista, haluavat he nauttia mahdollisuuksistaan täysin siemauksin. Nuorten tiedetään muutenkin arvostavan elämäkokemuksia ja vapaa-ajan viettoa. Tärkeintä nuorille opiskelijoille yleensä on uusien elämyksien kokeminen ja itsestään huolehtiminen ja hemmotteleminen (Opiskelijoiden työssäkäynti 2011).

Mainitsin jo osittain vieraissa maissa käymisen, mutta vaihtoajan jälkeen vaihto-opiskelijat lähtevät yleensä vielä kiertämään Eurooppaa. Vaihto-opiskelijat eivät siis vaihdon jälkeen kaikki palaa suoraan kotiin vaan osa lähtee kiertämään maailmaa laajemmin. Mahdollisuuksien mukaan opiskelijat tahtovat vierailla uusien vaihtoajakaisten ystävien kotimaissa ja tällä tavalla mahdollistaa vaihtoajan ”pehmeän” loppumisen. Puhun henkilökohtaisesta kokemuksesta, koska itse palasin suoraan kotiin vaihdon jälkeen ja tuntui kuin jotain olisi jäänyt tekemättä tai kokematta. Vaihdon jälkeen vaihto-opiskelijoista noin 61 prosenttia vastasi lähtevänsä kiertämään Eurooppaa. Mielestäni Euroopassa kiertäminen on hieno päätös, koska se varmasti avartaa opiskelijan näkemyksiä ja lisää kokemuksia. Tulevaisuuden työnhaun suhteenkin voi olla merkitystä, että on kiertänyt ja nähnyt maailmaa. Vaihto-aikana saatujen ystävyssuhteiden ylläpitäminen on myös erittäin tärkeää, joten jos Eurooppaa kiertämällä ystävyssuhteiden ylläpito on helpompaa, niin mielestäni siitä on suurta hyötyä. Kansainvälistyvässä maailmassa ja liiketoimintapolitiikassa on hyvä olla kytköksiä eri maihin

(BeGlobal 2013) ja Euroopassa vierailu edesauttaa näiden kytkösten hyödyntämistä tulevaisuudessa.

Kyselyn kysymyksessä 18 selvitettiin vaihto-opiskelijoiden vaihtobudjettitilanne. Osalla vaihto-opiskelijoista voi olla todella tiukka budjetti vaihto-ajalle, joten kysymys budjettien olemassaolosta oli tärkeä. Noin 36 prosenttia myönsi budjetin jo ylittyneen, joka näkyi myös kuukauden lopun rahamäärästä, joka vaihto-opiskelijoille jäi käytettäväksi. Budjetissa pysyminen on kiinni täysin vaihto-opiskelijan omasta halusta kuluttaa esimerkiksi vapaa-aikana ja matkustaessa. Yksi kyselyn kysymyksistä liittyi tähän ja vaihto-opiskelijoiden henkilökohtaiseen tuntemukseen Suomesta. Kysyin kokivatko vaihto-opiskelijat rahojensa riittävän Suomessa asumiseen ja noin 73 prosenttia tunsivat rahojensa riittävän. Toisin sanoen vaihto-opiskelijat eivät kokeneet olevansa ns. tyhjän päällä vaan rahat olivat riittäneet kaikkeen tarpeelliseen ja tarvittavaan. Loput vaihto-opiskelijoista eivät kokeneet rahojensa riittävän Suomessa elämiseen ja siksi saattoivat olla kiinnostuneita töiden tekemisestä. Samasta syystä kysyin heidän kiinnostuksestaan tehdä töitä vaihtoaikana.

Vaihto-opiskelijoista melkein puolet oli kiinnostuneita tekemään töitä Suomessa vaihtoaikana. Töistä kiinnostuneita siis löytyi, mutta töitä ei kuitenkaan ollut hakenut kuin kaksi vastanneista. Mielestäni vaihto-opiskelijoille pitäisi tarjota enemmän mahdollisuuksia osa-aikatöihin ja aktiivisuutta kaivattaisiin erityisesti työnantajien puolelta. Vaihto-opiskelijat ovat potentiaalisia työntekijöitä ja yleensä heiltä löytyy myös intoa tehdä töitä, koska he kaipaavat lisätuloja. Suomessa työpaikkoja ei ole paljon tarjolla varsinkaan asiakaspalvelussa, koska vaatimuksena on suomenkielen puhuminen. Suomessa lähestulkoon kaikki kuitenkin puhuvat englantia edes sen verran, että päivittäisasiointi olisi helppo hoitaa yksinkertaisilla puhetilanteilla. Vaihto-opiskelijat pitäisi käyttää paremmin hyödyksi. Erityisesti koko vuoden Suomessa viettävien vaihto-opiskelijoiden potentiaalisuus jäädä Suomeen pysyvästi ei ole pois suljettu vaihtoehto, jos vaihto-opiskelija kokee sopeutuneensa suomalaiseseen kulttuuriin onnistuneesti ja samalla pystyy kuvittelemaan tulevaisuutensa Suomessa esimerkiksi työn takia (Niemelä 2008, 11–12).

6.3 Vaihto-opiskelijoiden ajatukset

Kyselyn lopussa olleiden avointen kysymysten sisältö oli melko yhdenmukaista vastaajien kesken. Vaihto-opiskelijat saivat kommentoida tuntemuksiaan Suomesta avoimesti ja yleisin kommentti koski korkeita hintoja. Kommenteissa oli maininta epäterveellisesti syömisestä, joka oli tulosta korkeista hinnoista. Mielestäni käsitys korkeista hinnoista on kiinni siitä minkälaisia valintoja vaihto-opiskelijat tekevät esimerkiksi ruokakaupoissa. Samaan lopputulokseen oli päässyt myös Miettinen ym. (2010, 31), joka kertoi eri valintojen väliltä valitsemisesta ja sitä kautta säästämisestä. Suomessa on tarjolla halpoja mutta laadukkaita tuotemerkkejä, joissa panostetaan jopa kotimaisuuteen. Ruoan hintaan voi vaikuttaa myös vaihto-opiskelijoiden ruokailutottumukset, jotka saattavat vaihdella suuresti verrattaessa Suomen niin kutsuttuun ”normaaliin” ruokavalioon. Toinen epäilykseni siitä, miksi avoimissa kommenteissa pääpaino oli Suomen korkeissa hinnoissa, on kyselyn teettämisaika. Kuten mainitsin jo aikaisemmin, on hyvin todennäköistä, että vaihto-opiskelijat ovat joutuneet tekemään isompia hankintoja ensimmäisen kuukauden aikana, jolloin tuntemus kaikista elintarvikkeista on ollut terävämpi.

Suomalaisten luonne ja käyttäytyminen saivat paljon kiitosta avoimista vastauksista. Maininta suomalaisten rauhallisuudesta, halusta auttaa ja lainkuuliaisuudesta olivat yleisimmin mainittuja. Uskoisin, että maininnat suomalaisten kiltteydestä johtuu osittain siitä, että kun vaihto-opiskelijat ovat kysyneet suomalaiselta jotain englanniksi, niin suomalainen on ymmärtänyt asian ja yrittänyt parhaansa mukaan auttaa. Suomessa englanninkielentaito ja kansainvälisyys ovat lisääntyneet paljon (Chaker 2011, 205), koska sen osaaminen melkein välttämätöntä päästäkseen mukaan kansainväliseen työilmapiiriin. Kansainvälisyys on näkyvillä Suomessa paljon jo periaatteessa kaksikielisyyden vuoksi, mutta Suomessa pärjää myös pelkällä englanninkielellä ja se on yksi maamme toimintavälteistä. Toisin sanoen suomalaisten vastatessa vaihto-opiskelijoille englanniksi, aikaansaa vaihto-opiskelijat tuntemaan ystävällisyyden tunnetta. Suomalaisten rehellisyys ja lainkuuliaisuus oli yksi arvostusta saaneista asioista. Vaihto-opiskelijat ihmettelivät muun muassa koulun ruokalan naulakoita, johon pystyi huoletta jättämään henkilökohtaiset tavarat ruokailun ajaksi. Kukaan ei halua ja kenelläkään ei ole tarvetta varastaa toisten tavaroita ja tämä herätti vaihto-opiskelijoissa suomalaisten arvostuksen.

Suomalainen luonto on monelle vaihto-opiskelijalle ihmeellinen ja kaunis asia. Moni vaihto-opiskelija tulee isommista kaupungeista, joissa pääelementtinä toimii asfaltti eikä ruoho tai varsinkaan lumi ja jää. Luonnon läheisyys on Suomessa tärkeä suomalaisille ja siitä syystä vaihto-opiskelijatkin huomasivat luonnon kauneuden. Mitään metsistä ei ole pilattu roskaamalla tai millään muillakaan saasteilla. Vaihto-opiskelijoille ihmeellisin asia on varmaan se, että kaupungeistakin löytyy puita ja puistoalueita. Avoimista kommenteista pystyi huomaamaan vaihto-opiskelijoiden arvostuksen kauniista luonnostamme, jolla on suuri merkitys koko valtion ulkonäköön. Itseeni ei tee vaikutusta Suomen luonto lokakuussa, jolloin teetin kyselyn vaihto-opiskelijoille. Se saa miettimään, että jos lokakuussa Suomen luonto oli vaihto-opiskelijoiden mielestä kaunis, niin millainen se olisi sitten esimerkiksi tammi-helmikuussa, jolloin Suomessa on parhaimmat talvikelit. Kuten tuloksissa jo mainittiin, niin vaihto-opiskelijat asuvat Mikkelissä erään kuntopolun läheisyydessä, joka on periaatteessa tavallista suomalaista metsää. Suomalaisessa metsässä elää melko paljon eläimiä ja jo pelkän oravan näkeminen on vaihto-opiskelijalle kokemus.

Suomalainen ilmasto ei pitäisi tulla kenellekään vaihto-opiskelijalle yllätyksenä Suomeen tullessa. Tiedossa on monesti viileää ilmaa ja sateita. Monelle syyslukukauden vaihto-opiskelijalle syksyn runsas sateisuus tulee kuitenkin varmaan yllätyksenä. Avoimista kommenteista pystyi päättämään vaihto-opiskelijoiden mielipiteen suomalaisesta syysilmasta. Moni koki sateet negatiivisena asiana, eikä niistä kyllä pidä suomalainenkaan. Mieleiseni reaktiot tulevat kuitenkin yleensä kevätlukukauden vaihto-opiskelijoilta, jotka eivät ole eläessään nähneet niin paljon lunta ja jäätä kuin mitä Suomessa siihen aikaa vuodesta on. Syyslukukauden vaihto-opiskelijoilta olisi voinut siis saada erilaisia kommentteja, jos kyselyn olisi teettänyt esimerkiksi juuri ennen heidän paluutaan kotimaahan joulukuussa.

Hyvä elämänlaatu on suomalaisille yleensä oletusarvo tai sellainen asia johon ei edes kiinnitä huomiota. Vaihto-opiskelijoiden silmissä Suomessa on korkea elämänlaatu ja totta se onkin, jos esimerkiksi hyvän elämänlaadun mittarina toimii esimerkiksi oma koti. Lähestulkoon kaikilla suomalaisilla on oma koti tai ainakin katto pään päällä. Kukaan ei joudu nukkumaan taivasalla, eikä se olisi mahdollistakaan talvella kun on kylmä. Korkean elämänlaadun määrittää vaihto-opiskelijoiden mielestä myös korkeakoulutustaso, koska sitä varten he ovat Suomeen tulleetkin; opiskelemaan. Kaikista

edellä mainituista asioista, joita nousi esille kyselyn avoimista vastauksista, muodostuu Suomen korkea elämänlaatu.

6.4 Yhteenveto ja toimenpidesuosituks

Loppujen lopuksi voin sanoa, että vaihto-opiskelijoilla on riittävästi rahaa Suomessa asumiseen. Pidemmän päälle Suomen korkeat hinnat saattaisivat vaikuttaa ylitsepääsemättömiltä, koska monella vaihto-opiskelijalla on omia säästöjä tai vanhempien taloudellinen tuki taustalla. Vaihto-opiskelijana oleminen on monesti nuoren ihmisen ainutlaatuinen kokemus, jota ei tule toiseen kertaan ja siksi rahaa on varattu hieman enemmän elämistä varten kuin mitä normaalisti.

Vaihto-opiskelijoiden avustukset olivat melko keskitasoista luokkaa ja lisätukien ansiosta riittävät kattamaan kaikki Suomessa asuessa kehittyneet kulut. Monen vaihto-opiskelijan mielestä Suomi oli kallis maa, mutta noin 73 prosenttia oli kuitenkin sitä mieltä että rahat riittivät Suomessa elämiseen. Avustuksissa päällimmäisenä esille nousi hyvät kuukausituet ja vain pieni osa sai niin pienet tuet, että pelkästään niillä ei Suomessa pärjäisi. Nämä henkilöt joiden tukimäärät olivat pienemmät, saivat lisätukia vanhemmiltaan tai säästöistä, joita oli kerrytetty muun muassa työnteolla. Kaikki kyselyyn vastanneet vaihto-opiskelijat saivat tukia vaihtoajalleen eli kukaan ei joutunut elämään vain omien tai perheensä tulojen varassa.

Menojen määrä oli vaihto-opiskelijoiden mielestä suuri ja kuukauden menojen jälkeen pankkitilillä ei ollut enää rahaa kuin 0–50 euroa. Positiivinen asia on kuitenkin se, että kukaan ei kertonut tilin olevan ns. miinuksella, vaan kaikki menot pystyttiin kattamaan ilman ongelmia. Pääasiassa menojen suuruushan vaihtelee kuluttajasta ja kuluttajan valinnoista. Suurimman äänimäärän menojen suurimmasta kulukohteesta keräsi vuokra, joka on tunnetusti Suomessa korkea erityisesti jos haluaa asua yksin. Etelä-Savossa vaihtoaikansa viettävät vaihto-opiskelijat ovat kuitenkin onnekkaita, sillä vuokrien hintataso alueella on alhaisempi kuin esimerkiksi pääkaupunkiseudulla. Miellenkiintoista olisikin kuulla Helsingissä vaihtoaikansa viettäneiden vaihto-opiskelijoiden kommentit kaupungin hintatasosta.

Vaihto-opiskelijat ovat yleensä nuoria ihmisiä, jotka haluavat nauttia elämästään. Elämästä nauttiminen ja kokemusten hakeminen lisää matkustamista. Siitä samaisesta

syystä vaihto-opiskelijat matkustavat paljon vaihdon aikana eri vaihtokohteen kaupungeissa ja monesti myös naapurivaltioissa. Vaihdon jälkeinen matkustus on myös yleistä, koska vaihdon lähestyä loppua opiskelijat kokevat kokemuksen olleen liian lyhyt ja haluavat sen vielä jatkuvan. Euroopan kiertäminen mahdollistaa vaihdon aikana saatujen ystävien uudelleennäkemisen samalla, kun tutustuu uusiin paikkoihin ja niiden tapoihin. Vaihto-opiskelijoiden on täytynyt säästää todella paljon rahaa mahdollistaakseen matkustuksen vaihdon aikana ja vaihdon jälkeen, jos heillä ei ole ollut taustalla vanhempien rahallista tukea.

Lähes kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus lähteä vaihtoon, mutta uskon että kaikki opiskelijat eivät ole kiinnostuneita vaihtoon lähdön mahdollisuudesta. Mielestäni opiskelija- ja harjoitteluvaihdosta pitäisi alkaa puhumaan korkeakouluissa jo ensimmäisen vuoden aikana, jotta kaikille opiskelijoille muodostuisi jo jonkunlainen idea kyseisestä mahdollisuudesta. Erityisesti harjoitteluvaihdon mahdollisuutta pitäisi mainostaa enemmän, sillä edes minä en tiennyt molempien vaihtojen suorittamisen olevan mahdollista. Opiskelijoita pitäisi myös kannustaa ottamaan riskejä, sillä vaihdossa olemisen voi avata hiljaisemmankin ihmisen persoonan kukoistukseensa. Mielestäni kansainvälisten yhteyksien luomista ei voi liikaa korostaa, kun uusille ja potentiaalisille opiskelijoille kerrotaan vaihtomahdollisuudesta.

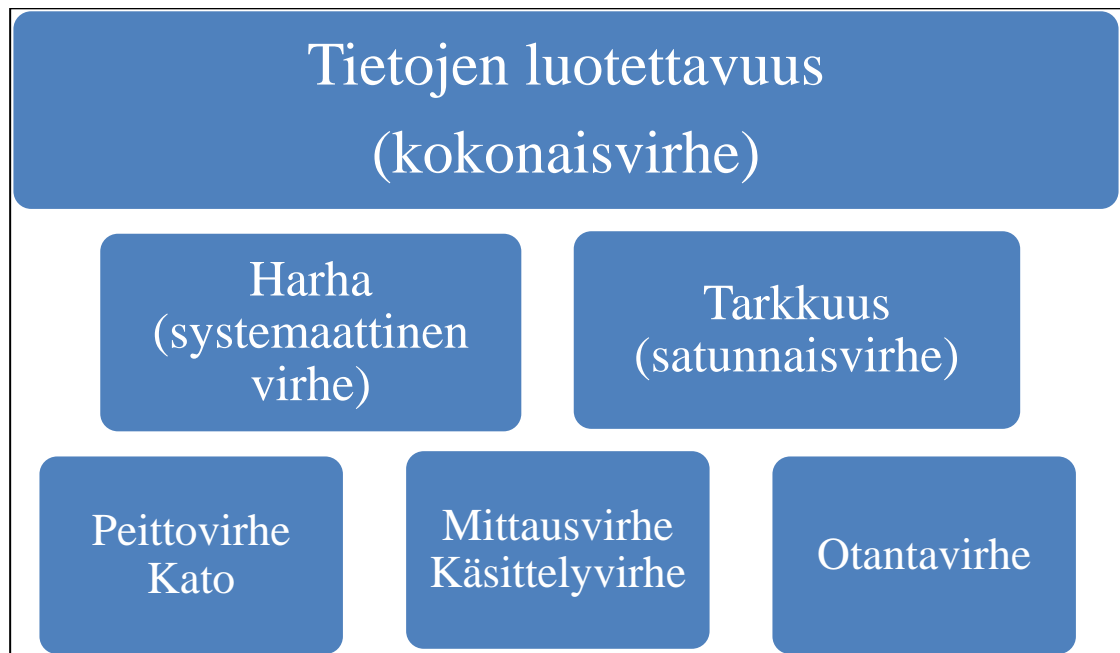
Kuten jo aiemmin mainitsin, ei kaikilla ole mahdollisuutta lähteä vaihtoon esimerkiksi rahallisen tilanteen vuoksi. Mielestäni olisi edistyksellinen kehitysaskel, jos korkeakoulut pystyisivät tarjoamaan stipendin vaihtoon pääsevälle. Tällaisen stipendin voisi osoittaa esimerkiksi edistyksellisesti opinnoissa suoriutuneelle tai muuten ansioituneen opiskelijan palkitsemiseksi. Stipendejä voisi olla vaikka vain yksi tai kaksi, mutta mielestäni se innostaisi myös niitä opiskelijoita suoriutumaan opinnoissa paremmin, jotka haluavat kovasti päästä vaihtoon eivätkä välttämättä muuten ole menestyneet elämässä esimerkiksi työn suhteen. Stipendillä käsitän toki rahallisen avustuksen, mutta esimerkiksi sovittu harjoittelupaikka vaihtokohteessa olisi aika iso avustus korkeakoulun puolelta.

Opiskelijoille antaisin neuvona, että vaihtoon pääseminen on elämän ainutkertaisimpia kokemuksia, joita tulee muistelemaan monia vuosia vaihdon jälkeen. Omasta vaihdostani on jo aikaa puoli vuotta ja ei kulu päivääkään ettenkö ajattelisi siellä saatuja ystäviä ja koettuja asioita; hyviä sekä huonoja. Vaihdossa olemisen kasvattaa ihmisenä

paljon ja opettaa arvostamaan uusia asioita. Opiskelijavaihto on kokemus, jota ei kannata jättää välistä!

6.5 Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys

Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan ensisijaisesti siten, että onko se tehty tieteelliselle tutkimuksen kriteerien mukaisesti. Tutkimuksen hyvyttä kuvataan käsitteellä validiteetti ja luotettavuutta käsitteellä reliabiliteetti. Nämä kaksi edellä mainittua käsitettä muodostavat kokonaisluotettavuuden mitta-asteikon. (Heikkilä 2002, 185.)

KUVIO 17. Mittaukseen vaikuttavat tekijät

Tutkimusaineistoon vaikuttavat kuvion 17 osoittamat tekijät. Otantatutkimuksessa tulee olla tarkka, koska siihen useasti liittyy jonkinlainen satunnaisvirhe eli otantavirhe. Tutkimukseen voi vaikuttaa myös kadon aiheuttama vääristymä ja mittausvirheitä voi syntyä kaikenlaisten häiriötekijöiden aiheuttamana. Peittovirhe voi syntyä, jos tutkimukseen osallistuvasta joukosta ei ole paikkaansa pitävää luetteloa tai rekisteriä. Tutkimukseen voi muodostua myös kokonaisvirhe otantavirheen seurauksena. Kaikki nämä virheet vaikuttavat tutkimuksen kokonaisluotettavuuteen. (Heikkilä 2002, 185–186.)

Tutkimuksen luotettavuus eli reliabelius tarkoittaa tutkimuksen tulosten toistettavuutta. Mittauksen tai tutkimuksen reliabelius tarkoittaa käytännössä siis kykyä antaa

pysyviä tuloksia, eikä niinkään sattumanvaraisia, jotka vaihtelevat tutkimuksen teon jälkeen. Toisin sanoen, jos kaksi tutkijaa tutkii samaa asiaa ja päätyy samoihin tuloksiin, voidaan tutkimusten tulosta pitää luotettavana. (Hirsjärvi 2009, 231.) Tutkimuksen sisäinen luotettavuus voidaan todistaa mittaamalla sama tilastoyksikkö uudestaan, ja jos mittaustulos on sama, voidaan tutkimus todeta luotettavaksi. Ulkoisella luotettavuudella tarkoitetaan tutkimuksen toistettavuutta muissa tutkimuksissa ja tilanteissa. Reliabiliteetti kärsii silloin kun tutkimuksessa on satunnaisvirheitä. Satunnaisvirheet voivat johtua muun muassa liian pienestä otoskoosta, jolloin tutkimuksen tulosten antama tieto on epätarkkaa, eikä vastaa todellista keskiarvoa. Tutkimuksen luotettavuus vähenee siis otoskoon pienentyessä. (Heikkilä 2002, 187.)

Tutkimuksen pätevyys eli validius tarkoittaa kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata, sillä mittaamismenetelmät eivät aina vastaa todellisuutta. Esimerkiksi kun tutkimuksen aineisto kerätään kyselyllä manuaalisesti ja vastaajat ovat saaneet vastata kysymyksiin rauhassa, on mahdollista, että vastaajat ovat käsittäneet kysymykset erilalla, kuin tutkija. Tutkimustulokset saatuaan tutkija alkaa käsittelemään saamaansa aineistoa omien ajattelumalliensa pohjalta, eikä tuloksia näin ollen voida pitää oikeina. (Hirsjärvi 2009, 231–232.)

Validiteetti vaikuttaa kysely- ja haastattelututkimuksissa ensisijaisesti siihen miten onnistuneita kysymykset ovat, ja että saadaanko niillä vastaus tutkimusongelmaan. Sisäinen pätevyys kuvaa tutkimuksen teorian ja tulosten välistä yhteyttä eli sitä vastaavatko tulokset teoriassa kerrottuja käsitteitä. Ulkoisesti pätevä tutkimus osoittaa sen tulkittavuutta ja sitä pääsevätkö muut tutkijat samoihin lopputuloksiin omien tulkintojensa pohjalta. Tutkimuksen validiutta on vaikea tarkastella jälkikäteen ilman systemaattisia virheitä. Systemaattinen virhe on paljon vaarallisempi kuin satunnainen virhe, sillä sen vaikutus ei vähene otoskoon muuttuessa, eikä sen suuruutta on hankala arvioida. Systemaattinen virhe esimerkiksi laadullisessa tutkimuksessa olisi haastattelututkimuksen toistaminen. Vastaajat saattavat toisella kertaa kuvailla tilannetta toisin muistivirheistä johtuen, sillä ajan kanssa aikaisemmat tapahtumat vaihtavat olemustaan. Myös uudet kokemukset saattavat vaikuttaa uusien tuloksien kerrontaan. Jos tutkimuksessa on systemaattisia virheitä, vähenee luotettavuus ja pätevyys samalla kerralla. (Heikkilä 2002, 186–187.)

Oman tutkimukseni luotettavuus eli reliabiliteetti on mielestäni hyvä. Tutkimus on mielestäni toistettavissa tietyssä määrin, sillä otoskoko vaikuttaa aina se, kuinka monta vastaajaa joka lukukaudella on löydettävissä. Tällä kertaa otoskoko oli melko pieni, mutta koska kysely teetettiin vaihto-opiskelijoiden ensimmäisen kuukauden Suomessa olon jälkeen, uskoisin että vastaavanlaisen tutkimuksen teettäminen samoihin aikoihin toisi samanlaiset tulokset. Tutkimuksen teettämävaiheessa ohjeistin vastaajia kysymään minulta neuvoa, jos kysymyksissä oli epäselvyyttä. Tutkimus teetettiin englanniksi, ja koska se ei ollut kenenkään äidinkieli, kerroin yleisesti kaikille kysymysten taustan ja selityksen. Tutkimuksen tuloksiin vaikuttaa suuresti vaihto-opiskelijoiden kansalaisuudet, joten jos tutkimuksen haluaa toistaa, kannattaa ottaa huomioon kansalaisuuksien jakautuminen. Jos esimerkiksi vastaajista selvä enemmistö olisi aasialaisia, olisi sillä vaikutusta tutkimuksen tuloksiin. Tutkimuksen laadullinen puoli kuvaa vaihto-opiskelijoiden tuntemuksia ensimmäisen vaihtokuukauden jälkeen ja uskon, että samat kysymykset uusille vaihto-opiskelijoille esitettäessä, tulokset olisivat samat. Vaihto-opiskelijoiden tuntemukset olivat melko yleisellä tasolla kaikilla ensimmäisen vaihtokuukauden jälkeen, mutta uskon että mielipiteet olisivat saattaneet olla toisenlaiset esimerkiksi kolmannen vaihtokuukauden jälkeen. Vastauksen sisällöt olisivat todennäköisesti olleet hieman syvemmän laatuista myöhemmin kysyttyinä.

Tutkimuksen kyselylomakkeeseen vastattiin rauhallisessa tilanteessa, jossa vastaajilla oli mahdollisuus kysyä minulta tarvittaessa neuvoa. Ohjeistin kyselyn täyttämässä lähinnä selittäen kysymyksiä toisin sanoin ja mielestäni kysely oli onnistunut. Tutkimustani oli potentiaalista jatkaa haalimalla laajempi otoskoko tai esimerkiksi tutkia ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita, jotka viettävät Suomessa noin 3–4 vuotta. Olen tyytyväinen kyselyllä keräämiini tuloksiin ja uskon tutkimukseni olevan sekä luotettava että pätevä.

7 LOPUKSI

Opinnäytetyön tekeminen alkoi elokuun lopussa ja tarkoituksena oli valmistua joulukuussa. Palattuani kotiin opiskelijavaihdosta kesäkuun alussa, palasin heti töihin ja tein töitä aina elokuun loppuun asti. Elo- ja syyskuun vaihteessa aloin todenteolla pannaan viimeiseen ponnistukseen. Syyskuussa työtä aloittaneena tuntui mahdottomalta saada työ kasaan jo marraskuulle, mutta tässä sitä kuitenkin ollaan. Minulle kai-

kista ylitsepääsemättömin etappi tämän työn tekemisessä oli aloittaminen ja siitä syystä olen kiitollinen niille jotka minua jaksoivat kannustaa reippaasti eteenpäin. Mamkin koulutusvastaava Ulla Keto sai minuun heti syyskuussa intoa ja ohjaajani Kristiina Kinnusen opastuksella työ lähti hyvää vauhtia liikkeelle.

Työni lähti alku kankeuksista huolimatta liikkeelle, vaikka kävin samalla myös satunnaisesti töissä. Jokainen vapaapäivä töistä tuli vietettyä Mikkelin kampuksen kirjastossa heti aamukahdeksasta alkaen. Tutkimuksen teoriaosuudesta eroon päästyäni oli tulosten ja johtopäätösten kirjoittaminen pelkkää alamäkeä. Tutkintotodistuksen anominen toimi kirsikkana kakun päällä ja kannusti vielä viimeisten kohtien korjaamisessa ja huolittelussa.

Lopullisia tuloksia tarkastellessani, olen melko tyytyväinen. Kahden kuukauden aheruksella en olisi parempaan tulokseen päässyt, joten jos aikataulu ei olisi ollut niin tiukka, niin ehkä työn lopullinen jälki olisi ollut hieman huolitellumpaa ja harkitumpaa. Jatkotutkimusaiheena lähtisin tutkimaan vastaavasti ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden taloudellista tilannetta, jota voisin verrata vaihto-opiskelijoiden tilanteeseen.

Kiitokset työn nopealle syntymiselle kuuluu toimeksiantajalleni Mikkelin ammattikorkeakoulun kansainvälistymispalveluiden Ulla Vuoriselle, joka oli avoin ehdottamilleni ajatuksille. Ilman ideoideni positiivista vastaanottoa, ei työ olisi lähtenyt yhtä nopeasti käyntiin. Toivon että tutkimukseni tuloksilla saadaan uutta perspektiiviä vaihto-opiskelijoiden talouteen ja tietojen avulla kansainvälistymispalveluiden työ kehittyy eteenpäin. Kansainvälistymispalvelut voivat nyt myös ottaa huomioon vaihto-opiskelijoiden tulotason neuvoessaan uusia tulokkaita ensimmäisen kuukauden aikana.

Lopuksi tahdon suositella kaikki opiskelijoita tarttumaan elämänsä tilaisuuteen ja lähteä vaihtoon, kun sellainen tilaisuus on tarjolla. Oman vaihtokokemuksen jälkeen minulla ja vaihdossa saaduilla ystävillä oli tapana sanoa: *”Ser erasmus no es un año de tu vida, es toda una vida en un año”* eli *”Erasmus ei ole vain yksi vuosi elämästäsi, vaan kokonainen elämä yhdessä vuodessa”*.

LÄHTEET

Afrikka tekee nousua muun maailman rinnalle 2013. Helsingin sanomat. WWW-dokumentti.

<http://www.hs.fi/sunnuntai/Afrikka+tekee+nousua+muun+maailman+rinnalle/a1370058277066>. Päivitetty 2.6.2013. Luettu 22.10.2013.

Ahrens, Jill, King, Russell & Skeldon, Ronald 2010. Motivations of UK Student to study abroad: A survey of school-leavers. Sussex Center for Migration Research. Sussex: University of Sussex. PDF-dokumentti.

<https://www.sussex.ac.uk/webteam/gateway/file.php?name=scmr-wp-64-motivations-of-uk-students-260511.pdf&site=252>. Päivitetty XXC. Luettu 18.9.2013.

Alasuutari, Pertti 1993. Laadullinen tutkimus. Tampere: Vastapaino.

Apurahat korkeakouluopintoihin ulkomaille 2012. Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO. WWW-dokumentti.

http://cimo.fi/ohjelmat/apurahat/apurahat_korkeakouluopintoihin_ulkomaille. Päivitetty 25.5.2012. Luettu 18.9.2013.

ASP-tili – ASP-säästöillä ensimmäiseen omaan asuntoon 2013. Handelsbanken. WWW-dokumentti.

http://handelsbanken.fi/shb/inet/IStartfi.nsf/Frameset?OpenView&id=Shbfi&navid=X_Henkiloasiakkaat&sa=/shb/inet/icentfi.nsf/default/qE1ADE3F79DAFFE70C22570F800469269?opendocument&iddef=Henkiloasiakkaat. Päivitetty 18.9.2013. Luettu 18.9.2013.

ASP-tili 2013. Danske Bank. WWW-dokumentti. <http://www.danskebank.fi/fi-fi/Henkiloasiakkaat/Saasta-ja-sijoita/tilisaastaminen/Pages/ASP-tilit.aspx?tab=2#tabanchor>. Päivitetty 16.10.2013. Luettu 17.10.2013.

BeGlobal 2013. Korkeakouluista asiantuntijoita globalisaation haasteisiin. WWW-dokumentti. <http://www.beglobal.fi/fi/menestystarinat/helsingin-yliopisto>. Ei päivitystietoa. Luettu 7.11.2013.

Belgia 2013. CIMO. WWW-dokumentti. <http://www.maatietao.net/eurooppa/lansi-ja-etela-eurooppa/belgia>. Ei päivitystietoa. Luettu 6.11.2013.

Chaker, André Noël 2011. The Finnish miracle – Ihanuuksien ihmemaa. Helsinki: Talentum.

CIMOn arvot 2012. Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO. WWW-dokumentti. http://cimo.fi/mika_on_cimo/_cimon_arvot. Päivitetty 6.7.2012. Luettu 13.10.2013.

CIMOn vuosi 2012 (2013). Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO. PDF-dokumentti.

http://cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/29218_CIMOn_vuosi_2012.pdf. Päivitetty 20.8.2013. Luettu 16.9.2013.

- CUCAS 2013. Living in China. WWW-dokumentti.
http://www.cucas.edu.cn/HomePage/content/content_143.shtml. Ei päivitystietoa.
 Luettu 6.11.2013.
- Elinkustannukset 2013a. CIMO. WWW-dokumentti.
<http://www.maatietao.net/espanja/yleista/elinkustannukset>. Ei päivitystietoa. Luettu
 6.11.2013.
- Elinkustannukset 2013b. CIMO. WWW-dokumentti.
<http://www.maatietao.net/japani/yleista/elinkustannukset>. Ei päivitystietoa. Luettu
 7.11.2013.
- Elinkustannukset 2013c. CIMO. WWW-dokumentti.
<http://www.maatietao.net/ranska/yleista/elinkustannukset>. Ei päivitystietoa. Luettu
 6.11.2013.
- Elinkustannukset 2013d. CIMO. WWW-dokumentti.
<http://www.maatietao.net/venaja/yleista/elinkustannukset>. Ei päivitystietoa. Luettu
 7.11.2013.
- Elintarvikkeet ja ruokailu 2013. CIMO. WWW-dokumentti.
http://www.maatietao.net/venaja/yleista/elinkustannukset/elintarvikkeet_ja_ruokailu. Ei
 päivitystietoa. Luettu 7.11.2013.
- Erasmus-Euroopan unionin vaihto- ja yhteistyöohjelma korkeakouluille 2013. CIMO.
 WWW-dokumentti. <http://cimo.fi/ohjelmat/erasmus>. Luettu 17.10.2013. Päivitetty
 9.9.2013.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere:
 Gummerus Kirjapaino Oy.
- Fintra – Kansainvälisen kaupan koulutuskeskus 1998. Kulttuureja ja käyttäytymistä:
 Lähi-Itä ja Afrikka. Helsinki: Fintra-julkaisu.
- Fintra – Kansainvälisen kaupan koulutuskeskus 1999. Kulttuureja ja käyttäytymistä:
 Aasia. Helsinki: Fintra-julkaisu.
- Fintra – Kansainvälisen kaupan koulutuskeskus 2000a. Kulttuureja ja käyttäytymistä –
 Eurooppa. Helsinki: Fintra.
- Fintra – Kansainvälisen kaupan koulutuskeskus 2000b. Kulttuureja ja käyttäytymistä:
 Amerikka ja Australia. Helsinki: Fintra-julkaisu.
- Frisk, Outi & Tulkki, Heikki 2005. Kulttuuriavain. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Gannon, Martin J. & Pillai, Rajnankini 2010. Understanding global cultures: meta-
 phorical journeys through 29 nations, clusters of nations, continents and diversity. Los
 Angeles: SAGE, cop.
- Harisalo, Risto & Miettinen, Ensio 2000. Globalisaatio – Avoin vai suljettu maailma.
 Helsinki: Art House.

Heikkilä, Tarja 2002. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Heikkilä, Tarja 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Hirsjärvi, Sirkka, Remer, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Hoffren, Kati 2013. Sähköpostikeskustelu 4.11.–6.11.2013. Tiedottaja. Mikkelin ammattikorkeakoulu Oy.

IMF: Maailmantalous jarruttaa 2013. Kauppalehti. WWW-dokumentti.
<http://www.kauppalehti.fi/etusivu/imf+maailmantalous+jarruttaa/201307456797>
Päivitetty 9.7.2013. Luettu 25.10.2013.

Kansainväliset opinnot 2013. Mikkelin ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti.
http://www.mamk.fi/kansainvaliset_opinnot. Päivitetty 25.10.2013. Luettu 25.10.2013.

Kapoor, Jack R., Dlabay Les R. & Hughes Robert J. 2010. Focus on Personal Finance. New York: McGraw-Hill.

Koivisto, Janna 2007. Opiskelijat ja Erasmus. Teoksessa Airas, Marja & Zenkner, Virve (toim.) 2007. Yli rajojen – Erasmus eurooppalaista korkeakoulutusta rakentamassa. Helsinki: Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO.

Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia 2009–2015 (2009). Opetusministeriö. PDF-dokumentti.
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/opm21.pdf>.
Julkaistu 2009. Luettu 8.11.2013.

Lagarde: Maailmantalous vahvempi kuin vuosi sitten 2013. Taloussanomat-Bloomberg. WWW-dokumentti.
<http://www.taloussanomat.fi/ulkomaat/2013/04/07/lagarde-maailmantalous-vahvempi-kuin-vuosi-sitten/20135027/12>. Päivitetty 7.4.2013. Luettu 25.10.2013.

Lehtonen, Jaakko (toim.) 1993. Kulttuurien kohtaaminen - näkökulmia kulttuurienväliseen kanssakäymiseen. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Lewis, Richard D. 2005. Finland, cultural lone wolf. Boston, MA: Intercultural Press, Inc.

Lewis, Richard D. 2006. When cultures collide: Leading across cultures. Boston: Nicholas Brealey Publishing.

Lukukausimaksut 2013. CIMO. WWW-dokumentti.
http://www.maatietao.net/saksa/opiskelemaan/opiskelijana_saksassa/lukukausimaksut.
Ei päivitystietoa. Luettu 6.11.2013.

Maantieto 2013a. CIMO. WWW-dokumentti. <http://www.maatietao.net/afrikka>. Ei päivitystietoa. Luettu 7.11.2013.

Maantieto 2013b. CIMO. WWW-dokumentti. <http://www.maantieto.net/etela-amerikka/argentiina>. Ei päivitystietoa. Luettu 7.11.2013.

Maantiedosto 2010a. Ulkoasiainministeriö. WWW-dokumentti. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=42899&contentlan=1&culture=fi-FI>. Päivitetty 6.7.2010. Luettu 6.11.2013.

Maantiedosto 2010b. Ulkoasiainministeriö. WWW-dokumentti. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=42881&contentlan=1&culture=fi-FI>. Päivitetty 29.6.2010. Luettu 7.11.2013.

Maantiedosto 2010c. Ulkoasiainministeriö. WWW-dokumentti. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=43355&contentlan=1&culture=fi-FI>. Päivitetty 23.8.2010. Luettu 6.11.2013.

Maantiedosto 2012a. Ulkoasiainministeriö. WWW-dokumentti. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=42200&contentlan=1&culture=fi-FI>. Päivitetty 30.7.2012. Luettu 6.11.2013.

Maantiedosto 2012b. Ulkoasiainministeriö. WWW-dokumentti. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=30801&culture=fi-FI&contentlan=1&displayall=1>. Päivitetty 19.7.2012. Luettu 6.11.2013.

Maantiedosto 2013a. Ulkoasiainministeriö. WWW-dokumentti. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=42724&contentlan=1&culture=fi-FI>. Päivitetty 27.5.2013. Luettu 6.11.2013.

Maantiedosto 2013b. Ulkoasiainministeriö. WWW-dokumentti. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=42897&contentlan=1&culture=fi-FI>. Päivitetty 15.1.2013. Luettu 6.11.2013.

Mamk-Sinne on päästävä 2013. Mikkelin ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti. http://www.mamk.fi/mamk_. Päivitetty 25.10.2013. Luettu 25.10.2013.

Miettinen, Aki, Linnosmaa, Ismo & Kannisto Kirsi 2010. Toimiva talous. Helsinki: WSOYpro Oy.

Mikkelissä on Suomen paras ammattikorkeakoulu – Talouselämä listasi Suomen parhaat amk:t 2013. Talouselämä. WWW-dokumentti. <http://www.talouselama.fi/uutiset/mikkelissa+on+suomen+paras+ammattikorkeakoulu++talouselama+listasi+suomen+parhaat+amkt/a2204807>. Päivitetty 20.9.2013. Luettu 25.10.2013.

Mikä on Cimo? 2013. CIMO. WWW-dokumentti. http://cimo.fi/mika_on_cimo. Päivitetty 20.9.2013. Luettu 13.10.2013.

Ministerio de Educación de Argentina 2013. ¿Por qué estudiar en Argentina? WWW-dokumentti. http://estudiarenargentina.siu.edu.ar/aplicacion.php?ah=st527b63ea6bdaa&ai=estudiar||19000030&mapa_grande=¬icia=&contacto=&institucion_universitaria=&mapa_del_sitio=&declaracion_legal=&id_idioma=1&id_menu=3. Ei päivitystietoa. Luettu 7.11.2013.

Moas 2, 2012. Mikkelin opiskelija-asunnot. WWW-dokumentti.
<http://www.moas.fi/fin/>. Päivitetty 27.11.2012. Luettu 13.11.2013.

Niemelä, Anna 2008. Kansainväliset tutkinto-opiskelijat Suomen yliopistoissa. Vaasa: Ykköset-Offset Oy.

Nordea uskoo maailmantalouden synkkien pilvien väistyneen 2013. Helsingin Sanomat. WWW-dokumentti.
<http://www.hs.fi/talous/Nordea+uskoo+maailmantalouden+synkkien+pilvien+v%C3%A4istyneen/a1378098590928>. Päivitetty 3.9.2013. Luettu 25.10.2013.

Nuoret kotitaloudet panostavat vapaa-aikaan 2009. Suomen tilastokeskus. WWW-dokumentti. http://www.stat.fi/artikkelit/2009/art_2009-03-16_003.html?s=0. Päivitetty 8.6.2009. Luettu 12.11.2013.

Nuorten kotitalouksien asema kulutuksessa 2009. Suomen Tilastokeskus. WWW-dokumentti. http://www.stat.fi/artikkelit/2009/art_2009-03-16_003.html?s=0. Päivitetty 8.6.2009. Luettu 17.10.2013.

Nurminen, Eero 1999. Yhdentävä maailma. Porvoo: WSOY.

OECD: maailmantalous nousee hitaasti jaloilleen 2013. Kauppalehti. WWW-dokumentti.
<http://www.kauppalehti.fi/etusivu/oecd+maailmantalous+nousee+hitaasti+jaloilleen/201305429173->. Päivitetty 29.5.2013. Luettu 25.10.2013.

Opintotuen määrä ulkomailla opiskelevalle 2013. Kela – Suomen kansaneläkelaitos. www-dokumentti. http://www.kela.fi/koko-tutkinto-ulkomailla_maara. Päivitetty 3.5.2013. Luettu 17.10.2013.

Opintotuki ulkomaille 2013. Kela – Suomen kansaneläkelaitos. WWW-dokumentti.
<http://www.kela.fi/opintotuki-ulkomaille>. Päivitetty 1.8.2013. Luettu 18.9.2013.

Opiskelemaan Ranskaan 2013. CIMO. WWW-dokumentti.
<http://www.maatieto.net/ranska/opiskelemaan>. Ei päivitystietoa. Luettu 6.11.2013.

Opiskelijoiden työssäkäynti 2011 (2013). Suomen tilastokeskus. PDF-dokumentti.
http://www.stat.fi/til/opty/2011/opty_2011_2013-03-20_fi.pdf. Päivitetty 2.5.2013. Luettu 17.10.2013.

Pankkitalletus ei tuota, vaan syö rahaa 2012. Taloussanomat. WWW-dokumentti.
<http://www.taloussanomat.fi/rahoitus/2012/03/21/pankkitalletus-ei-tuota-vaan-syö-rahaa/201224859/12>. Päivitetty 21.3.2012. Luettu 17.10.2013.

Peterson's 2013. What International Students Should Look for at American Universities. WWW-dokumentti. <http://www.petersons.com/college-search/college-admissions/international-students-american-universities.aspx>. Päivitetty 19.6.2013. Luettu 7.11.2013.

Raha-asiat – yksityistalouden opas 2007. Suomen kuluttajavirasto. PDF-dokumentti.
<http://www.kuluttajavirasto.fi/File/1d30b54e-1a45-4bd7-95c1-bb9ccd188385/Yksityistalouden+opas.pdf>. Päivitetty 25.5.2007. Luettu 16.9.2013.

Sabath, Ann Marie 1999. International business etiquette: What do you need to know to conduct business abroad with charm and savvy: Europe. Franklin Lakes: Career Press.

Sabath, Ann Marie 2000. International business etiquette: What do you need to know to conduct business abroad with charm and savvy: Latin America. Franklin Lakes: Career Press.

Saksassa yhteisöasuminen on pop 2009. Suomen kuvalehti. WWW-dokumentti.
<http://suomenkuvalehti.fi/blogit/erasmuksen-oppilas/saksassa-yhteisoasuminen-on-pop>. Päivitetty 20.6.2009. Luettu 6.11.2013.

Salminen, Kerstin & Poutanen, Päivi 1998. Kulttuurikompassi. Helsinki: Oy Edita Ab.

Study in the Czech Republic 2013. Living in the Czech Republic. WWW-dokumentti.
<http://www.studyin.cz/living/>. Ei päivitystietoa. Luettu 6.11.2013.

Study in Denmark 2013. Bank & Budget. WWW-dokumentti.
<http://studyindenmark.dk/live-in-denmark/bank-budget>. Ei päivitystietoa. Luettu 6.11.2013.

Study in Turkey 2013a. Shopping. WWW-dokumentti.
<http://www.studyinturkey.com/content/sub/shopping.aspx>. Ei päivitystietoa. Luettu 7.11.2013.

Study in Turkey 2013b. Transportation. WWW-dokumentti.
<http://www.studyinturkey.com/content/sub/transportation.aspx> Ei päivitystietoa. Luettu 7.11.2013.

Strategia 2020 (2012). Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO. WWW-dokumentti. http://cimo.fi/mika_on_cimo/strategia_2020. Päivitetty 6.7.2012. Luettu 17.10.2013.

Säästäjän rahastot 2013. Nordea suomi Pankki Oyj. WWW-dokumentti.
http://www.nordea.fi/Henkil%C3%B6asiakkaat/S%C3%A4%C3%A4st%C3%B6t/Rahastot/S%C3%A4%C3%A4st%C3%A4j%C3%A4n+rahastot/986552.html?WT.svl=mega-menu_saastot_product_saastajan-rahastot. Päivitetty 18.9.2013. Luettu 18.9.2013.

Talous tasapainoon 2009. Työ- ja elinkeinoministeriö. PDF-dokumentti.
http://www.tem.fi/files/27137/TEM_Kuluttaja-esite_LR.pdf. Päivitetty 15.6.2009. Luettu 17.10.2013.

Tarkkaa taloutta 2010. Suomen kuluttajavirasto. PDF-dokumentti.
<http://www.kuluttajavirasto.fi/File/89cfcec1-5007-434b-ba79-46b724c37b34/Tarkkaa+taloutta+.pdf>. Päivitetty 9.6.2010. Luettu 16.9.2013.

The Erasmus programme – studying in Europe and more 2013. Euroopan komissio. WWW-dokumentti. http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/erasmus_en.htm. Päivitetty 23.7.2013. Luettu 22.10.2013.

Tuition fees 2013. Campus Hungary-Balassi Institute. WWW-dokumentti. http://www.campushungary.org/study-in-hungary-menu/tuition-fees#.Unoh_xAl8sA. Ei päivitystietoa. Luettu 6.11.2013.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

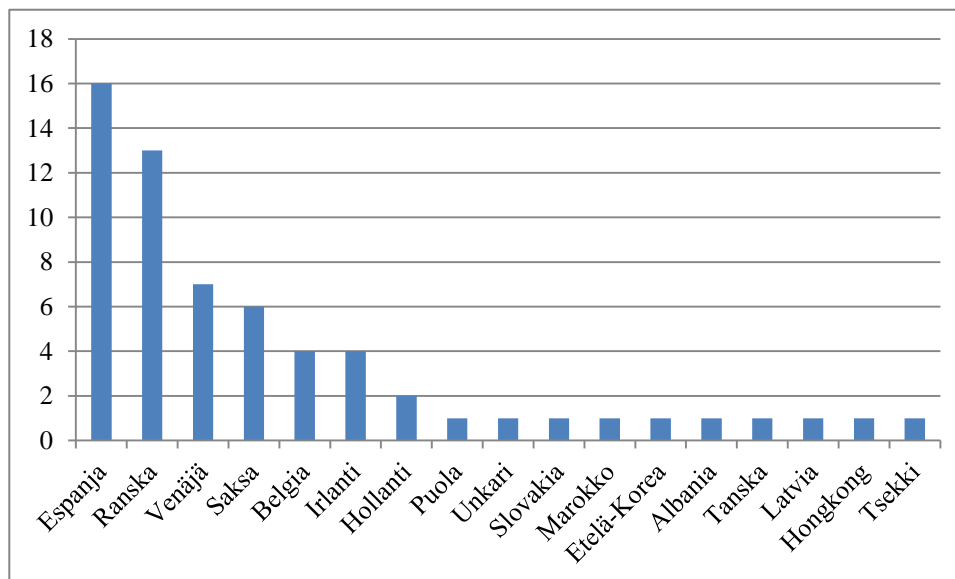
Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vuorinen, Ulla 2013. Sähköpostikeskustelu 4.11.–6.11.2013. Koulutussuunnittelija. Mikkelin ammattikorkeakoulu Oy.

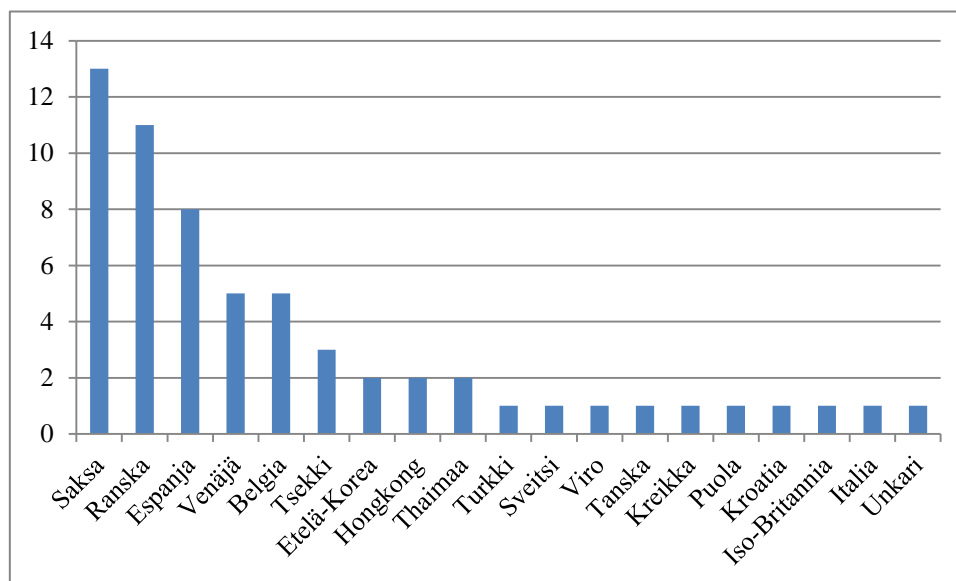
Vuoristo, Kai-Veikko 2001. Maailman talousalueet. Porvoo: WSOY.

Mikkelin ammattikorkeakoulun vaihto-opiskelijat 2011–2013

TAULUKKO 11. MAMKin vaihto-opiskelijat 2011

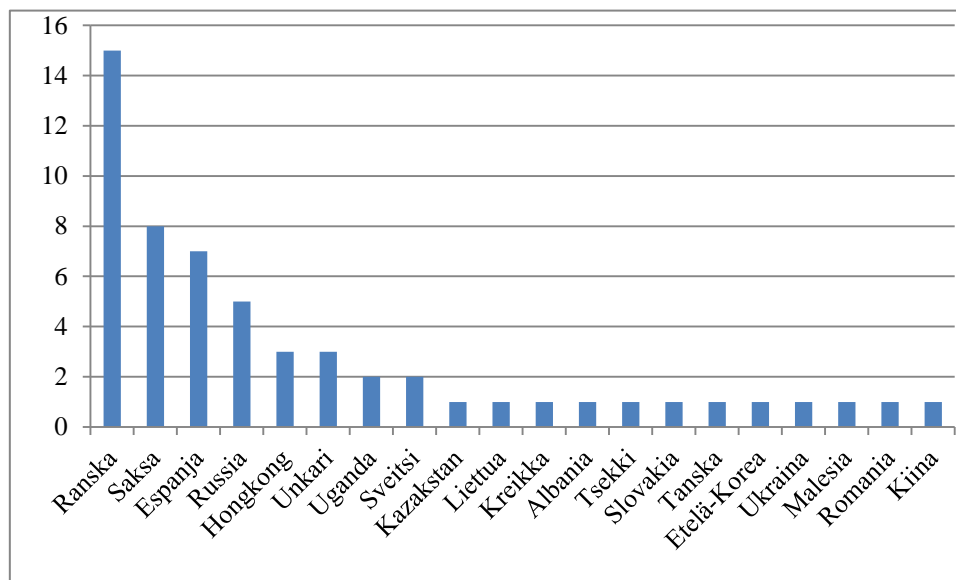

TAULUKKO 12. MAMKin vaihto-opiskelijat 2012

Mikkelin ammattikorkeakoulun vaihto-opiskelijat 2011–2013

TAULUKKO 13. MAMKin vaihto-opiskelijat 2013

Mank Exchange 2013 autumn – Financial situation questionnaire Laura Martinez Garcia

1. Gender: Man / Woman 2. Home country: _____ 3. Age: _____
 4. How long are you staying in Finland: _____ (months) 5. City: Mikkele / Savonlinna

6. a) How much money do you get for daily living costs per month? b) Where does the money come from?

a) 100-150 € 150-200 € 200-250 € 250-300 € 300-350 € 350-400 € Other _____ €

b) Home university Government Parents Other _____ ?

7. a) Do you get extra money for travelling costs? b) If yes, who gives you the money?

a) Yes No b) Home university Parents Government Other _____ ?

8. Does your university allow you to do exchange AND practical training period abroad?

Yes No

9. Do you get financial support for both of them?

Yes No

10. Do you have your own savings, that you are able to use during the exchange period?

Yes No Don't know

11. Do you get financial help from a private organization, your parents or other family members?

Yes No From where _____ ? How much approx.? _____ €

12. How much money do you spend in 1 month approximately (rent, water, electricity, mobile, internet, food, going out etc.)?

200-250 € 250-300 € 300-350 € 350-400 € 400-450 € 450-500 € 500-550 € Other _____ €

13. On what is most of the money spent?

Rent Food Living expenses (water, electricity, internet...) Party Other _____ €

14. How much money is left after the month?

10-50 € 50-100 € 100-150 € 150-200 € 200-250 € 250-300 € 300-350 € Other _____ €

Mamk Exchange 2013 autumn – Financial situation questionnaire Laura Martinez Garcia

15. Can you travel during your exchange period?

Yes No

16. How much money can you spend in travelling during the exchange period?

50-100 € 100-200 € 200-300 € 300-400 € 400-500 € Other _____ €

17. Are you planning to travel across the Europe after your exchange period?

Yes No How much were you planning to use in it? _____ €

18. Do you have a budget for your exchange period?

Yes No

19. Have you been able to stick with the budget?

Yes No

20. Do you feel that you have enough money to survive in Finland?

Yes No

21. Would you like to work in Finland during your exchange period?

Yes No

22. Have you applied for any jobs?

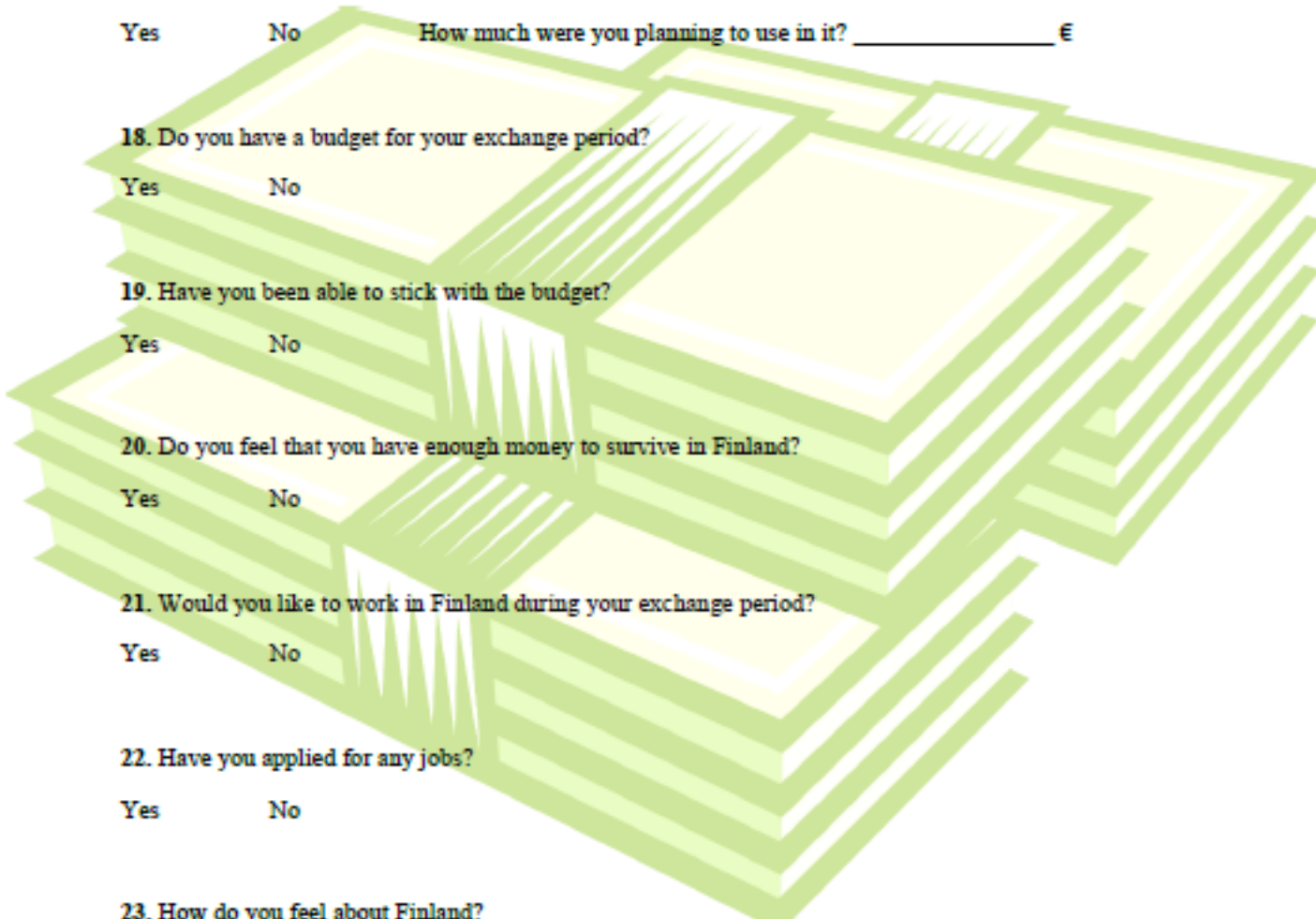
Yes No

23. How do you feel about Finland?

Open comment:

24. How would you compare Finland and your home country?

Open comment:

TAULUKKO 14. Vaihto-opiskelijoiden sukupuoli

	Lukumäärä	Prosenttia
Mies	14	42,4
Nainen	19	57,6
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 15. Vaihto-opiskelijoiden kotimaat

	Lukumäärä	Prosenttia
Belgia	4	12,1
E-Korea	1	3,0
Espanja	5	15,2
Hollanti	1	3,0
Kreikka	1	3,0
Malesia	1	3,0
Puola	1	3,0
Ranska	6	18,2
Saksa	4	12,1
Slovakia	1	3,0
Tshekki	4	12,1
Ukraina	1	3,0
Unkari	2	6,1
Venäjä	1	3,0
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 16. Vaihto-opiskelijoiden ikä

	Lukumäärä	Prosenttia
19,0	1	3,0
20,0	6	18,2
21,0	8	24,2
22,0	7	21,2
23,0	5	15,2
24,0	3	9,1
25,0	3	9,1
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 17. Vaihto-opiskelijoiden vaihto aika

	Lukumäärä	Prosenttia
3,0	2	6,1
3,5	6	18,2
4,0	17	51,5
8,5	2	6,1
9,0	5	15,2
10,0	1	3,0
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 18. Vaihto-opiskelijoiden opiskelukaupunki Suomessa

	Lukumäärä	Prosenttia
Mikkeli	24	72,7
Savonlinna	9	27,3
Yhteensä	33	100,0

Kyselyn vastaukset -taulukot

TAULUKKO 19. Kysymys: ”Kuinka paljon saat tukia kuukaudessa?”

	Lukumäärä	Prosenttia
150 €- 200 €	2	6,1
200 €- 250 €	1	3,0
250 €- 300 €	3	9,1
300 €- 350 €	5	15,2
350 €- 400 €	11	33,3
450 €- 500 €	6	18,2
500 €- 600 €	3	9,1
600 €-	2	6,0
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 20. Kysymys: ”Mistä kuukausituet tulevat?”

	Vastauksia Kpl	Prosenttia vastanneista (33)
Oma korkeakoulu	16	48,5%
Valtio	17	51,5%
Vanhemmat	18	54,5%
Muu rahoittaja	7	21,2%
Yhteensä	58	

TAULUKKO 21. Kysymys: ”Saatko ylimääräistä avustusta matkustukseen?”

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei	16	48,5
Kyllä	17	51,5
Yhteensä	33	100,0

Kyselyn vastaukset -taulukot

TAULUKKO 22. Kysymys: "Mistä saat matkustusavustukset?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei saa	16	48,5
Kotikoulu	1	3,0
Säästöt	2	6,1
Työt	1	3,0
Vanhemmat	10	30,3
Vanhemmat, Säästöt	2	6,1
Vanhemmat, Työt	1	3,0
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 23. Kysymys: "Voitko suorittaa sekä opiskelija- että harjoittelija-vaihdon?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei	5	15,2
Kyllä	28	84,8
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 24. Kysymys: "Saatko molempiin vaihtoihin tuet?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei	6	18,2
En tiedä	11	33,3
Kyllä	16	48,5
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 25. Kysymys: "Onko sinulla säästöjä?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei	4	12,1
Kyllä	29	87,9
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 26. Kysymys: "Saatko lisätukia?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei	12	36,4
Kyllä	21	63,6
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 27. Kysymys: "Mistä saat lisätukia?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei saa	14	42,4
Kotikaupunki	1	3,0
Perhe	3	9,1
Stipendi	1	3,0
Vanhemmat	13	39,4
Yksityinen	1	3,0
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 28. Kysymys: "Paljonko saat lisätukia?"

	Lukumäärä	Prosenttia
En saa	15	45,5
150 - 200 €	2	6,0
300 €	7	21,2
500 - 600 €	4	12,1
1000 - 2000 €	4	12,1
Ei rajaa	1	3,0
Yhteensä	33	100,0

Kyselyn vastaukset -taulukot

TAULUKKO 29. Kysymys: "Paljonko kulutat kuukaudessa?"

	Lukumäärä	Prosenttia
En tiedä	1	3,0
300 - 350	1	3,0
350 - 400	1	3,0
400 - 450	5	15,2
450 - 500	7	21,2
500 - 550	11	33,3
600 - 700	5	15,1
800 -	2	6,0
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 30. Kysymys: "Mihin kuluu eniten rahaa?"

	Vastauksia	Prosenttia vastanneista
	Kpl	
Vuokra	27	81,8%
Ruoka	8	24,2%
Eläminen	3	9,1%
Juhla	5	15,2%
Matkustaminen	5	15,2%
Yhteensä	48	

TAULUKKO 31. Kysymys: "Kuinka paljon rahaa on jäljellä kuukauden menojen jälkeen?"

	Lukumäärä	Prosenttia
En tiedä	4	12,1
0	6	18,2
10 - 50	11	33,3
50 - 100	3	9,1
100 - 150	5	15,1
150 - 200	3	9,1
300 - 350	1	3,0
Yhteensä	33	100,0

Kyselyn vastaukset -taulukot

TAULUKKO 32. Kysymys: "Aiotko matkustaa vaihdon aikana?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Kyllä	33	100,0

TAULUKKO 33. Kysymys: "Mikä on matkustusbudjettisi vaihtoajalle?"

	Luku- määrä	Prosenttia
En tiedä	1	3,0
100 – 200 €	4	12,1
200 – 300 €	5	15,2
300 – 400 €	4	12,1
400 – 500 €	6	18,2
600 – 700 €	2	6,0
800 – 900 €	3	9,1
1000 – 1500 €	8	24,3
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 34. Kysymys: "Lähdetkö kiertämään Eurooppaa vaihdon jälkeen?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei	13	39,4
Kyllä	20	60,6
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 35. Kysymys: "Paljonko aiot käyttää Euroopan kiertämiseen?"

	Lukumää- rä	Prosenttia
En tiedä	6	30,0
100 €	1	5,0
300 – 400 €	3	15,0
500 €	5	25,0
800 – 1000 €	4	20,0
2000 €	1	5,0
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 36. Kysymys: "Onko sinulla vaihtobudjettia?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei	8	24,2
Kyllä	25	75,8
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 37. Kysymys: "Oletko pysynyt vaihtobudjetissasi?"

	Lukumäärä	Prosenttia
En tiedä	1	3,0
Ei	12	36,4
Kyllä	20	60,6
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 38. Kysymys: "Onko sinulla mielestäsi tarpeeksi rahaa Suomeen?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei	9	27,3
Kyllä	24	72,7
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 39. Kysymys: "Olisitko kiinnostunut tekemään Suomessa töitä vaihtoaikana?"

	Lukumäärä	Prosenttia
En tiedä	1	3,0
Ei	16	48,5
Kyllä	16	48,5
Yhteensä	33	100,0

TAULUKKO 40. Kysymys: "Oletko hakenut töitä Suomesta?"

	Lukumäärä	Prosenttia
Ei	31	93,9
Kyllä	2	6,1
Yhteensä	33	100,0

Avoimien kysymysten vastauksia

23. Mitä mieltä olet Suomesta?

Life is more expensive than in France, but the level of life is also higher. It's very nice to live in Finland.

I love it, I feel like it was a good choice for Erasmus. The nature is amazing and there is so many opportunities to travel. People are helpful and nice.

Really beautiful country and there are lots of things to do and to see. The university is also very good. Life is pretty expensive, but the travel costs are not too expensive, I think (train...)

Nature and the people are really nice, it's so calm country with lot of beautiful places. People are friendly, willing to help and really nice.

I do appreciate our tutor's job a lot, they help us with Finnish customs, language and they make our time here absolutely perfect.

24. Miten vertaisit Suomea kotimaahasi?

It is more relaxed, not so much stress like at home.

In Finland everyone respects each other. It's very important. France is a big country do we have a problem with this.

People are more honest, do not cheat and follow the rules.

Much healthier to live in (nature, no pollution, not much traffic), more expensive, very honest people (no stealing etc.), rougher climate.

In my country there are much lower wages but also lower maintenance costs.

Everything is more expensive.